

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1977

40621

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μέ απόφαση τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὰ δι-
δακτικά βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καί Λυ-
κείου τυπώνονται ἀπό τόν Ὀργανισμό Ἐκδόσεως
Διδακτικῶν Βιβλίων καί μοιράζονται ΔΩΡΕΑΝ.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Με άποψη της Ελληνικής Κυβερνήσεως το δε-
δοκτικό βιβλίο του Διευθυντού Γραμματείας και Λο-
γίου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων
Διευθυντού Γραμματείας και Λογίου του ΔΣΡΕΛΛ.

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1977

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΝΑΤΙΘΕΤΟ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Α. ΛΥΚΕΙΟΥ

Οι έρμηνευτικές σημειώσεις και τό λεξιλόγιο μεταγλωττίστηκαν
άπό τό φιλόλογο καθηγητή Κ. ΖΑΡΡΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ

1.

Regīna rosas amat. — Agricōla silvam et umbram silvārū amat. — Femina agricōlae (δτκ.) cenam parat. — Agricōla femīnam laudat. — Agricōlas Graeciae industria ornat. — Filiae agricolārū mensam corōnis¹ ornant. — Femīnae deam Vestam adōrant et aram deae rosis¹ ornant. — Bestiae in² silvis habitant. — Aquīlae bestias silvārū captant; aquīlae etiam³ gallīnis (δτκ.) insidias parant.

2.

Dum¹ spiro, spero.—Quid² paras, filia³? « Paro cenam agricōlis (δτκ.) ».—Patriam amāmus, dum¹ spirāmus; incōlae Graeciae patriam amant.—Nautae³, quid² apportātis? « Divitias patriae (δτκ.) apportāmus ».—Quid² ex⁴ fenestrā casae spectātis, puellae³? « Exspectāmus aviam ».

3.

Minerva, dea sapientiae, Attīcam amābat. — Incōlae Attīcae sapientiam amābant et deam Minervam adorābant. — Poētae deam Minervam laudābant; femīnae et puellae aras deae corōnis¹ ornābant.—Incōlae Spar-

tae ante² pugnam comam corōnis¹ ornābant et Musis (δτκ.) sacrificābant. — Diu³ in⁴ silvā ambulabāmus et bestias silvae spectabāmus. — Quid⁵ heri⁶ in⁴ casā parābas, femīna⁷? « Cenam parābam nautis (δτκ.) ». — Nautae⁷, quid⁵ apportabātis? « Divitias incōlis (δτκ.) insulārum apportabāmus ».

4. Ἰταλία καί Ρώμη.

Italia est¹ terra Eurōpae.—Italia habet² insūlas.—Sicilia est insūla Italiae.—In³ orā Siciliae est Aetna.—Aetnam ornant silvae.—Incōlae Italiae sunt⁴ agricōlae, incōlae insulārum et orārum Italiae sunt nautae.—Italia est patria poētārum.—Incōlae Italiae amābant et laudābant poētas.—Italiae (δτκ.) poētae gloriam parant.—In³ Italiā est Roma.—Vias Romae statuae ornant.—In³ viis Romae erant⁵ arae et statuae deārum.—Aras deārum filiae incolārum Romae corōnis⁶ ornābant.—Roma erat⁷ schola litterārum et doctrīnae.—Victoriae Romae (δτκ.) sunt⁴ causa gloriae.

5. Οἱ θεοί τῶν Ρωμαίων.

Romāni multos deos adorābant; in¹ numēro deōrum Neptūnus et Bacchus et Mercurius et Aesculapius erant². —Neptūnus, filius Saturni, dōmīnus aquārum erat³. —Neptūno nautae tauros et equos immolābant.—Bacchus erat deus vini et uvārum, Mercurius (erat) deus mercatūrae et eloquentiae.—Arae Mercurii erant² in viis, quod⁴ Mercurius nuntius erat³ deōrum et vias monstrābat.—Deus medicīnae erat Aesculapius; Aesculapium adorābant Romāni in templis et in lucis et ornābant aras Aesculapii multis herbis⁵ et corōnis⁵ et rosis⁵.

6. Τά ὄπλα τῶν Ρωμαίων.— Τό στρατόπεδό τους.

Romāni, popūlus bellicōsus, armis¹ et telis¹ pugnābant. Arma Romanōrum erant galea, scutum, lorīca; tela erant pilum, gladius, sagittae. Gladii Romanōrum non² erant longi; pila erant longa.—Romani in bellis cotidie³ castra collocābant et vallo¹ fossāque⁴ firmābant. Valla alta (erant) et fossae latae erant. In castris Romāni erant tuti.

7. Ἡ Δῆλος.

Delus clara et Graecis (δτκ.) cara erat, quamquam¹ erat parva. Nam² Graeci Delum patriam filii et filiae Latōnae appellābant. Filius Latōnae erat Apollo³, filia Latōnae erat Diāna. Filio Latōnae laurus cara erat; Delus plena erat laurōrum. Quoniam⁴ Apollo deus poētārum erat, etiam⁵ poētae laurum amābant et lauro⁶ comam ornābant. Diāna erat dea silvārum et sagittis⁶ bestias silvae necābat. In insūlā Delo clarum templum erat. Incōlae Athenārum quotannis⁷ in⁸ insūlam Delum navigābant et in templo filium Latōnae adorābant.

8. Ὁ Ρωμύλος.

a) Romūlus et Remus Romam aedificavērunt.—Romūlus Remum necāvit, quod¹ Remus muros novi oppīdi vituperavērat.—Quamquam² Romūlus Remum necavērat, tamen³ fortuna Romūlo (δτκ.) secunda erat; nam⁴ multos popūlos bello⁵ armisque⁶ superāvit et terram finitīmam occupāvit et oppīda expugnāvit.—Numērus feminārum in novo oppīdo parvus erat. — Itaque⁷ Romūlus Romānis (δτκ.) femīnas dolo⁵ parāvit.—

Sabīnos enim⁸ et Sabīnas et filias Sabinōrum, popūli finitīmi, ad⁹ ludos publicos invitāvit, et inter¹⁰ ludos Romāni filias Sabinōrum raptavērunt. — Quoniam¹¹ Romāni Sabīnas raptavērant, Sabīni contra¹² Romānos bellum¹³ paravērunt¹³.—Sed¹⁴ filiae Sabinōrum discordiam populōrum placavērunt et amicitiam inter¹⁰ popūlos conciliavērunt.

b) Cur¹ Remum necavisti, Romūle? «Remum necāvi, quod² muros novi oppīdi vituperavērat». — Quomōdo³ femīnas popūlo (δτκ.) paravistis, Romāni? «Sabīnos et Sabīnas et filias Sabinōrum ad ludos invitāvimus et inter ludos filias raptāvimus». — Cur¹ Sabīnas raptavistis, Romāni, quamquam⁴ popūlum finitīmum ad ludos publicos invitaverātis? «Sabīnas raptāvimus, quod² femīnae non⁵ erant in novo oppīdo ».

9. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιῶτες τοῦ πρὶν ἀπὸ τῆ μάχης στὴ Ζάμα.

Hannībal¹ ante² pugnam anīmos Poenōrum his³ verbis³ inflammāvit:

« Quoniam⁴ patria in magno pericūlo est, vos⁵ convocāvi. Nisi⁶ fortīter⁷ pugnabītis, Romāni popūlos Afrīcae superābunt et campos vicosque⁸ patriae vastābunt. Popūlus Romānus nunc⁹ multis terris¹⁰ impērat. Sed non imperābit etiam Afrīcae, si¹¹ fortīter pugnabītis et patriam ex¹² pericūlo liberabītis. Ego¹³ post¹⁴ pugnam impavidos laudābo et donābo, ignāvos vituperābo et castigābo. Pugnāte igītur¹⁵ fortīter, Poeni, et pro¹⁶ arā focoque dimicāte! Liberāte patriam ex¹² pericūlo! Si¹¹ patriam ex¹² pericūlo liberaverītis, gloriam vobis¹⁷ parābītis. Si Romānos auxilio¹⁸ deōrum superaverīmus et

fugaverimus, in aris hostias immolabimus et deos celebrabimus ».

10. Οἱ ἀρχαῖοι Λατίνοι.

a) Latium terra Italiae erat, inter¹ Etruriam et Campaniam sita². Prisci incolae Latii erant Latini, agricolae industrii. Habitabant in amplis et frugiferis campis sedulaeque³ industriae agros arabant. In pascuis multa habebant⁴ armenta. Itaque⁵ copia frumentorum et armentorum divitiae Latinorum erant. Nam aurum et argentum ignorabant. Domicilia erant parva et lignea, sed apud⁶ domicilia horti pomiferi erant.

b) Pii et probi viri erant prisci incolae Latii, et poetae Romani justum animum priscorum Latinorum laudaverunt. Liberi¹ culpa¹ malitiaque¹ habebant² sedulam et tranquillam vitam atque³ in singulis pagis deis pulchra templa aedificabant. In aris deorum et deorum sacra dona et crebras hostias sacrificabant. Dominus deorum Latini Janus erat; inter deas Dianae summa⁴ erat gloria et potentia.

11. Ὁ Πάτροκλος.

a) Graeci decem¹ annos² cum³ Trojanis bellabant. Cunctos Graecos Achilles⁴, cunctos Trojanos Hector⁵ gloria⁶ belli superavit. Achilles amicus Patrocli erat. Quod⁷ Agamemnon⁸, summus Graecorum, amicum Patrocli verbis⁹ et facto⁹ violaverat, Achilles copias suas¹⁰ ex proelio revocaverat et a¹¹ copiis¹¹ ceterorum Graecorum separaverat¹¹. Itaque Hector Graecos fugavit et in¹² castra propulsavit.

b) Tum¹ Patroclus amico: « Oro te² » inquit³ « ut⁴

proelium renōves atque Trojānos propulses et fuges, ne⁵ Hector castra nostra expugnet et navigia cremet ». Tum¹ Achilles: « Cum⁶ Agamemnon » inquit³ « me⁷ verbis et facto violavērit, copias meas ex proelio revocāvi et a ceteris copiis Graecōrum separāvi. Cum⁶ juravērim, lacrymae Graecōrum me non placābunt. Sed honestum pulchrumque est misēros amīcos ex belli pericūlo servāre. Itaque tu⁸ ad⁹ pugnam festīna proeliumque renōva! Deos orēmus¹⁰, ut⁴ Graecis victoriam parent. Sed oro te², ut⁴ copias ex proelio revoces, si¹¹ Trojānos fugavēris. Satis¹² est castra Graecōrum ab¹³ adversariis liberavisse et copias Trojanōrum fugavisse. Trojam non expugnābis ».

c) Sed Patrōclus, cum¹ Trojānos ex castris propulsavisset et fugavisset, copias suas incitāvit, ut² oppīdum Trojam expugnārent. Hector, Priāmi filius, cum³ Patrōclum spectāret, advolāvit et hastā⁴ suā⁴ virum incautum necāvit. Hector Patrōclum non⁵ necavisset⁵, si⁶ Patrōclus copias ex proelio revocavisset⁶. Utīnam⁷, Patrōcle, amīco obtemperavisses⁷ et proelium in campo vitavisses!

12. Ὁ Κιρκιωνάτος.

Cum¹ vita rustīca antīquos Romānos valde² delectāret, multi viri in agris habitābant, ut³ auxilio⁴ servōrum agros arārent.

Etiam Cincinnātus, vir multis⁵ victoriis⁵ clarus, in villā suā habitābat et agros arābat. Aliquando⁶ nuntii Romanōrum ex oppīdo ad Cincinnātum festinavērunt et virum belli perītum oravērunt, ut³ patriam ex belli pericūlo liberāret. Nuntii nuntiavērunt: « Aequi co-

pias nostras pugnā⁷ superavērunt et Romam oppugnant. Desperarēmus⁸, nisi⁹ abs¹⁰ te auxilium expectarēmus ». Cincinnātus nuntiis obtemperāvit et ad oppidum festināvit, ut³ cum¹¹ adversariis bellāret. Cum¹² Aequos fugavisset, Cincinnāto satis erat patriam liberavisse; ad aratrum et ad tauros suos remigrāvit, ut³ cum¹³ servis suis denūo¹⁴ agrōs arāret.

13. Οἱ Ρωμαῖοι.

Patria Romanōrum fuit Italia. — Romāni semper¹ bellicōsi fuērunt.—Utīnam² semper etiam humāni et justī fuissent! — Etiam alii³ popūli Italiae bellicōsi erant, sed Romāni cunctos audaciā⁴ superavērunt. — Magna erat audacia et constantia Romanōrum. — Jam⁵ puēros arma delectābant; pilis⁶ et gladiis⁶ pugnābant. — Viris magnum gaudium erat in castris esse et cum⁷ adversariis dimicāre. — Gloriā⁸ belli clari fuērunt Scipio⁹, Marius, Sulla, Pompejus, Caesar¹⁰.—Si bellum non erat, Romāni agrōs arābant et sedūli agricōlae erant. — Etiam littēras Romāni amavērunt. — Ex numēro poētārum Vergilium, Horatium, Ovidium nomināmus. — Inter¹¹ viros doctos¹² eloquentiā⁸ clarus fuit Cicēro¹³.

14. Ζεύς καί ἄνθρωποι.

Juppīter¹ incōlas terrae aliquando² interrōgat: « Estisne³ contenti⁴ fortunā vestrā? ». Sed nec⁵ nauta nec⁵ agricōla neque⁵ reliqui incōlae terrae fortunā suā contenti erant. «Mea vita» inquit⁶ agricōla «injucunda est, cum⁷ plena sit molestiārum; utīnam⁸ pro⁹ agricōlā nauta essem! Si nauta ero, navigābo in longinquam terram et comparābo magnas divitias». «Mea vita» in-

quit nauta «semper est misēra, cum⁷ nunquam¹⁰ navigaverim sine¹¹ pericūlis; utīnam⁸ pro nautā essem agricōla! Si agricōla ero, apud¹² meos libēros semper ero vitaque mea erit tuta a¹³ ventis et undis». Tum¹⁴ deus: «Erītis contenti fortunā vestrā. Sed si semel¹⁵ benignus fuēro, postea¹⁶ non ero. Tu, nauta, esto agricōla: tu, agricōla, esto nauta». Unus¹⁷ antea¹⁸ fuerat nauta, nunc¹⁹ erat agricōla; alter¹⁷ antea fuerat agricōla, nunc erat nauta. Sed paulo²⁰ post²⁰ et nauta et agricōla clamant: «Utīnam contenti fuissēmus fortunā nostrā! Beāti fuīmus olim²¹, nunc sumus misēri. Sed jure²² sumus misēri, cum⁷ fortunā bonā non contenti fuerīmus ».

15. Οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοί.

Germania, Germanōrum patria, olim terra aspēra fuit cum¹ multis fluviis, magnis silvis, latis agris et campis. Oppīda antīquis Germānis deerant; in vicis aut² in agris habitābant aut² intra³ silvas domicilia collocaverant. Aedificia lignea et plerumque⁴ parva erant; ornamentum aedificiis deerat.

Et viri et femīnae magnā figurā⁵ erant; oculi erant caerulei, capilli rutīli. Viris jucundum erat proeliis⁶ et bellis⁶ interesse⁶, quod⁷ gloriae cupīdi erant et pericūla amābant. Honestum erat multos adversarios necavisse. Multum⁸ etiam in silvis erant, ut⁹ ursos, lupos, apros aliasque¹⁰ bestias necarent; saepe¹¹ a domiciliis abērant et cum populis finitīmis bellābant. Viri, qui¹² audaciā¹³ clari et belli perīti erant, copiis praeerant¹⁴; in proelio amīcis¹⁵ adērant¹⁵. Viros, qui¹² bello non interērant, cuncti ignāvos vocābant.

16. Ὁ στρατός τῶν Ρωμαίων.

Exercitus Romānus semper fortiter pugnābat; sed saepe superātus et fugātus est; non superātus esset¹, si² viri belli perīti exercitui praefuissent. — Romāni collocābant equitātum plerumque³ in cornibus exercitūs; ad⁴ Cannas, ubi⁵ Romāni a⁶ Poenis superāti et fugāti sunt, equitātus Romānus in dextro cornu, equitātus sociōrum in sinistro cornu collocātus erat. Equitātui Poenōrum Maharbal⁷ praeerat, peditatui Hannibal. — Etiam ad⁴ lacum Trasimēnum exercitus Romānus a⁶ Poenis superātus et fugātus est. Post⁸ pugnam in oppido Romanōrum magnus erat luctus; constantia autem⁹ senātūs Romāni mira fuit.—Nisi¹⁰ equi strepitu¹¹ armōrum perturbāti essent, Romāni impetum equitātūs Helvetiōrum sustentavissent¹². Etiam currus¹³ exercituum Britannōrum exercitibus Romānis saepe periculōsi fuērunt. — Constantia magistratuum Romanōrum et audacia virōrum impavidōrum saepe exercitūs Romānos ab¹⁴ interītu servāvit. Aliquando¹⁵ exercitus Romānus in magno pericūlo erat. Sed P.¹⁶ Decius Mus¹⁷, qui¹⁸ cum aliis magistratibus exercitui praeerat, exercitum ex pericūlo liberāvit. Itaque et ab⁶ exercitu et a⁶ senātu laudātus est, quod¹⁹ exercitum ab¹⁴ interītu servāvit.

17. Ἐπιδρομή τῶν Γάλλων. — Κάμιλλος.

Cum¹ Camillus exsilio² multātus esset, Roma rebus adversis³ multos annos⁴ vexāta est. Galli enim in planitiem Galliae Cisalpinae⁵ intravērant. Viri et specie⁶ magnā et magno anīmo⁶ erant, sed sine⁷ disciplinā pugnā-

bant. Jam oppīda Etruscōrum occupavērant. Etrusci in re dubiā fidem Romanōrum frustra imploravērant.

Ad⁸ Alliam—non procul⁹ a Romā—totum fere¹⁰ diem in acie dimicātum est¹¹. Romāni fugāti sunt. Solum¹² Capitolium, ubi praesidium erat, servātum est. Species Romae erat misēra, dies fuit ater: res publīca¹³ Romāna in summo pericūlo erat. Spes auxilii parva erat. Tandem¹⁴ fortūnā rei publīcae Romānae¹⁵ secunda fuit. Camillus enim ex exsilio revocātus patriam ex pernicie servāvit.

18. Κίμβροι καί Τεύτονες.

a) Cimbri et Teutōni popūli Germaniae erant. Olim¹ agri Germaniae fecundi non erant. Cum² numērus incolārum magnus esset, Cimbri et Teutōni cum³ cunctis rebus suis ex patriā emigravērant et in Galliā nova domicilia occupavērant. Gallia Cisalpīna erat provincia rei publīcae Romānae. Advēnae erant viri novā specie et mirā acie⁴ oculōrum et saevo vultu⁴ et magnā audaciā⁴; nullam⁵ rem magis⁶ amābant quam⁷ proelia et pericūla. Equitātus Cimbris et Teutōnis deerat; peditātus⁸ pugnābant. Exercitibus viri bellicōsi et valīdi praeerant. Adventu⁹ Germanōrum non modo¹⁰ incōlis Galliae, sed etiam¹⁰ senatui et magistratibus Romānis magnus metus parātus est; pernicies rei publīcae adesse videbātur¹¹.

b) Postquam¹ Romāni multis² proeliis² ab³ exercitu Germanōrum superāti sunt, Marius, vir rei bellīcae⁴ perītus, exercitui Romāno praefuit et rem publīcam Romānam ab⁵ interītu servāvit. A³ Mario exercitui Teutonōrum in Galliā, deinde⁶ copiis Cimbrōrum in Italiā per-

nicies parāta est. Res publīca Romāna et magistrātūs⁷ Romāni magno metu⁸ liberāti sunt. Post⁹ victorias gaudium popūli Romāni permagnum erat; copiae Marii post⁹ redītum a³ senātu multis rebus pretiōsis¹⁰ donātae sunt; Marius ipse¹¹ pater¹² patriae appellātus est.

Reliquiae superāti exercītūs Cimbrōrum et Teutonōrum in Germaniam remigravērunt.

19. Κασσάνδρας μαντεία.

« Stultum est, Trojāni, sperāre, quamdiū¹ Helēna rapta² habitat intra³ muros nostros. Quoties⁴ jam ego rogāvi, ut⁵ imperio divīno obtemperarētis. Sed semper frustra⁶ orabamīni, semper mea verba repudiabantur. Utinam⁷ vestra consilia mutantur! Utīnam meis verbis obtemperētis! Frustra immolātis hic⁸ deis. Frustra tam⁹ pugnabātur⁹. Frustra pugnātur¹⁰ pro¹¹ puēris et femīnis. Frustra necabuntur multi Trojāni ante¹² muros. Jam provideo¹³ incendium oppīdi et interītum incolārum Trojae. Jam video¹⁴ copias adversariōrum ante¹² muros. Utīnam¹⁵ nunquam¹⁶ nostrum oppīdum expugnarētur! Sed expugnabitur, incōlae necabuntur, frustra femīnae lacrimābunt et obsecrābunt adversarios ne¹⁷ necentur, ne¹⁷ priventur carā vitā¹⁸ ».

20. 'Ο 'Ασκληπιός.

Roma olim molestā pestilentia¹ vastabātur. In rebus adversis² oracūlum interrogātur. « Aesculapius » inquit sacra dei ministra « deus medicōrum est. Si³ inimīco anīmo⁴ adversus⁵ Romānos erit, nullis remediis¹ morbus levabitur; si amīco anīmo⁴ erit, ex pericūlo Romāni servabuntur. Si⁶ Aesculapius auxilium suum op-

pīdo vestro negāret⁶, alios deos frustra implorarētis⁷. Sed Aesculapius auxilium suum non negābit, si imperio divīno obtemperabītis. Praeclārum templum dei est in oppīdo Epidauro. Inde⁸ deus navigio⁹ in insūlam¹⁰ vestram Tiberīnam¹⁰ apportētur¹¹; ibi¹² deo sacrificia parentur¹¹. Postrēmo¹³ templum Aesculapii in insulā aedificētur¹¹».—Praeter¹⁴ templum in insulā Tiberīnā situm¹⁵ Aesculapio alia templa erant aut¹⁶ in lucis aut¹⁶ ad¹⁷ aquas. Aegri in templum portabantur, ibi a¹⁸ deo sanabantur. Gallus, nuntius diēi, Aesculapio immolabātur.

21. Ὁ Δούρειος ἵππος.

Graeci paene¹ decem annos² frustra Trojam oppugnābant. Tandem³ Ulixes⁴, rex⁵ Ithācae, qui⁶ propter prudentiam suam Minervae valde placēbat, Graecos convocāvit et incitāvit, ut⁷ dolum adhibērent. «Popūlo⁸ Trojanōrum armis⁹ non nocēmus» inquit; «dolum adhibeāmus¹⁰! Itaque consilio meo parēte! Magnum equum ligneum aedificabīmus et alvum equi viris¹¹ armātis¹¹ complebīmus et in navigiis nostris apud¹² propinquam insulam Tenēdum exītum rei expectabīmus. Utīnam consilium meum vobis¹³ placeat!» Cum¹⁴ consilium viri callīdi Graecis placēret, equum ligneum auxilio Minervae aedificavērunt et viris strenuis complevērunt; deinde¹⁵ ad¹⁶ insulam Tenēdum navigavērunt et in orā latēbant.

22. Θάνατος τοῦ Λαοκόοντα.

Equus ligneus non diu latuit, sed Trojānis mirum aspectum praebuit et initio¹ cunctos perterruit. Multis viris multisque femīnis placuit ex oppīdo in campum festināre, ut² equum spectārent. Alii³ effigiem equi timē-

bant et silēbant, alii³ suos admonēbant, ut² simulacrum in oppīdo collocārent. Tum⁴ Laocoon⁵, minister deōrum, cum⁶ filiis advolāvit et Trojānos admonuit, ut² equum delērent. « Timeo » inquit « ne⁷ patriae nostrae⁸ ab⁹ equo Graecōrum pericūlum immineat. Verbis meis fidem habēte: equus deis nostris displicet. De¹⁰ patriā nostrā bene¹⁰ merebītis¹⁰, si equum delebītis. Sed si equum conservaverītis, dolebītis, et multae feminae interītum virōrum et filiōrum deflēbunt ». Sed Laocoon frustra Trojānos a¹¹ consilio deterrēre studuit et jussu¹² Minervae cum⁶ filiis suis morsibus¹³ hydrārum necātus est.

23. Γάιος Μούκιος Σκαιβόλας.

a) Cum¹ Porsenna, rex² Clusii, Romam oppugnāret, Romāni valde terrīti sunt, et magistrātūs timēbant, ne³ oppīdum expugnarētur et delerētur. Tum C⁴. Mucius Scaevōla bene de patriā suā meruit. A⁵ Scaevōla enim⁶ et (ab⁵) amīcis Scaevōlae consilium⁷ habītum est⁷, quomōdo⁸ Porsenna consilio⁹ prohibēri et Roma impētū Porsennae liberāri posset¹⁰. In consilio adolescentūlis placuit. « Unus¹¹ ex nobis¹² in castra adversariōrum intret¹³ et Porsennam necet¹³ ! Tantā audaciā¹⁴ adversarii bello¹⁵ deterebuntur¹⁵ ». Metu¹⁴ poenae et supplicii a¹⁶ consilio suo non deterrītus¹⁶ Mucius in castra adversariōrum intrāvit et virum pretiōsis vestimentis¹⁷ ornātum necāvit. Non autem Porsennam, sed scribam Porsennae necāverat.

b) Tum Porsenna colloquium cum¹ Mucio habuit. In colloquio Mucius magnā audaciā² fuit. A Porsennā interrogātur, quis³ esset; Mucius: « Romānus » inquit « sum; C. Mucius nomīnor. Te⁴ necāre in anīmo habui⁵; falsā specie⁶ deceptus⁷ scribam necāvi. Doleo, quod⁸ frustra scri-

ba necātus est; tu⁹ ab aliis necabēris. Nam cruciātus et supplicium a Romānis non timentur, si patriam liberāre in anīmo habent». Pericūlo⁶ terrītus et irā⁶ inflammātus rex¹⁰ imperāvit, ut¹¹ tormenta apportarentur et Mucius vexarētur. Mucius autem «Cruciātu⁶» inquit «non terrear» et dextram in flammam arae injēcit¹² et cremāvit. Tantā audaciā¹³ Mucii Porsenna a bello Romanōrum deterrītus est.

24. Ὁ Ἀννίβας.

Hannībal, filius Hamilcāris, jam¹ juvēnis exercitui Carthaginiensium praefuit et cum² Romānis diu³ bellāvit. Magna est gloria belli Hannibālis; primus⁴ erat peditum et primus equitum; Hannibālem sui milītes et cives amābant, Romāni et socii Romanōrum timēbant. Copiis Romanōrum consūles praeerant. Unus⁵ ex consūlibus Scipio erat. Hannībal, cum⁶ a Scipiōne superātus esset, iram civium et odium hostium vitāvit et in aliēnas terras migrāvit; postrēmo⁷ hospes Prusiae, regis Bithyniae, erat. Sed Romāni etiam senem timēbant et delēre studēbant. Propterea⁸ Hannībal venēno⁹ se ipse necāvit¹⁰.

25. Ὁ Ρωμαϊκός θρίαμβος.

Juppīter, frater Neptūni, summus¹ deus Romanōrum, a Romānis pater deōrum hominumque appellabātur. In monte Capitolīno oppīdi Romanōrum Juppīter praeclārū templū habēbat. Imperatōres Romāni, qui² triumphābant, cum³ militibus ad⁴ templū summi dei comēbant. Ad currum triumphatōris equi albi alligāti erant. Ante⁵ currum reges hostium superatōrum⁶, catēnis⁷

onerāti, pedibus⁸ migrābant, post⁹ currum triumphantis filii (migrābant); tum¹⁰ totus¹¹ exercitus apparēbat: pedītes et equītes erant. Et imperātor et milītes a civibus laeto clamōre¹² salutabantur. Imperātor in templo summi dei sacrificābat; milītes frumento et vino et pecuniā donabantur; reges et duces populōrum superatōrum⁶ necabantur.

26. Οἱ Γράκχοι.

Ti¹. Gracchus et C². Gracchus fratres erant. Mater Gracchōrum erat Cornelia, filia Scipiōnis Africāni, mulier magnā dignitatē³. Gracchi tribūni⁴ plebis erant. Magno amōre⁵ patriae et libertātis, magnā fortitudīne⁵, magnā auctoritatē⁵ apud⁶ plebem eminēbant. Ut⁷ misēram condiciōnem plebis levārent, novas leges rogavērunt⁸. Sed leges Gracchōrum patrībus⁹ non placēbant, quod¹⁰ dominationi patrum periculōsae erant. Itaque patres Gracchos delēre studēbant. Et revēra¹¹ fratribus misēram mortem paravērunt.

27. Λόγος Ρωμαίου δημάρχου.

Plebs pars populi Romāni erat. Plebi Romānae tribūni plebis praeerant. Multi tribūni bene de plebe Romānā meruērunt.

Postquam¹ plebs Romāna diu² legibus sevēris³ patrum vexāta est, unus ex tribūnis plebis in contiōne hanc⁴ oratiōnem⁴ habuit⁵. «Conditio nostra» inquit «misēra est. Duris legibus³ et molestā dominatione³ patrum plebs Romāna vexātur. Fecundae regiōnes Italiae plebi negantur, quamquam tota natio Romanōrum has⁶ regiōnes occupāvit. Quod⁷ fame³ vexāmur, valetūdo se-

num et mulierum, juvenum et virginum mala est. Severitas dominationis patrum plebi Romanae causa seditionis erit. Itaque iterum⁸ ex urbe in Sacrum montem emigremus et plebem a⁹ patribus separemus!»

Postquam¹ oratio habita est, universa plebs orationem laudavit, et magna pars civium ex urbe in Sacrum montem emigrare in animo habuit¹⁰. Sed precibus¹¹ et promissis¹¹ patrum ira plebis placata est.

28. Ἡ ἀρπαγή τῆς Ἑλένης ἀπό τόν Πάρι.

a) Antiquis temporibus¹ Trojanorum, gentis Asiae, rex erat Priamus. Priamus filium habebat, cui² nomen erat Paris, juvenem magnam pulchritudine³ corporis. Paris aliquando⁴ per⁵ mare Aegaeum⁶ in Graeciam navigavit, ut⁷ Menelaum, regem Sparta, visitaret. Sparta erat caput terrae Lacedaemoniorum. Menelaus uxorem habebat nomine⁸ Helenam. Uxor Menelai non solum Lacaenas, sed cunctas mulieres pulchritudine⁹ corporis superabat.

b) Cum¹ rex aliquando ab² urbe Spartam abesset, Paris Helenam oravit, ut³ navem suam spectaret. Sparta ad flumen Eurotam sita erat⁴. Helena, Paridis voluntati obtemperans, cum⁵ hospite ad flumen migravit, ubi⁶ navis Trojanorum in portu erat. Postquam nautae Helenam in navem portaverunt, regina dona a Paride apportata spectabat. Interm⁷ Paris nautis imperavit, ut³ ex portu fluminis in mare apertum⁸ navigarent. Ita⁹ Paris Helenam fraude¹⁰ et dolo¹⁰ raptavit et jus hospitii violavit. Hoc¹¹ scelus Paridis poeta Homerus in carminibus suis commemorat.

29. Ρωμαῖοι ποιηταί.

Romāni antīquis temporibus¹ laudabili² amōre patriae et agricultūrae erant et fertīles agros auxilio fidelium servōrum arābant. Itaque Cato, scriptor Romānus, civibus suis salutaria praecepta de³ agricultūrā dedit⁴; sed opēra Catōnis magis⁵ utilia quam⁶ suavia erant. Artes et littērae Augusti demum⁷ aetate¹ in urbe Romanōrum florēbant, postquam tristia et turpia bella civilia termināta sunt.

In numēro insignium poētārum Vergilius et Horatius et Ovidius fuērunt. Carmīna Vergilii carminibus Homēri similia sunt: bellum et proelia his⁸ poētis communia sunt. Etiam Horatius illustris poēta est et animos omnium mortalium etiam nunc delectat. Ovidii carmīna, quae⁹ carminibus Vergilii et Homēri dissimilia sunt, brevi tempore¹ vobis¹⁰ nota et jucunda erunt.

30. Ἰταλία.

Italia, magna paeninsula, inter mare Tyrrhēnum et mare Adriaticum patet.—Jugum Apennīni paene totam paeninsulam montibus¹ et collibus¹ implet.—Sed circa² Padum flumen magna planities est.—Ibi³ urbes celebres sitae sunt: Mediolānum, Cremōna, Verōna.—In hac⁴ planitie acris proelia inter Romānos et Gallos et Carthaginienses et Germānos fuērunt.—Copiis equestribus⁵ Carthaginensium planities secunda⁶ erat.—Itaque copiae pedestres⁷ Romanōrum ibi³ ab equitatu Carthaginensium superatae sunt.—Nam equi Carthaginensium acres et celēres erant.—In equestri⁸ ad Ticīnum proelio⁸ consul Scipio vulneratus et celēri⁹ auxilio⁹ filii

ab¹⁰ interītu servātus est.—Etiam prope¹¹ Romam, urbem celēbrem, caput Italiae, magna planities est.—Ad litus maris Tyrrhēni campi palustres sunt; itāque aēr ibi salūber non est.

31. Καρχηδώννα.

Carthāgo erat colonia Tyriōrum. Carthāgo a Didōne, virgīne prudenti et audāci, in litōre Afrīcae aedificāta est. Vetēres incōlae Carthagīnis diu nautae audāces, mercatōres prudentes, agricōlae diligentes, homīnes felīces erant. Navībus suis¹ etiam in Siciliam et in Hispaniam navigavērunt et magnam partem fertiliū terrārum occupavērunt. Sed in rebus secundis² superbi, in rebus adversis³ non constantes erant et de⁴ fortunā desperābant. Itāque a Romānis, popūlo modesto et constanti, post bella vehementia superāti sunt. Carthāgo, vetus aemūla Romae, solo aequāta est⁵, quod⁶ Cato senex semper cives suos admonēbat, ut⁷ Carthāgo delerētur.

32. Ὁ Τρωϊκός πόλεμος.

In Trojāno litōre castra Graecōrum non procul¹ ab urbe Trojā erant. In castris erant naves Graecōrum. Ante² vetēra moenia magnae et celēbris urbis Trojae multos annos³ et aestāte⁴ et hiēme⁴ pugnabātur⁵. Ibi⁶ audax Diomēdes cum Aenēā et deā Venēre pugnābat, ibi Paris cum Menelāo, ibi Patrōclus cum Sarpedōne, fidēli socio Trojanōrum. Ibi Trojāni pugnābant, quamdiu⁷ discordia fortium ducum Agamemnōnis et Achillis erat.

Post⁸ decem annos urbs a Graecis expugnāta est. Vetēres poētae multa narrānt de⁹ expugnationē Trojae, de equo ligneo et ingenti magnitudīne ejus¹⁰, de terri-

hīli incendio urbis, de crudēli caede incolārum, de morte regis Priāmi, de servitudīne Hecūbae et filiae et divitum quondam¹¹ et feliciū, jam¹² autem paup̄erum et infeliciū feminārum Trojae.

33. Οἱ Πέρσες.

Antiquissimis temporibus¹ Persae fortiōres et bellicosiores erant quam² cet̄eri omnes Asiae popūli.—Cyrus, vir fortissimus et prudentissimus, Persas imperio³ Medōrum, gentis multo⁴ infirmioris et ignaviōris, liberaverat et conditor ingentis regni Persārum fuit.—Cyrus unus ex nobilissimis regibus fuit. Vehementissimo impetu⁵ omnes hostes, velut⁶ Lydos et Babylonios, populos multo⁴ nobiliores et potentiōres, superavit.—Brevissimo⁷ temporis spatio⁷ regnum Persārum amplissimum fuit, et reges Persārum divitissimi et potentissimi fuerunt omnium regum Asiae.—Persae non modo cum populis Asiae bellaverunt, sed etiam cum gentibus aliarum terrarum.

Paulatim⁸ autem Persae divitiis⁹ et luxuria⁹ imbeliores et molliōres facti sunt¹⁰.—Diu Graeci, qui¹¹ in litore Asiae et in Eurōpā habitabant, pro libertate patriae cum Persis pugnaverunt.—Quamquam Persae ampliore numero¹² militum Graecos superabant, tamen¹³ exercitus Graecorum multis proeliis¹⁴ victores fuerunt; nam Graeci constantiores erant et imperio¹⁵ ducum fortiorum parabant.

34. Οἱ μάχες τῶν Ἑλλήνων στό Μαραθώνα, στίς Θερμοπύλες, Σαλαμίνα καί Πλαταιές.

Nihil¹ est clarius quam² pugna ad Marathōnem, ubi³

Miltiādes multo⁴ minōre exercītu⁵ copias pedestres et equestres Persārum fugāvit et paene delēvit.—Quid⁶ pulchrius et honestius est quam² certamīna in Thermo-pylis? Ibi⁷ Leonīdas, vir fortissīmus et generosissīmus, qui⁸ minīmo exercitui praeerat, vehementissīmos impētūs multo⁴ majōris exercītūs Persārum diu sustinuit. Sed cum omnībus comitībus vitam efflāvit⁹. Nam homo pessīmus, nomīne¹⁰ Ephialtes, prodītor patriae suae, Persis (δτκ.) viam per montes monstravērat, ut¹¹ Graecis interītum parārent.

Nulla¹² pugna nobilior erat quam² pugna navālis¹³ ad Salamīnem. Ibi⁷ commūnis classis Graecōrum multo⁴ majōri classi hostium dolo⁵ Themistōclis, viri prudentissīmi, et celerrīmo omnium navium impētū⁵ maxīmam cladem parāvit. — Quid⁶ illustrius fuit quam² proelium ad Plataeas? Ibi⁷ exercītus Lacedaemoniōrum et Atheniensium, qui⁸ optīmis ducībus, Pausaniae et Aristīdi, parēbat, maxīmum exercītum Persārum superāvit et fugāvit et paene delēvit.

35. Διάλογος.

Alexander. Salve¹, amīce! Ubi² heri³fuisti? ad te meavēram, ut⁴ tibi librum monstrārem, qui⁵ mihi a patre meo donātus est, sed abēras. Pater tuus mihi: « i-gnōro » inquit « ubi filius meus sit ».

Paulus. Doleo, quod⁶ āfui. Avus meus me invitavērat, ut⁴ hortum suum et fructūs arbōrum spectārem.

A. Quam⁷ felix tu es! Ego avum non habeo, qui⁸ mei memor sit⁸.

P. Quid⁹ inest in libro tuo? Si tibi jucundum est, ex libro tuo mihi et fratribus meis recīta!

A. Libenter¹⁰ vobis recitābo. Itāque vos oro, ut⁴ cras¹¹ sub¹² vesp̄erum in villā patris mei adsītis. Aderitisne¹³?

P. Aderīmus; nihil nobis jucundius est. Nihil magis¹⁴ nos delectat quam¹⁵ fabūlae et historiae et dicta sapientium virōrum. Sed cur non statim¹⁶ mihi recītas?

A. Si id¹⁷ tibi gratius est, libenter¹⁰ tibi obtemperābo; tu autem memoriā tene¹⁸, quod¹⁹ tibi recitābo! Unus ex septem²⁰ sapientībus, qui²¹ Bias appellabātur:

«Omnia mea» inquit «mecum²² porto».—Socrātes: «Melior pars nostri» inquit «immōrtālis est» et «Conscientia est vox deōrum in nobis» et «Nemo²³ vestrum, si peccaverit, beātus erit».—Solo exclamāvit: «Nemo nostrum ante mortem beātus nomināri potest²⁴».

—Pythagōras: «Amīcus» inquit «alter ego est».—Maecēnas autem in testamento suo Augusto, imperatōri Romāno, mandāvit: «Horatii ut²⁵ mei memor es!» Satisne²⁶ recitāvi?

P. Gratiam tibi habeo²⁷, quod⁶ mihi jam hodie ex libro tuo recitavisti. Magnum gaudium mihi paravisti. Sed si me amas, librum tuum mihi commōda, ut⁴ unā²⁸ cum²⁸ fratribus meis me fabūlis²⁹, quae³⁰ in libro sunt, delectem! Nos omnes gratiam tibi habebīmus et tui memōres erīmus. Commodabisne librum?

A. Commodābo; ecce³¹ liber meus! Vale³²!

P. Vale, optīme amīce!

36. Ὁ Ἄννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιῶτες του.

Hannībal, clarissīmus ille Poenōrum imperātor, cum¹ Alpium montes altissīmos superavisset, milītum anīmum² hac oratiōne³ confirmāvit².

«Vidētis, milītes fortissīmi, Italiam illam, domici-

lium hostium nostrōrum. Galli, incōlae harum regiōnum, socii amique nostri erunt: hi nobis omnes res necessarias praebēbunt; hi erunt hostes acerrīmi Romanōrum illōrum improbōrum. Urbes opulentae, Roma ista, caput ipsum, et opes urbis illius praeda vestra erunt. Haec omnia in manibus vestris sunt. Romāni ipsi in maximo sunt timore. Vos ipsi expugnavistis Sargentum, oppidum illud firmissimum, superavistis Pyrenaeos illos montes, victores fuistis Gallorum: etiam victores eritis Romanorum illorum ».

37. Κατιλίνας. — Κικέρων.

Catilina homo improbissimus fuit. Ejus consilia rei publicae Romanae perniciosa erant. Nam in animo habebat magistratus Romanos necare et pro¹ iis ipse rem publicam Romanam administrare et populum cum sociis suis expilare. Sed Cicero, qui² illo anno³ consul erat, consilio⁴ et fortitudine sua⁴ eum ita⁵ terruit et coercuit, ut⁵ consilia ejus irrita essent. Catilina, postquam frustra Ciceronem necare temptavit, ex urbe Roma evasit⁶, ut⁷ in Etruria copiis amicorum praesesset. Sed superatus et ipse in proelio necatus est. Socii autem ejus, qui⁸ in urbe erant, jussu⁹ Ciceronis necati sunt, quamquam¹⁰ nonnulli¹¹ nobiles Romani vitam eorum servare studuerant.—Eundem Ciceronem, qui optime de patriam suam meruerat, postea cives accusaverunt, quod¹² cives Romanos necavisset, eumque relegaverunt. Sed jussu⁹ eorundem Romanorum brevi¹³ in patriam revocatus est.

Idem Cicero miserrimum exitum vitae habuit. Nam jussu Antonii, qui ei inimicus erat et eum timebat, ne-

cātus est. Mēmōriam autem ejus usque ad¹⁴ nostram aetātem homīnes servavērunt.

38. Κροῖσος καί Σόλων.

a) Croesus, rex Lydōrum, in urbe Asiae habitābat, cui nomen erat Sardes. Hic rex, cujus divitiae erant ingentes, tantam potentiam, tantasque opes habēbat, ut¹ fama ejus in omnībus terris et apud² omnes gentes maxīma esset. Itāque non modo amīci et hospītes, quos multos semper habent divītes, sed etiam peregrīni saepe in illā urbe erant, ut³ opes illīus spectārent.

b) Aliquando¹ Solo Atheniensis, quem Graeci inter septem² sapientes numeravērunt, apud Croesum fuit, cujus hospes erat, et rex imperāvīt, ut³ ei (δτκ.) omnes divitiae regiaē monstrarentur. Deinde⁴ a Croeso interrogātus est, quis felicissīmus omnium homīnum esset. Ille: «Tellus Atheniensis» inquit «meā sententiā⁵ felicissīmus fuit; nam ei (δτκ.) boni et probi libēri erant et pro⁶ patriā pugnans vitam efflāvit». Tum⁷ Croesus: «Quid?» inquit «Egone tibi felicissīmus esse non videor?⁸» Et Solo: «Res humānae» inquit «cadūcae sunt et saepe mutantur. Quid incertius est quam⁹ opes et divitiae? Pauci homīnes usque ad¹⁰ ultīmum diem vitae fidis amīcis, tranquillo anīmo, bonā valetudīne delectantur. Itāque nemo ante mortem a me beātus nominabītur». Haec verba Solōnis Croeso, qui magnā¹¹ erat superbiā¹¹, non placuērunt, et rex sapientiam illīus parvi¹² aestimāvīt. Sed paulo post¹³ fortūna regis ita¹⁴ mutāta est, ut¹⁴ ipse de¹⁵ felicitāte suā dubitāret.

c) Illis temporībus¹ rex Persārum erat Cyrus, de quo supra² sermo fuit. Cyri potentia tanta erat, ut³

omnes gentes, quibuscum⁴ bellābat, superāret. Croesus, cui magna potentia Cyri displicēbat, bellum parāvit et cum magno exercītu in agros Persārum intrāvit. Sed Cyrus exercītum Croesi superāvit et urbem Sardem expugnāvit. Croesum vero⁵ ipsum cremāre cogītans in rogo collocāvit. In eo⁶ stans⁷ Croesus ter⁸ Solōnis nomen exclamāvit. Tum Cyrus interrogāvit Croesum, quis Solo esset et cur auxilium ejus implorāret. Et Croesus: «Auxilium» inquit «Solōnis non implorāvi; sed memor eram verbōrum sapientissīmi illīus viri, quae memoriae meae⁹ mandāvi⁹: Nemo ante mortem a me beātus nominabitur». His verbis¹⁰ perturbātus Cyrus Croesum pericūlo, in quo erat, liberāvit eumque orāvit, ut¹¹ amīcus suus esset. Sed regnum suum Croesus non recuperāvit.

39. Φιλοπατρία Σπαρτιάτισσας.

Nuntius quidam Lacedaemonius, qui ex pugnā in urbem properavērat, muliēri, cujus quinque¹ filii in acie necāti erant, interroganti, quid de² bello nuntiāret, filiōrum mortem nuntiāvit. Tum illa: «Non hoc» inquit «te interrogāvi, sed illud tu mihi nuntia, utrum³ nos hostem superaverīmus, an³ ab eo superāti simus». Is cum⁴ praeclāram victoriam Lacedaemoniōrum et cladem hostium nuntiavisset, mulier pro⁵ suo erga⁶ patriam amōre: «Vos» inquit «dei immortalēs, laudo, quod⁷ patriam servavistis; filiōrum mortem quamquam⁸ est acerbissīma, aequo⁹ tamen anīmo⁹ tolerābo».

Tantus amor patriae in Lacaenārum anīmis erat.

40. Μερμήγκι καί τζίτζικι.

Formīca diligenter¹ et prudenter² frumentum ae-

stāte³ collegērat⁴, ut⁵ hiēme³ cibum habēret. Sed cicāda de futūro tempōre non cogitavērat. Itaque cum⁶ hiems esset, non habēbat, unde⁷ nutrirētur, et formīcam rogāvit, ut⁵ sibi cibum impertīret. Illa autem: « Quid impedīvit » inquit « quomīnus⁸ aestāte³ cogitāres de futūro tempōre? Quibus negotiis⁹ impedīta eras? » Cicāda ad haec verba respondit: « Cantāvi in agris et in campis; tu vocem meam, qua¹⁰ omnes delectāvi, non audivisti? » Cum⁶ haec verba cicādae audivisset, formīca: « Audīvi » inquit « vocem tuam; sed cum⁶ te monērem, ut⁵ laborāres, consilio meo non oboedivisti. Qui consilio prudentium non oboedivērit, jure¹¹ puniētur. Qui aestāte³ de futūro tempōre non cogitavērit, hiēme³ jure¹¹ esuriet. Cibus tibi a nobis non impertiētur ».

41. Αἰνεῖας.

Cum¹ Graeci decīmo² anno³ belli Trojam dolo⁴ expugnavissent, urbs incendio delēta est, incōlae necāti, femīnae vinctae et in Graeciam transportātae sunt, ut⁵ servīrent. In numēro eōrum Trojanōrum, quos dei servavērunt, fuit Aenēas, filius Venēris, vir fortissīmus et prudentissīmus. Is jam initio⁶ consilia et facinōra Parīdis nunquam⁷ probavērat et cum¹ sensisset, quanta⁸ esset injuria hujus viri, optavērat et suasērat, ut⁵ bellum finirētur. At⁹ cum¹ hoc consilium repudiātum esset, neque¹⁰ laborībus neque¹⁰ vulnerībus fatigātus omnībus proeliis interfuērat et cum ipso Achille pugnavērat.

Tum¹¹ fugā⁴ vitam servāvit et tantā¹² fuit pietāte¹², ut¹³ patrem senem umēris suis ex urbe portāret. Cum cetēris Trojānis, qui ex clade servāti erant, postea in Italiam venit ibique¹⁴ novam patriam reppērit.

42. 'Ο 'Οδυσσεάς καί οἱ Σειρήνες.

Cum¹ Ulixes insūlae² Sirēnum appropinquāret, divīnae illae virgīnes in litōre, quod mirā³ florum copiā³ vestītum erat, sic⁴ cantābant:

«Navίγα huc⁵, Ulixes, clarissίme rex, cujus laude terrae et maria complēta sunt. Carmίna nostra sunt dulciōra quam mel. Omnes curae, etiamsi⁶ gravissίmae sunt, leniuntur carminίbus nostris³. Advōla; invitāmus et rogāmus te. Nos omnia scimus. Audies de laborίbus periculisque belli Trojāni; cantabίmus de incendio Trojae, quo³ illi labōres finίti sunt. Oboedi et audi, ut⁷ omnes nautae nobis oboediēbant ».

Sic⁸ Sirēnes cantābant. Et oboedivisset Ulixes, nisi⁹ vincūlis¹⁰, quibus³ in nave religātus erat, impedītus esset.

43. Τό Ρωμαϊκό κράτος.

a) Rei publίcae Romānae initio¹ unus vir praeerat, qui rex appellabātur. A duōbus fratrίbus Roma aedificāta est, a Romūlo et Remo, anno septingentesίμο quinquagesίμο tertio² ante³ Christum³ natum³. Post mortem Remi Romūlus primus rex Romanōrum fuit. Septem reges Romāni fuērunt: primus erat Romūlus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Marcius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, septίmus Tarquinius Superbus. Romāni, postquam dominatiōne⁴ regum se liberavērunt anno quingentesίμο decίμο² a⁵. Chr.⁵ n.⁵, duos consūles creavērunt, qui⁶ rem publίcam Romānam administrārent⁶. Brutus et Collatīnus primi consūles fuērunt. Praeterea⁷ multi alii magistrātūs erant: censōres, prae-

tōres, aedīles, quaestōres, tribūni plebis. Romāni, ut⁸ imperium amplificārent, cum omnībus ferè⁹ Italiae popūlis bellavērunt. Tria bella Romāni cum Samnitībus gessērunt¹⁰. Duo consūles, Decii, pater et filius, alter bello¹¹ Latinōrum¹², alter bello¹¹ Samnitium¹² pro patriā pugnantes vitam efflavērunt. Ab¹³ anno ducentesīmo sexagesīmo sexto a⁵. Chr.⁵. n.⁵. tota fere⁹ Italia Romānis parēbat.

b) Tria bella inter Romānos et Carthaginienses erant, quae Punīca appellantur. Secundo bello Punīco¹ (ab² anno ducentesīmo duodevicesīmo usque ad³ ultīmum annum ejusdem saecūli) Romāni primis quattuor pugnis a Poenis superāti sunt. Post tertiam cladem unīus viri prudentiā⁴ et constantiā⁴ res publicā Romāna servāta est, Fabii Maxīmi dictatōris. Eōdem bello¹ tres Scipiōnes diversis⁵ temporībus⁵ summam⁶ imperii⁶ tenēbant: duo⁷, qui fratres erant, in Hispaniā cum Carthaginensībus pugnavērunt et ambo in pugnā necāti sunt; tertius⁸ ex iis Hannibālem, qui per⁹ quindēcim annos victor¹⁰ Italiam occupātam tenuerat, in Africā superāvit (anno ducentesīmo secundo a. Chr. n.) et hac victoriā⁴ bellum septendēcim annōrum finīvit. Tertio bello Punīco¹ Carthāgo a Romānis delēta est; urbs septendēcim dies¹¹ noctesque¹¹ flagrābat anno centesīmo quadragesīmo sexto. Eōdem anno¹ etiam Corinthum, opulentissīmam urbem Graeciae, Romāni delevērunt.

c) Cum duōbus popūlis Germaniae, Cimbris et Teutōnis, Romāni duodēcim annos¹ bellavērunt. Illi, postquam omnes exercītūs Romānos fugavērunt et agros vastavērunt totamque Galliam occupavērunt, duōbus atrocissīmis proeliis a Romānis superāti sunt annis² cen-

tesīmo secundo et centesīmo primo. His duābus pugnis multa milia homīnum necāta sunt.

d) Ultīmo¹ ante Christum natum saecūlo¹ res publica Romāna tribus bellis civilibus² vexāta est. Anno sexagesīmo tertio¹ Cicēro fortitudīne³ et prudentiā³ nefaria consilia Catilīnae oppressit⁴. Ab anno duodesexagesīmo Caesar, qui anno undesexagesīmo consul fuērat, septem annos cum Gallis bellāvit. Caesar initio sex, deinde octo, postrēmo⁵ decem legiōnes habuit. Potentia Caesāris tanta erat, ut⁶ rex esse viderētur⁶; id civibus displicuit. Itaque anno quadragesīmo quarto conjurātī⁷ eum viginti tribus³ vulneribus³ necavērunt. Post Caesāris mortem per duodēcim annos bellum civile inter Octaviānum, herēdem Caesāris, et Antonium fuit. Sed anno tricesīmo primo Antonius ab Octaviāno pugnā navāli⁸ superātus est. Ab illo tempore imperium Romānum uni viro paruit, qui imperātor appellabātur. Augustus primus imperātor Romanōrum fuit. Imperatōres per quingentos septem annos imperio Romāno praeerant (ab anno tricesīmo primo ante Chr. n. usque ad annum quadingentesīmum septuagesīmum sextum post⁹ Chr.⁹ n.⁹). Hoc anno popūli Germaniae ultīmum imperatōrem, cui nomen erat Romūlus Augustūlus, imperio¹⁰ privavērunt.

44. Τί λέγει ἡ σκιά τοῦ Ἑκτορα πού ἐμφανίστηκε μπροστά στον Αἰνεΐα.

Aenēas in somnis¹ supra² caput suum videt Hectōrem, quem Achilles necavērat turpibusque vulneribus³ laceravērat. Erat autem Hector eādē specie⁴, qua tum⁵ fuērat. «Quid⁶» inquit «jaces, mi⁷ amīce, in lecto nihil

metuens? Jam ex illo equo ligneo, quem in arce constituistis, Graecōrum fortissīmi in urbem ruunt, jam ruit in urbem a⁸ litōre multitūdo hostium. Saevient in hac urbe, dum⁹ eversa erit et templa ejus incensa erunt. Utīnam ne¹⁰ ligneum illud monstrum in arce a¹¹ vobis constitūtum esset¹⁰! Utīnam ne¹⁰ templa fronde³ et florībus³ ornavissētis¹⁰! Nunc levitas vestra punītur, laetitia in dolōrem convertitur. Tu vero¹², vir fortissīme, nondum¹³ ad infēros descendes. Te dei immortāles elegērunt, ut¹⁴ deos patrios serves et in novā urbe constituas. Mandant tibi, ut in terrā longinquā oppīdum novum aedifīces. Comprehende igītur simulacra deōrum et ex incendio conserva!» His verbis¹⁵ admonītus, Aenēas somno¹⁶ solūtus est. Statim¹⁷ arma induit; jam enim ingens clamor et armōrum sonītus audiebantur.

45. Προφητεία τοῦ Νηρέα.

Cum¹ Paris Helēnam per mare abducēret, Nereus irā² incensus haec praedīxit: « Haec mulier, quam nunc in patriam tuam addūcis, a Graecis reducētur. Utīnam Menelāus te cum³ muliēre infīdā in mari deprehendisset et necavisset! Nunc vero non tu solum puniēris, sed etiam patria tua puniētur. Cum⁴ multum diuque armis⁵ conflixerītis⁴, urbs illa clarissīma, quam Priāmus regit et tam multi reges ante Priāmum rexērunt, evertētur. Nondum intellexisti veritātem oratiōnis meae; cum intellexēris eam, clades vestra nullis lacrimis⁵ avertētur. Utīnam ne⁶ navem tuam in Graeciam direxisses⁶! Utīnam ne⁶ jus hospitii a te neglectum et contemptum esset!» Sic Nereus monēbat. Sed Paris monentem contemnēbat eique aures non praebēbat.

46. Λόγος τοῦ Καίσαρα.

Cum¹ Ariovistus, rex Suebōrum, Romānis bellum indixisset et copias suas adducēret, milītes Romāni ita² perterrīti sunt, ut² Caesar hanc oratiōnem apud³ eos habēret :

« Jam diu bellum gerītis, milītes; meis auspiciis⁴ copias Helvetiōrum magno proelio⁵ vicistis. Vincēre igītur scitis, si fortis imperātor vos ducit. Itāque nescio, cur nunc tantus timor anīmos vestros occupavērit. Metuitisne⁶, ne⁷ a Germānis vincamīni? Optatisne, ut⁸ nobis a senātu auxilia mittantur, priusquam⁹ proelium cum Germānis committāmus? Hostes non multitudīne, sed fortitudīne milītum vincuntur. Magnae ignaviae¹⁰ vos arguo, quod¹¹ ipsum aspectum Germanōrum metuītis. Sed anīmus vobis restituētur, si audiverītis, quod vobis dicam : hi Germāni non fortiōres sunt quam ei, quos C.¹² Marius vicit. Vinci igītur possunt¹³ et vincuntur, credīte mihi ! ».

Hac oratiōne ita² anīmos milītum acuit, ut² omnes postēro die¹⁴ pugnam poscērent et summā fortitudīne¹⁵ proelium committērent. Hostes ab eis victi sunt.

47. Ὁ Βίαις.

Bias unus ex illis septem sapientībus fuit, quorum nomīna antīquis temporībus¹ clarissīma erant, quia² sapientīā³ omnes homīnes superāre videbantur. Bias habitābat in urbe Priēnā, quae in Cariā sita erat⁴. Cum⁵ aliquando hostes hanc urbem cepissent, omnes cives ex urbe fugērunt et multas res secum⁶ asportavērunt. Bias a nonnullis admonītus est, ut⁷ idem facēret neque

hostibus omnes res suas permittēret. Tum ille: « Omnia mea » inquit « mecum⁶ porto ».

48. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Αὐγούστου.

Augustus aliquando a Vedio Polliōne ad¹ convivium invitātus erat. Cum² jam accubisset, accīdit³, ut unus ex Vedii servis vas frangēret crystallinum. Statim⁴ in piscinam rapi eum jussit Vedius et objīci muraenis⁵. Sed puēro, cui vas exciderat, contīgit⁶, ut ex manibus eōrum evadēret, qui eum comprehendērant. Confūgit ad Augustum, id unum⁷ petens, ne⁸ piscibus⁵ objiceretur, sed alio modo⁹ interficeretur. Augustus, dolore¹⁰ et misericordiā¹⁰ motus¹¹: « Tu » inquit « omnino¹² non interficiēris; vobis¹³ autem, servi, praecipio, ut¹⁴ vasa omnia crystallina frangātis piscinamque compleātis ».

49. Ὁ Τυρταῖος.

Messenii bello¹ victi² a Lacedaemoniis jugum servitutis durae cum³ indignatiōne tolerābant. Cum⁴ occasio deficiendi data esset⁴, illud jugum dejecerunt. Lacedaemonii, cum⁵ belli finem facere non possent⁵, oraculum⁶ Delphicum consulere⁶ consilium cepērunt⁷. Consulētibz hoc oraculum⁸ editum est⁸: « Athēnis⁹ dux petendus est. Graves clades accipiētis, nisi ducem arcessiveritis Athēnis⁹ ». Oboedivērunt oraculo nec frustra¹⁰ ducem¹¹ ab¹¹ Atheniensibus petivērunt¹¹. At¹² qualem acceperunt! Poētam claudum rei que militāris¹³ ignārum, cui nomen erat Tyrtaeus. Primo¹⁴ igitur putābant se deceptos vel ignominiā¹⁵ affectos esse¹⁵. Sed paulo post sententiam mutavērunt. Carminibus¹⁶ enim Tyrtaei tam alācres facti sunt¹⁷ ad pugnandum et vincendum, ut¹⁸ praecla-

rissimam victoriam parerent. Ita Messeniōrum potentia concussa¹⁹ et bellum felicissime²⁰ confectum est.

50. Ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἀγαμέμνονα πρὸς τὴν Ἄρτεμη καὶ ἡ τιμωρία του.

Agamemnon cum¹ ad Aulīdem morarētur, venāri solēbat. Aliquando in luco, ubi² Diāna venāri solēbat, venātus est. Cum¹ autem cervam pulcherrimam, quae Diānae sacra erat, interfecisset, valde³ gavīsus est. « Ne⁴ Diāna quidem⁴ » inquit « arcu⁵ sagittisque⁵ melius⁶ uti potest ». Dea irāta⁷ a⁸ rege, qui talia dicere ausus erat, poenas⁸ repetivit⁸. Subīto⁹ enim tanta tranquillitas maris consecuta est, ut¹⁰ classis egrēdi non posset.

Principes hac re perterriti Calchantem vatem consultuerunt, quis deus Graecis irasceretur. Is primum, cum¹¹ iram regis veritus verum profiteri non auderet, tacuit. Denique¹² cum¹ Achilles pollicitus esset se eum tutaturum esse: « Diāna » inquit « Agamemnoni irascitur, cum¹¹ cervam sacram interficere ausus sit. Is nisi Iphigeniam, filiam suam, deae immolaverit, ventum¹³ secundum¹³ non nanciscetur ». Tum rex : « Tu » inquit « Calchas, mihi mala nuntiare soles. Quis suam filiam immolare audēbit? Ego id non faciam ». Denique autem a principibus coactus filiam cum matre arcessivit.

51. Ὁ Λεωνίδας.

Leonidas, rex Lacedaemoniōrum, ad Thermopylas profecturus erat¹. Ephōris, cum² nimis³ parvas copias ab eo duci dixissent, hoc respondit: « Satis⁴ magnas duco ad id, quod acturus sum⁵ ». Illi interrōgant: « Nonne⁶ in animo habes⁷ victoriam parere? Num⁸ aliud consi-

lium cepisti? » At ille: « Specie⁹ » inquit « proficiscor, ut¹⁰ barbāros ab adītu ad fines nostros prohibeam; revēra¹¹, ut¹⁰ moriar pro Graeciā ». Castris¹² vero ad Thermopylas positus¹² ita suos allocūtus est: « Barbāros adesse scitis; non licet nobis tempus in consultationibus consumēre: jam igītur aut moriendum est nobis¹³ aut vincendi sunt barbāri ».

52. Θάνατος τοῦ ὑπάτου Αἰμιλίου στὴ μάχη κοντά στίς Κάννες.

Anno¹ a. Chr. n.² ducentesīmo sexto decīmo¹ Aemilius et Terentius consulātu³ fungebantur. Gerebātur tum bellum cum Hannibāle Poeno. Ad⁴ Cannas Terentius invīto collēgā⁵ copias in aciem edūxit. Secūtus est Aemilius, ne⁶ collēgam desereret. Primo equestre proelium⁷ fuit. Equītes Romāni pulsi terga vertērunt. Deinde copiae pedestres manum conseruērunt⁸. Ne⁹ ii quidem⁹ rem bene gessērunt¹⁰. Romanōrum ii, quibus Aemilius praeerat, aliquamdī¹¹ impētum sustinuērunt. Postrēmo consūle gravīter vulnerāto hi quoque¹² fusi sunt. Lentūlus tribūnus¹³ milītum cum¹⁴ praetervēhens equo¹⁵ sedentem in saxo consūlem vidisset, his verbis¹⁶ eum allocūtus est: « Adhuc¹⁷ tibi, Aemili, vires supersunt et ego te tuēri possum. Cape igītur hunc equum, ne hanc pugnam morte¹⁶ consūlis fatālem facias ». At ille respondit: « Ego non jam¹⁸ convalescam; tu, Lentūle, sequere cetēros, ne⁶ utrumque nostrū¹⁹ hostes opprīmant. Romae²⁰ hortāre senatōres, ut²¹ urbem muniant et praesidiis¹⁶ firment ». Dum²² ita colloquuntur²², jam hostes adsunt²³. Consūlem obruunt telis¹⁶, Lentūlum ex eōrum manibus erīpit equus.

53. Ὁ ὄρκος τοῦ Ἀννίβα.

Hamilcar, pater Hannibālis, in Hispaniam imperātor profectūrus¹ Carthagīne² deis immortalibus sacrificāvit. Quae³ sacrificatio dum⁴ conficiebātur, ad aram stans ex filio quaesivit⁵, num⁶ secum in bellum proficisci cupēret. Hannībal id libenter⁷ accēpit atque multis blanditiis patrem consecrāvit, ne⁸ dubitāret ducere. « Faciam » inquit Hamilcar « quod oras, mi⁹ fili, si fidem mihi dederis, quam postulo. Hanc aram tenens jura te nunquam amicum populi Romāni futurum esse! » Hoc jusjurandum Hannībal puer novem annōrum patri dedit ac¹⁰ per¹¹ totam vitam tam¹² fideliter¹³ conservāvit, ut¹² nemo unquam¹⁴ Romānis infestior fuērit.

54. Ὁ Ἀμίλκας στήν Ἰσπανία.

Anno¹ a. Chr. n. ducentesīmo tricesīmo septīmo Hamilcar in Hispaniam missus est, ut² ibi cum bellicōsis gentibus bellāret. Is in Hispaniam secum duxit Hasdrubālem, juvenem illustrem, cui propter³ praeclāram indōlem filiam suam in matrimonium dederat, et Hannibālem filium, puērum novem annōrum. Mare transgressus Hamilcar magnas res secundā fortunā⁴ gessit: bellicosissimas gentes subēgit, permulta oppīda cepit, magnas opes collēgit magnumque et fortem exercitum sibi comparāvit. Jam bellum Romānis indicere meditabātur, cum⁵ subito⁶ mortuus est: nono anno¹ postquam in Hispaniam venērat, adversus⁷ bellicōsam gentem Vettōnum pugnans cecīdit.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

1. — 1 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτιατ. — 2 in μέ ἀφαιρετκ. σημαίνει στάση σέ τόπο = σέ (μέσα σέ) + αἰτιατ. — 3 καί (προσθετικός).

Rosa, ae. — amo. — silva, ae. — umbra, ae. — cena, ae. — paro. — laudo. — Graecia, ae. — orno. — filia, ae. — mensa, ae. — corōna, ae. — dea, ae. — Vesta, ae. — adōro. — ara, ae. — bestia, ae. — habito. — aquila, ae. — capto. — gallīna, ae. — insidiae, ārum.

2. — 1 ὅσο (χρόνο). — 2 τί; — 3 κλητικῆ. — 4 ex μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αἰτιατ.

Patria, ae. — incōla, ae. — nauta, ae. — apporto. — divitiae, ārum. — fenestra, ae. — casa, ae. — specto. — puella, ae. — exspecto. — avia, ae.

3. — 1 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτιατ. — 2 ante + αἰτιατ. = πρίν ἀπό + αἰτιατκ. — 3 γιά πολύ καιρό (χρόνο) — 4 in μέ ἀφαιρετκ. = σέ (μέσα σέ) + αἰτιατ. — 5 τί; — 6 χθές — 7 κλητικῆ.

Sapientia, ae. — Attica, ae. — ara, ae. — Sparta, ae. — pugna, ae. — coma, ae. — Musa, ae. — sacrifico. — ambūlo. — insūla, ae.

4. — 1 εἶναι. — 2 ἔχει. — 3 in μέ ἀφαιρετκ. σημαίνει στάση σέ τόπο = σέ + αἰτιατ. — 4 εἶναι — 5 ἦταν (πληθ.) — 6 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτιατ. — 7 ἦταν (ἐνικ.).

Eurōpa, ae. — ora, ae. — agricōla, ae. — poēta, ae. — laudo. — gloria, ae. — via, ae. — statua, ae. — littērae, ārum. — doctrīna, ae. — victoria, ae.

5. — 1 in μέ ἀφαιρετικ. = σέ + αἰτιατ. (μέσα σέ) — 2 ἦταν (πλῆθ.) — 3 ἦταν (ἐνικ.) — 4 γιατί, ἐπειδή. — 5 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτιατ.

Romānus, i. — multus, a, um. — deus, i. — numērus, i. — Saturnus, i. — aqua, ae. — immōlo. — taurus, i. — equus, i. — vinum, i. — uva, ae. — mercatūra, ae. — eloquentia, ae. — monstro. — medicina, ae. — templum, i. — lucus, i. — herba, ae.

6. — 1 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτιατ. — 2 δέν — 3 κάθε μέρα, καθημερινά. — 4 atque (= καί) fossa (ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου).

Arma, ōrum. — telum, i. — pugno. — sagitta, ae. — longus, a, um. — bellum, i. — castra, ōrum. — collōco. — vallum, i. — fossa, ae. — firmo. — altus, a, um. — latus, a, um. — tutus, a, um.

7. — 1 quamquam = ἄν καί — 2 γιατί — 3 Ἀπόλλων. — 4 ἐπειδή — 5 καί (προσθετικός) — 6 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτιατ. — 7 κάθε χρόνο. — 8 in μέ αἰτιατ. = σέ + αἰτιατ.

Clarus, a, um. — Graecus, i. — carus, a, um. — parvus, a, um. — Latōna, ae. — appello. — plenus, a, um. — laurus, i. — neco. — navigo.

8. — a) — 1 γιατί. — 2 ἄν καί. — 3 ὅμως. — 4 γιατί — 5 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτιατ. — 6 atque (= καί) armis (ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου). — 7 γι' αὐτό. — 8 γιατί. — 9 ad μέ αἰτιατ. = σέ + αἰτιατ. — 10 inter μέ αἰτιατ. = μεταξύ. inter ludos = κατά τή διάρκεια τῶν ἀγώνων. — 11 ἐπειδή. — 12 contra μέ αἰτιατ. = ἐναντίον. — 13 bellum paro = ἐτοιμάζομαι γιά πόλεμο. — 14 ἀλλά.

Roma, ae. — aedifico. — murus, i. — novus, a, um. — oppidum, i. — vitupero. — secundus, a, um. — populus, i. — supero. — terra, ae. — finitimus, a, um. — occupo. — expugno. — dolus, i. — Sabīnus, i. — Sabīna, ae. — ludus, i. — publicus, a, um. — invito. — raptο. — discordia, ae. — placo. — amicitia, ae. — concilio.

b) — 1 γιατί; — 2 γιατί, ἐπειδή. — 3 μέ ποιό τρόπο, πῶς. — 4 ἄν καί — 5 δέν.

Neco. — filia, ae.

9. — 1 Ἀντίβας. — 2 ante μέ αίτιατ. = πρίν, πρίν ἀπό + αίτιατ. 3 his verbis = μ' αὐτά τά λόγια. — 4 ἐπειδή. — 5 σᾶς. — 6 ἄν δέν. — 7 γενναῖα. — 8 atque vicis. — 9 τώρα. — 10 δοτική πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμεν. στό imperat. — 11 ἄν. — 12 ex μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αίτιατ. — 13 ἐγώ. — 14 post μέ αίτιακ. = μετά + αίτιατ. (ἔπειτα, ὕστερα). — 15 λοιπόν. — 16 pro μέ ἀφαιρετκ. = γιά + αίτιατ. (ὑπεράσπιση). — 17 σέ σᾶς τούς ἴδιους. — 18 μέ τή βοήθεια.

Anīmus, i. Poeni, ōrum. — inflammo. — magnus, a, um. — pericūlum, i. — convōco. — Afrīca, ae. — supĕro. — campus, i. — vicus, i. — vasto. — impĕro. — libĕro. — impavidus, a, um. — dono. — ignāvus, a, um. — vitupĕro. — castigo. — focus, i. — dimīco. — auxilium, ii. — fugo. — hostia, ae. — immōlo. — celĕbro.

10. — a) inter μέ αίτιατ. = μεταξύ, ἀνάμεσα. — 2 πού εἶναι, πού βρίσκεται. — 3 atque sedūla (ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου). — 4 εἶχαν. — 5 γι' αὐτό. — 6 apud μέ αίτιατ. = κοντά σέ + αίτιατ.

Etruria, ae. — Campania, ae. — priscus, a, um. — Latīni, ōrum. — industrius, a, um. — habĭto. — amplus, a, um. — frugifer, ĕra, ĕrum. — sedūlus, a, um. — industria, ae. — ager, gri. — aro. — pascuum, i. — armentum, i. — frumentum, i. — aurum, i. — argentum, i. — ignōro. — domicilium, ii. — ligneus, a, um. — hortus, i. — pomifer, ĕra, ĕrum.

b) — 1 liberi culpa malitiāque = χωρίς (ἀπαλλαγμένοι ἀπό) φταιξιμο καί κακία. — 2 εἶχαν. — 3 καί. — 4 summus, a, um = πολύ μεγάλος.

Pius, a, um. — probus, a, um. — vir, viri. — justus, a, um. — liber, ĕra, ĕrum. — culpa, ae. — malitia, ae. — tranquillus, a, um. — vita, ae. — singūli, ae, a. — pagus, i. — pulcher, chra, chrum. — aedifico. — sacer, cra, crum. — donum, i. — creber, bra, brum.

11. — a) — 1 δέκα. — 2 αίτιατ. τῆς χρονικῆς διάρκειας (ὅπως καί στά ἑλληνικά) decem annos = (ἐπί) δέκα χρόνια. — 3 cum μέ ἀφαιρετκ. = μέ + αίτιατ. (ἐναντίον). — 4 Ἀχιλλέας. — 5 Ἑκτορας. — 6 ἀφαιρετ. τῆς ἀναφορᾶς = σέ + αίτιατ. — 7 ἐπειδή. — 8 Ἀγαμέμνονας. — 9 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 10 suus, a, um = ὁ δικός του,

ἡ δική του, τό δικό του (κτητ. ἄντων. γ' προσ.). — 11 a copiis separo = ἀποχωρίζω ἀπό τίς στρατιωτικές δυνάμεις, τό στρατό. — 12 in μέ αίτιατ. = σέ + αίτιατ.

Annus, i. — Trojānus, i. — bello. — cunctus, a, um. — Patrō-clus, i. — factum, i. — viōlo. — copiae, ārum. — revōco. — cetēri ae, a. — propulso.

b) — 1 τότε. — 2 σέ, ἐσένα. — 3 εἶπε. — 4 νά (τελικός σύνδεσμος) μέ ὑποτακτ. — 5 γιά νά μή, νά μή. — 6 σύνδ. μέ ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 7 ἐμένα. — 8 ἐσύ. — 9 ad μέ αίτιατ. = σέ + αίτιατ. — 10 ὑποτακτική πού φανερώνει προτροπή (= ἄς). — 11 si = ἄν. — 12 ἀρκετά· satis est = ἀρκεῖ. — 13 ab μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αίτιατ.

Renōvo. — expugno. — navigium, ii. — cremo. — juro. — la-crīma, ae. — honestus, a, um. — miser, ěra, ěrum. — servo. — fe-stīno. — oro. — adversarius, ii.

c) 1 σύνδ. μέ ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 νά, γιά νά. — 3 ὅταν. — 4 ἀφαι-ρετ. τοῦ ὄργάνου. — 5 δέ θά σκότωνα. — 6 si μέ ὑποτακτ. παραγ. χρόνου φανερώνει ὑπόθεση ἀπραγματοποίητη ἢ ἀπόδοση ἔχει πάλι ὑποτακτική παραγ. χρόνου. (ἄν ἀνακαλοῦσε . . . δέ θά σκότωνα). — 7 utinam (= μακάρι) μέ ὑποτακτ. παραγ. χρόνου φανερώνει εὐχή ἀνεκπλήρωτη.

Ineīto. — Priāmus, i. — advōlo. — incautus, a, um. — obtem-pĕro. — vito.

12. — 1 ἐπειδή. — 2 πολύ, πάρα πολύ. — 3 νά, γιά νά. — 4 μέ τή βοήθεια. — 5 ἀφαιρετκ. τῆς αίτίας. — 6 κάποτε. — 7 σέ μάχη. — 8 θά χάναμε τίς ἐλπίδες μας. — 9 nisi (= ἄν δέν) μέ ὑποτακτ. παραγ. χρό-νου γιά νά φανερώσει ὑπόθεση πού δέν πραγματοποιήθηκε. — 10 abs te = ἀπό σένα. — 11 cum μέ ἀφαιρετκ. = μέ + αίτιατ. (ἐναντίον). — 12 ἀφοῦ. — 13 cum μέ ἀφαιρετκ. = μέ + αίτιατ. (συνοδεία, συνέργεια). — 14 ξανά, πάλι.

Rustīcus, a, um. — delecto. — servus, i. — nuntius, ii. — perī-tus, a, um. — nuntio. — Aequi, ōrum. — oppugno. — despĕro. — aratrum, i. — remīgro.

13. — 1 πάντοτε. — 2 μακάρι (βλ. 11, c, 7). — 3 ἄλλοι. — 4

ἀφαιρετκ. τῆς ἀναφορᾶς. — 5 πλέον, ἀκόμη, πιά. — 6 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 7 cum μέ ἀφαιρετκ. = ἐναντίον. — 8 ἀφαιρετκ. τῆς αἰτίας. — 9 Σκιπίων. — 10 Καῖσαρ. — 11 inter μέ αἰτιατ. = μεταξύ, ἀνάμεσα. — 12 doctus, a, um = μορφωμένος, σοφός. — 13 Κικέρων.

Bellicōsus, a, um. — humānus, a, um. — nomīno.

14. — 1 Ζεύς, Δίας. — 2 κάποτε. — 3 ne ἐρωτηματικό μόριο πού μπαίνει στό τέλος τῶν λέξεων πού κάνουν τήν ἐρώτηση. = ἄραγε; estisne = ἄραγε εἴστε; — 4 contentus, a, um (μέ ἀφαιρετκ.) = εὐχαριστημένος μέ κάτι, ἀπό κάτι. — 5 nec... nec... neque... = οὔτε... οὔτε... οὔτε. — 6 εἶπε. — 7 ἐπειδή. — 8 μακάρι (βλ. 11, c 7). — 9 pro μέ ἀφαιρετκ. = ἀντί. — 10 ποτέ. — 11 sine μέ ἀφαιρετκ. = χωρίς + αἰτιατ. — 12 apud μέ αἰτιατ. = κοντά σέ + αἰτιατ. — 13 a μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αἰτιατ. — 14 τότε. — 15 μιᾶ φορά (γιά μιᾶ φορά). — 16 μετά, ἔπειτα ἀπ' αὐτά. — 17 unus ... alter = ὁ ἕνας... ὁ ἄλλος. — 18 πρωτότερα. — 19 τώρα. — 20 μετά, ἔπειτα ἀπό λίγο. — 21 κάποτε. — 22 δίκαια.

Interrōgo. — reliquus, a, um. — injucundus, a, um. — plenus, a, um. — molestia, ae. — navīgo. — longinquus, a, um. — com-pāro, — libēri, ōrum — tutus, a, um. — ventus, i. — unda, ae. — clamo. — beātus, a, um. — bonus, a, um.

15. — cum μέ ἀφαιρετκ. = μέ + αἰτιατ. — 2 ἢ — 3 intra μέ αἰτιατ. = μέσα σέ. — 4 plerumque, τό πιά πολύ. — 5 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει ιδιότητα. — 6 intersum proeliis et bellis (δτκ.) = παίρνω μέρος στίς μάχες καί στούς πολέμους. — 7 γιατί, ἐπειδή. — 8 (γιά) πολύ χρόνο. — 9 νά, γιά νά. — 10 atque alias : (alius, a, ud = ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο). — 11 συχνά, πολλές φορές. — 12 πού (οἱ ὅποιοι). — 13 ἀφαιρετκ. τῆς αἰτίας. — 14 copiis (δτκ.) praesum = εἶμαι ἀρχηγός τοῦ στρατοῦ. — 15 amicis (δτκ.) adsum = παραστέκομαι, εἶμαι κοντά, βοηθῶ τούς φίλους.

Desum, defūi, deesse. — collōco. — figūra, ae, — oculus, i. — caeruleus, a, um. — capillus, i. — rutilus, a, um. — jucundus, a, um. — intersum, fūi, esse. — cupidus, a, um. — honestus, a, um. — ursus, i. — lupus, i. — aper, pri. — absum, afūi, abesse. — praesum fūi, esse. — adsum, affūi, adesse. — ignāvus, a, um. — voco.

16. — 1 δέ θά εἶχε νικηθεῖ. — 2 ἄν ἦταν ἀρχηγοί. — 3 βλ. 15, 4. — 4 ad μέ αἰτιατ. = κοντά σέ. — 5 ὅπου. — 6 ἀπό μέ αἰτιατ. γιά νά φανεῖ τό ποιητικό αἷτιο. — 7 Μαάρβας. — 8 post μέ αἰτιατ. = ἔπειτα ἀπό + αἷτ. — 9 ὁμως. — 10 ἄν δέν (βλ. 12, 9). — 11 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἷτιο. — 12 θά ἀντιμετώπιζαν. — 13 ὀνομαστ. πληθ. — 14 ἀπό + αἰτιατ. — 15 βλ. 14, 2. — 16 Puplius = Πόπλιος. — 17 Μῦς. — 18 πού (ὁ ὁποῖος). — 19 γιατί, ἐπειδή.

Equitātus, us. — cornu, ūs. — Cannae, ārum. — dexter, tra, trum. — socius, i. — sinister, stra, strum. — lacus, ūs. — Trasi-mēnus, i. — luctus, ūs. — senatus, ūs. — mirus, a, um. — equus, i. — strepitus, ūs. — perturbo, āvi, ātum, āre. — Helvetii, ōrum. — sustento, āvi, ātum, āre. — currus, us. — Britanni, ōrum. — periculōsus, a, um. — magistrātus, ūs. — impavidus, a, um. — interitus, ūs. — servo, āvi, ātum, āre.

17. — 1 cum σύνδ. μέ ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἀφαιρετ. τοῦ ὄργάνου. — 3 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἷτιο = ἀπό + αἷτ. res adversae = ἀτυχίες. — 4 αἰτιατ. πού δηλώνει χρονική διάρκεια. — 5 Gallia Gisalpina, ἡ ἀπό τήν ἐδῶ πλευρά τῶν Ἑλλησπονδίων Γαλλία (ἡ σημερινή βόρεια Ἰταλία). — 6 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει ιδιότητα. — 7 sine μέ ἀφαιρετκ. = χωρίς + αἷτ. — 8 ad μέ αἰτιατ. = κοντά σέ. — 9 procul a Roma = μακριά ἀπ' τή Ρώμη. — 10 σχεδόν. — 11 dimicatum est = ἔγινε μάχη. — 12 μόνο. — 13 res publica = πολιτεία. — 14 τέλος. — 15 δτκ.

Exsiliium, ii. — multo. — vexo. — planities, ēi. — intro. — species, ēi. — disciplīna, ae. — Etrusci, ōrum. — occūpo. — dubius, a, um. — fides, ēi. — implōro. — Allia, ae. — totus, a, um. — dies, ēi. — acies, ēi. — fugo. — servo. — miser, ēra, ērum. — auxilium, ii. — secundus, a, um. — revōco. — pernicies, ēi.

18. — a) 1 βλ. 14, 21. — 2 cum σύνδ. μέ ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 3 cum μέ ἀφαιρετ. = μέ + αἰτιατ. — 4 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει ιδιότητα. — 5 nullus, a, um = κανένας. — 6 περισσότερο. — 7 παρά, ἀπ' ὅτι (σύγκριση). — 8 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 9 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἷτιο = ἀπό + αἷτ. — 10 non modo... sed etiam = ὄχι μόνο... ἀλλά καί. — 11 φαινόταν.

Cimbri, ōrum. — Teutōni, ōrum. — fecundus, a, um. — emīgro, āvi, ātum, āre. — occūpo, avi, atum, are. — advēna, ae. — saevus, a, um. — vultus, ūs. — valīdus, a, um. — adventus, ūs. — metus, ūs.

b) 1 postquam, χρον. σύνδ. = ἀφοῦ. — 2 multis proeliis = σέ πολλές μάχες. — 3 ἀπό + αἰτ. γιά νά φανεῖ τό ποιητικό αἷτιο. — 4 res bellica = τά πολεμικά. — 5 ab μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αἰτιατ. — 6 ἔπειτα. — 7 ὄνομ. πληθ. — 8 ἀφαιρετκ. τοῦ ἀντικειμ. στό liberati sunt. — 9 post μέ αἰτιατ. = μετά, ἔπειτα ἀπό + αἰτιατ. — 10 ἀφαιρητκ. τοῦ ὀργάνου. — 11 ὁ ἴδιος. — 12 πατέρας.

Perītus, a, um. — permagnus, a, um. — redītus, ūs. — pre-tiōsus, a, um. — dono, āvi, ātum, āre. — appelo, āvi, ātum, āre. — reliquiae, ārum.

19. — 1 ὅσο (χρόνο). — 2 raptus, a, um = ἀρπαγμένος. — 3 intra μέ αἰτιατ. = σέ (μέσα σέ) + αἰτ. — 4 πόσες φορές. — 5 τελικός σύνδ. (= νά, γιά νά) μέ ὑποτακτ. — 6 μάταια, ἄσκοπα. — 7 utinam (= μακάρι) μέ ὑποτακτ. ἐνεστ. ἢ παρακειμ. δηλώνει εὐχή πού μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ. — 8 ἐδῶ. — 9 tam p... = τόσος πόλεμος γινόταν. — 10 ἀγώνας γίνεται. — 11 pro μέ ἀφαιρετκ. = γιά + αἰτ. (ὑπεράσπιση). — 12 ante μέ αἰτιατ. = πρίν ἀπό, μπροστά. — 13 προβλέπω. — 14 βλέπω. — 15 utinam (= μακάρι) μέ ὑποτακτ. παραγ. χρόνου δηλώνει εὐχή ἀνεκπλήρωτη. — 16 ποτέ. — 17 νά μή, γιά νά μή. — 18 ἀφαιρετκ. τοῦ ἀντικειμ. στό priventur.

Stultus, a, um. — spero, āvi, ātum, āre. — habito, āvi, ātum, āre. — murus, i. — rogo, āvi, ātum, āre. — imperium, ii. — divīnus a, um. — obtempĕro, āvi, ātum, āre. — repudio, āvi, ātum, āre. — consilium, ii. — muto, āvi, ātum, āre. — neco, āvi, ātum, āre. — adversarius, ii. — lacrimo, āvi, ātum, āre. — obsĕrro, āvi, ātum, āre. — privo, āvi, ātum, āre. — carus, a, um.

20. — 1 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἷτιο. = ἀπό + αἰτ. — 2 res adversae = ἀτυχίες. — 3 si = ἄν. — 4 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει ιδιότητα. — 5 adversus μέ αἰτιατ. = ἐναντι, πρός. — 6 si... negaret ἄν ἀρνιόταν, δέ δεχόταν. — 7 θά παρακαλούσατε. — 8 ἀπό κεῖ, ἀπό

κεῖνο τό σημεῖο. — 9 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 10 insula... Tiberina = τό νησί τοῦ Τίβερη. — 11 ὑποτακτ. πού προτρέπει (= ἄς). — 12 ἐδῶ. — 13 τέλος. — 14 praeter μέ αἰτιατ. = ἐκτός ἀπό. — 15 situs, a, um πού βρίσκεται. — 16 aut... aut... = ἦ... ἦ... — 17 ad μέ αἰτιατ. = κοντά σέ κάτι. — 18 a μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αἰτ.

Molestus, a, um. — pestilentia, ae. — vacto, āvi, ātum, āre· παθῆτ. vastor, vastātus sum, āri. — medicus, i. — remedium, ii. — levo, āvi, ātum, āre. — nego, āvi, ātum, āre. — implōro, āvi, ātum, āre. — praeclārus, a, um. — Epidaurus, i. — navigium, ii. — sacrificium, ii. — aedifico, āvi, ātum, āre. — porto, āvi, ātum, āre. — sano, āvi, ātum, āre.

21. — 1 σχεδόν. — 2 ἡ αἰτιατ. δηλώνει χρονική διάρκεια, ὅπως καί στά Ἑλληνικά. — 3 τέλος. — 4 Ὀδυσσεάς. — 5 βασιλιάς. — 6 πού (ὁ ὁποῖος). — 7 νά, γιά νά. — 8 δτκ πού χρησιμεύει ὡς ἀντικειμ. στό ποσῆμ. — 9 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 10 ὑποτακτ. πού προτρέπει (= ἄς). — 11 ἀφαιρετκ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό comparativus armatus, a, um = ὀπλισμένος. — 12 apud μέ αἰτιατ. = κοντά σέ. — 13 σέ ὄς. — 14 cum σύνδ. (αἰτιολογικός) μέ ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 15 ἔπειτα. — 16 ad μέ αἰτιατ. = σέ, πρὸς + αἰτ.

Oppugno, āvi, ātum, āre. — Ithāca, ae. — placeo, ūi, itum ēre. — incito, āvi, ātum, āre. — dolus, i. — adhibeo, ūi, itum, ēre. — consilium, ii. — pareo, ūi, ēre. — ligneus, a, um. — alvus, i. — compleo, ēvi, etum, ēre. — propinquus, a, um. — Tenēdus, i. — exitus, ūs. — callidus, a, um. — strenuus, a, um. — navigo, āvi, ātum, āre. — lateo, ūi, ēre.

22. — 1 στήν ἀρχή, ἀρχικά. — 2 νά, γιά νά. — 3 allii... allii = ἄλλοι... καί ἄλλοι. — 4 τότε. — 5 Λαοκόων. — 6 cum μέ ἀφαιρετκ. = μέ, μαζί μέ (συνοδεία). — 7 μήπως. — 8 δτκ πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό imminet. — 9 ab μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αἰτιατ. — 10 de patria bene mereo = εὐεργετῶ τήν πατρίδα. — 11 a μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό + αἰτ. — 12 μέ διαταγή. — 13 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἴτιο.

Mirus, a, um. ad spectus, ūs. — praebeo, ūi, itum, ēre. — perterreo, ūi, itum, ēre. — festino, āvi, ātum, āre. — effigies,

ēi. — timeo, ūi, ēre. — sileo, ūi, ēre. — admoneo, ūi, ĭtum, ēre. — advũlo, āvi, ātum, āre. — deleo, ēvi, ētum, ēre. — immineo, ēre. — fides, ěi. — habeo, ūi, ĭtum, ēre. — displiceo, ūi, ĭtum, ēre. — mereo, ūi, ĭtum, ēre. — conservo, āvi, ātum, āre. — doleo, ūi, ēre. — defleo, ēvi, ētum, ēre. — deterreo, ūi, ĭtum, ēre. — studeo, ūi, ēre. — morsus, ūs. — hydra, ae.

23. — **a**) 1 ὅταν. — 2 βασιλιάς. — 3 μήπως. — 4 G. = Gaius (προφ. Gajus). — 5 a μέ ἀφαιρετικ. = ἀπό + αἰτιατ., δηλώνει τό ποιητικό αἷτιο. — 6 γιατί. — 7 consilium habeo = κάνω συμβούλιο. — 8 quomodo = μέ ποιόν τρόπο, πῶς. — 9 ἀφαιρετικ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικ. στό prohiberi, πού ἔχει ἐξάρτηση ἀπό τό posset. — 10 μποροῦσε, εἶχε τή δύναμη. — 11 ἕνας. — 12 ex nobis = ἀπό μᾶς. — 13 ὑποτακτ. πού δηλώνει προτροπή (= ἄς). — 14 ἀφαιρετικ. τῆς αἰτίας bello deterreor = ἀποτρέπομαι ἀπό τόν πόλεμο. — 16 a consilio deterreor = ἀποτρέπομαι ἀπό τό σχέδιο. — 17 ἀφαιρετικ. τοῦ ὄργάνου.

Clusium, ii. — terreo, ūi, ĭtum, ēre· παθ. terreor, ĭtus sum, ēri. — prohibeo, ūi, ĭtum, ēre. — adulescentũlus. i. — intro, āvi, ātum, āre. — metus, ūs. — poena, ae. — supplicium, ii. — pretiũsus, a um. — vestimentum, i. — srciba, ae.

b) 1 cum μέ ἀφαιρετικ. = μέ, μαζί μέ (συνοδεία). — 2 ἀφαιρετικ. πού δηλώνει ιδιότητα. — 3 ποιός. — 4 ἔσένα. — 5 in animo habeo = ἔχω στό νοῦ μου, σκέπτομαι. — 6 ἀφαιρετικ. ποιητικό αἷτιο. — 7 deceptus, a, um = ἀπατημένος, ξεγελασμένος. — 8 γιατί. — 9 ἐσύ. — 10 βασιλιάς. — 11 νά, γιά νά. — 12 ἔβαλε. — 13 ἀφαιρετικ. τῆς αἰτίας.

Falsus, a, um. — species, ēi. — cruciātus, ūs. — ira, ae. — inflammo, āvi, ātum, are. — tormentum, i. — vexo, āvi, ātum, āre. — flamma, ae. — cremo, āvi, ātum, āre.

24. — 1 ἀκόμη, πλέον, ἤδη. — 2 cum μέ ἀφαιρετικ. = ἐναντίον. — 3 (γιά) πολύν καιρό. — 4 primus peditum = ὁ πρῶτος ἀπ' τοῦς πεζούς. — 5 ἕνας. — 6 ὅταν, ἀφοῦ. — 7 τέλος. — 8 γι' αὐτό. — 9 ἀφαιρετικ. τοῦ ὄργάνου. — 10 se ipse necavit = ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό του σκότωσε, αὐτοκτόνησε.

Hamilcar, āris. — Carthaginienses, ium. — pades, ĭtis. — eques,

itis. — miles, itis. — civis, is. — consul, ūlis. — ira, ae. — odium, ii. — hostis, is. — aliēnus, a, um. — Prusia, ae. — rex, gis. — Bithynia, ae. — senex, senis. — studeo, ūi, ēre. — venēnum, i.

25. — 1 ὁ πῖό σπουδαῖος, ὁ ἀνώτατος. — 2 πού (οἱ ὁποῖοι). — 3 cum μέ ἀφαιρτ. = μέ + αἰτιατ. — 4 ad μέ αἰτιατ. = σέ + αἰτ. — 5 ante μέ αἰτιατ. = πρίν, πρίν ἀπό + αἰτιατ. — 6 superatus, a, um = νικημένος. — 7 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 8 μέ τά πόδια. — 9 post currum = πίσω ἀπ' τό ἄρμα. — 10 ἔπειτα, κατόπιν. — 11 totus, a, um = ὅλος — 12 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου = μέ + αἰτ.

Homo, ĩnis. — mons, ntis. — Capitōlinus, a, um. — imperātor, ōris. — triumpho, āvi, ātum, āre. — commeo, āvi, ātum, āre. — currus, ūs. — triumphātor, ōris. — albus, a, um. — alligo, āvi, ātum, āre. — catēna, ae. — onēro, āvi, ātum, āre. — pes, pedis. — migro, āvi, ātum, āre. — appareo, ūi, ēre. — laetus, a, um. — clamor, ōris. — salūto, āvi, ātum, āre. — pecunia, ae.

26. — 1 Ti = Tiberius. — 2 G = Gaius. — 3 ἀφαιρτκ. πού δηλώνει ἰδιότητα. — 4 tribunus plebis = ὁ δήμαρχος. — 5 ἀφαιρτκ. τῆς ἀναφορᾶς amor patriae = ἡ ἀγάπη γιά τήν πατρίδα, ἡ φιλοπατρία. — 6 apud μέ αἰτιατ. = κοντά, ἀνάμεσα σέ. — 7 νά, γιά νά. — 8 rogo legem = προτείνω νόμο. — 9 patres, um = οἱ πατρίκιοι. — 10 γιατί, ἐπειδή. — 11 πραγματικά.

Africānus, i. — dignitas, ātis. — libertas, ātis. — fortitūdo, ĩnis. — auctoritas, ātis. — plebs, bis. — emineo, ūi, ēre. — condicio, ōnis. — levo, āvi, ātum, āre. — lex, legis. — placeo, ūi, ēre. — dominatio, ōnis. — periculōsus, a, um. — mors, rtis.

27. — 1 ἀφοῦ. — 2 (γιά) πολύ χρόνο. — 3 ἀφαιρτκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἶτιο = ἀπό + αἰτ. — 4 hanc orationem = αὐτόν τό λόγο. habeo orationem = βγάζω λόγο, ὁμιλῶ. — 5 αὐτές. — 7 ἐπειδή. — 8 γιά δεύτερη φορά. — 9 a μέ ἀφαιρτκ. = ἀπό + αἰτ. — 10 in animo habeo = ἔχω στό νοῦ, σκέπτομαι. — 11 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου.

Sevērus, a, um. — contio, ōnis. — oratio, ōnis. — durus, a, um. — molestus, a, um. — regio, ōnis. — fames, is. — senex, is. — virgo, ĩnis. — seditio, ōnis. — urbs, bis. — mons, ntis. — emigro

āvi, ātum, āre. — sepāro, āvi, ātum, āre. — universus, a, um.—preces, cum. — promissum, i.

28. — a) 1 ἀφαιρετικ. τοῦ χρόνου. — 2 στὸν ὁποῖο. — 3 ἀφαιρετικ. πού δηλώνει ιδιότητα. — 4 κάποτε. — 5 per μέ αἰτιατ. = διαμέσου. — 6 mare Aegaeum = Αἰγαῖο Πέλαγος. — 7 νά, γιά νά. — 8 μέ τό ὄνομα. — 9 ἀφαιρετικ. τῆς ἀναφορᾶς.

Tempus, pōris. — gens, ntis. — pulchritūdo, ĩnis. — corpus, pōris. — mare, ris. — Menelāus, i — visito, āvi, ātum, āre. — uxor, ōris. — Helēna, ae. — Lacaena, ae.

b) 1 ὅταν. — 2 ab μέ ἀφαιρετικ. = ἀπό + αἰτ. — 3 νά, γιά νά. — 4 sita erat = ἦταν, βρισκόταν. — 5 cum μέ ἀφαιρετικ. = μέ + αἰτιατ. — 6 ὅπου — 7 στό μεταξύ. — 8 apertus, a, um = ἀνοιχτός. — 9 ἔτσι. — 10 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου = μέ + αἰτ. — 11 αὐτό.

Navis, is. — flumen, mīnis. — spēcto, āvi, ātum, āre. — Eurōtas, ae. — voluntas, ātis. — hospes, ĩtis. — impero, āvi, ātum, āre. — fraus, fraudis. — rapto, āvi, ātum, āre. — jus, juris. — hospitium, ii. — viōlo, āvi, ātum, āre. — scelus, ěris. — carmen, ĩnis. — comme-mōro, āvi, ātum, āre.

29. — 1 ἀφαιρετικ. τοῦ χρόνου. — 2 ἀφαιρετικ. πού δηλώνει ιδιότητα: amor patriae et agricultūrae = ἀγάπη γιά τήν πατρίδα καί τή γεωργία. — 3 de μέ ἀφαιρετικ. = γιά + αἰτ. — 4 ἔδωσε. — 5 πῶς πολύ, περισσότερο. — 6 παρά, ἀπ' ὅτι (σύγκριση). — 7 πρῶτα, τέλος, τελευταῖο. — 8 σ' αὐτούς. — 9 πού (οἱ ὁποῖες). — 10 σέ σᾶς.

Laudabilis, e. — fertilis, e. — fidēlis, e. — salutāris, e. — praeceptum, i. — opus, ěris. — utilis, e — suāvis, e — ars, rtis. — aetas ātis. — tristis, e. — turpis, e. — civilis, e. — termīno 1. — insignis, e. — similis, e. — commūnis, e. — omnis, e. — mortālis, e. — dissimilis, e. — brevis, e.

30. — 1 ἀφαιρετικ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό implet. — 2 circa μέ αἰτιατ. = γύρω ἀπό κάτι, κοντά σέ κάτι. — 3 ἐδῶ. — 4 in hac = σ' αὐτή. — 5 copiae equestres = τό ἵππικό. — 6 secutus, a, um = εὐνοϊκός. — 7 copiae pedestres = τό πεζικό. — 8 equestre

proelium = ἵππομαχία. — 9 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 10 ab με ἀφαιρετκ. = ἀπό + αἰτιατ. — 11 prope με αἰτιατ. = κοντά σέ κάτι.

Tyrrhēnus, a, um. — Adriaticus, a, um. — pateo, ūi, ēre. — Appennīnus, i. — collis, is. — impleo, ēvi, ētum, ēre. — Padus, i. — celēber, bris, bre. — acer, cris, cre. — equester, stris, stre. — pedester, stris, stre. — celer, ěris, ěre. — Ticīnus, i. — vulnēro, āvi, ātum, āre. — litus, ōris. — paluster, stris, stre.

31. — 1 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 2 res secundae = εὐτυχίες. — 3 res adversae = ἀτυχίες. — 4 de με ἀφαιρετκ. = γιά αἰτιατ. — 5 solo aequo = γκρεμίζω, κατεδαφίζω. — 6 γιατί, ἐπειδή. — 7 νά, γιά νά.

Tyrius, a, um. — Dido, ōnis. — prudens, ntis. — audax, ācis. — vetus, ěris. — mercātor, ōris. — diligens, ntis. — felix, ĩcis. — pars, rtis. — fertilis, e. — superbus, a, um. — constans, ntis. — despēro, āvi, ātum, āre. — modestus, a, um. — vehēmens, ntis. — solum, i. — admoneo, ūi, ĩtum, ēre.

32. — 1 procul ab urbe = μακριά ἀπ' τήν πόλη. — 2 ante με αἰτιατ. = πρίν, πρίν ἀπό + αἰτιατ. — 3 αἰτιατ. πού δηλώνει χρονική διάρκεια. — 4 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 5 ἀγώνας (πόλεμος) γίνονταν. — 6 ἐκεῖ. — 7 ὅσο (χρόνο). — 8 post με αἰτιατ. = μιτά, ἔπειτα ἀπό + αἰτ. — 9 de με ἀφαιρετκ. = γιά + αἰτ. — 10 eius = τοῦ, αὐτοῦ (δηλ. τοῦ δούρειου ἵππου). — 11 κάποτε. — 12 πλέον, πιά.

Litus, ōris. — navis, is. — celēber, bris, bre. — aestas, ātis. — hiems, ěmis. — Venus, ěris. — Sarpēdon, ōnis. — expugnatio, ōnis. — ingens, ntis. — magnitūdo, ĩnis. — terribilis, e. — crudēlis, e. — caedes, is. — servitūdo, ĩnis. — Hecūba, ae. — dives, ĩtis. — felix, ĩcis. — pauper, ěris. — infēlix, ĩcis.

33. — 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 2 παρά, ἀπ' ὅτι (σύγκριση). — 3 ἀφαιρετκ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό liberaverat. — 4 πολύ. — 5 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 6 καθώς. — 7 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει χρον. διάρκεια. — 8 λίγο - λίγο (σιγά - σιγά). — 9 ἀφαιρετκ. τῆς αἰτίας. — 10 facti sunt = ἔγιναν. — 11 πού (οἱ ὅποιοι). — 12 ἀφαιρετκ. τῆς ἀναφορᾶς. — 13 ὅμως. — 14 multis proeliis = σέ πολλές μάχες. 15 δτκ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό parēbant.

Medus, i. — infirmus, a, um.—ignāvus, a, um.—nobilis, e.—impētus, ūs.—Lydus, i.—Babylonius, i.—potens, ntis.—brevis, e.—spatium, ii.—amplus, a, um.—luxuria, ae.—imbellis, e.—mollis, e.—pareo, ūi, ēre.

34. — 1 τίποτε, κανένα πράγμα. — 2 παρά, ἀπ' ὅτι (σύγκριση). — 3 ὅπου. — 4 πολύ. — 5 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 6 τί; — 7 ἐκεῖ. — 8 πού (ὁ ὁποῖος). — 9 vitam efflo = ξεψυχῶ, πεθαίνω. — 10 μέ τό ὄνομα. — 11 νά, γιά νά 12 — nullus, a, um = κανέννας. — 13 pugna navalis = ναυμαχία.

Marāthon, ōnis. — Thermopylae, ārum. — generōsus, a, um. — comes, itis. — clades, is. — Pausanias, ae. — Aristīdes, is.

35. — 1 προστ. τοῦ salveo. — 2 ποῦ; — 3 χθές. — 4 νά, γιά νά. — 5 πού (τό ὁποῖο) ἄηλ. βιβλίο. — 6 γιατί. — 7 πόσο πολύ. — 8 πού (ὁ ὁποῖος) νά εἶναι. — 9 τί. — 10 μέ εὐχαρίστηση. — 11 αὔριο. — 12 sub μέ αἰτιατ. = γύρω ἀπό, περίπου (sub vesperum = περίπου τό δειλινό). — 13 ne' ἐρωτηματικό μόριο στό τέλος τῶν λέξεων πού κάνουν τήν ἐρώτηση = ἄραγε· aderitise? = ἄραγε θά πᾶτε; (θά παρευρεῖτε;). — 14 περισσότερο. — 15 παρά, ἀπ' ὅτι (σύγκριση). — 16 ἀμέσως. — 17 αὐτό. — 18 memoria teneo = κρατῶ στή μνήμη, θυμάμαι. — 19 αὐτό πού (αὐτό τό ὁποῖο). — 20 ἐφτά. — 21 πού (ὁ ὁποῖος). — 22 ἡ πρόθεση cum μέ ἀφαιρτκ. προσωπ. ἀντωνυμίας μπαίνει στό τέλος. — 23 κανέννας. — 24 μπορεῖ, ἔχει τή δύναμη. — 25 ὅπως. — 26 ἄραγε ἀρκετά; — 27 gratiam habeo = χρωστῶ χάρη, εὐγνωμοσύνη. — 28 una cum μαζί μέ (κάποιον). — 29 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου. — 30 πού (οἱ ὁποῖοι) ἄηλ. μῦθοι. — 31 νά (ἰδού). — 32 προστ. τοῦ valeo.

Salveo, ēre. — ignōro, āvi, ātum, āre. — arbor, ōris. — recito, āvi, ātum, āre. — vesper, ěri. — fabūla, ae. — historia, ae. — dictum, i. — sapiens, ntis. — gratus, a, um. — pecco, āvi, ātum, āre. — exclāmo, āvi, ātum, āre. — mors, rtis. — testamentum, i. — mando, āvi, ātum, āre. — Horatius, ii. — gratia, ae. — valeo, ūi, ēre.

36. — 1 ἀφοῦ. — 2 confirmo animum militum, ἐνισχύω τό φρόνημα τῶν στρατιωτῶν, δίνω θάρρος στους στρατιώτες. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου.

Poeni, *ōrum*.— video, *vīdi*, *vīsum*, *ēre*.— necessarius, *a*, *um*.— *imprōbus*, *a*, *um*.— opulentus, *a*, *um*.— opes, *um*.— manus, *ūs*.— timor, *ōris*.— Saguntum, *i*.— firmus, *a*, *um*.— Pyrenaei, *ōrum*.

37. — 1. pro μέ ἀφαιρετκ. = στή θέση κάποιου, αντί για κάτι. — 2 πού (ό όποιος). — 3 ἀφαιρετκ. του χρόνου. — 4 ἀφαιρετκ. του όργάνου. — 5 ita... ut = τόσο ώστε. — 6 βγήκε, έφυγε. — 7 νά, για νά. — 8 πού (οί ίποιοι). — 9 μέ διαταγή. — 10 quamquam = άν και. — 11 nonnulli = μερικοί (nonnullus, *a*, *um* = κάποιος). — 12 ότι. — 13 brevi = σε μικρό χρονικό διάστημα. — 14 usque ad = μέχρι, ως + αίτιατ.

Perniciōsus, *a*, *um*.— administro, *āvi*, *ātum*, *āre*.— socius, *i*.— expīlo, *āvi*, *ātum*, *āre*.— terreo, *ūi*, *ītum*, *ēre*.— coerceo, *ūi*, *ītum*, *ēre*.— irrītus, *a*, *um*.— tempto, *āvi*, *ātum*, *āre*.— Etruria, *ae*.— accūso, *āvi*, *ātum*, *āre*.— relēgo, *āvi*, *ātum*, *āre*.— revōco, *āvi*, *ātum*, *āre*.— Antonius, *ii*.— aetas, *ātis*.

38. — a) 1 ut άποτελεσματικές μέ ύποτακτ. = ώστε. — 2 apud μέ αίτιατ. = σε, κοντά σε + αίτ. — 3 νά, για νά.

Tantus, *a*, *um*.— peregrīnus, *a*, *um*.

b) 1 κάποτε. — 2 έφτά. — 3 νά, για νά. — 4 έπειτα. — 5 mea sententia = κατά τή γνώμη μου. — 6 pro μέ ἀφαιρετκ. = για + αίτ. (ύπεράσπιση). — 7 τότε. — 8 φαίνομαι. — 9 παρά (σύγκριση). — 10 usque ad = μέχρι, ως + αίτιατ. — 11 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει ιδιότητα. — 12 γενική τής άξίας. — parvi aestimo = δίνω μικρή άξία. — 13 paulo post = μετά, έπειτα από λίγο. — 14 ita... ut = τόσο... ώστε. — 15 de μέ ἀφαιρετκ. = για + αίτιατ.

Numēro, *āvi*, *ātum*, *āre*.— regius, *a*, *um*.— humānus, *a*, *um*.— cadūcus, *a*, *um*.— incertus, *a*, *um*.— paucus, *a*, *um*.— ultimus, *a*, *um*.— tranquillus, *a*, *um*.— valetūdo, *īnis*.— felicitas, *ātis*.— dubīto, *āvi*, *ātum*, *āre*.

c) 1 ἀφαιρετ. του χρόνου. — 2 πιό πάνω. — 3 ώστε. — 4 ή πρόθεση cum μέ ἀφαιρετκ. αναφορ. άνωθυμίας μπαίνει στό τέλος qui-

buscum = σ' αὐτά (τά ἔθνη) πού. — 5 — vero = ὁμως. — 6 δηλ. rogo. — 7 ἐνῶ στεκόταν, βρισκόταν. — 8 τρεῖς φορές. — 9 memoriae mando = τυπώνω, χαράζω στή μνήμη. — 10 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει ποιητικό αἷτιο. — 11 νά, γιά νά.

Cogito, āvi, ātum, āre.— rogo, i.— perturbo, āvi, ātum, āre.— recupero, āvi, ātum, āre.

39. — 1 πέντε. — 2 de μέ ἀφαιρετ. = γιά + αἰτ. — 3 utrum... an = ποιά ἀπ' τά δύο... ἤ. — 4 ἀφοῦ. — 5 pro μέ ἀφαιρετκ. = κατά + αἰτιατ., σύμφωνα μέ + αἰτ. — 6 erga μέ αἰτιατ. = σέ + αἰτ., ἔναντι. — 7 γιατί. — 8 ἄν καί. — 9 ἀφαιρετκ. τοῦ τρόπου = μέ αἰτ.

Mulier, ēris.— proporo, āvi, ātum, āre.— acerbus, a, um.— aequus, a, um.— tolero, āvi, ātum, āre.

40. — 1 μέ ἐπιμέλεια. — 2 μέ σύνεση. — 3 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 4 εἶχε συγκεντρώσει. — 5, νά, γιά νά. — 6 ὅταν. — 7 ἀπό ποῦ. — 8 quominus : μπαίνει (στή θέση τοῦ ne) μετά ἀπό ῥήματα πού σημαίνουν ἐμπόδιο = γιά νά μή, ὥστε νά μή. — 9 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἷτιο. — 10 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 11 δίκαια.

Cibus, i.— nutrio, īvi, ītum, īre.— impertio, īvi, ītum, īre.— impedio, īvi, ītum, īre.— negotium, ii.— respondeo, ndi, nsum, ēre.— canto, āvi, ātum, āre.— audio, īvi, ītum, īre.— laboro, āvi, ātum, āre.— oboedio, īvi, ītum, īre.— punio, īvi, ītum, īre.— esurio, īvi, ītum, īre.

41. — 1 ἀφοῦ. — 2 decimus, a, um = δέκατος. — 3 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 4 ἀφαιρετκ. τοῦ ὄργάνου. — 5 νά, γιά νά. — 6 στήν ἀρχή, ἀρχικά. — 7 ποτέ, οὐδέποτε. — 8 quantus, a, um = πόσος. — 9 ἀλλά. — 10 neque... neque = οὔτε... οὔτε. — 11 ἔπειτα. — 12 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει ἰδιότητα. — 13 ὥστε. — 14 = atque ibi.

Incendium, ii.— vincio, nxi, nctum, īre.— transporto, āvi, ātum, āre.— servio, īvi, ītum, īre.— Venus, ēris.— facinus, ōris.— probō, āvi, ātum, āre.— sentio, nsi, nsum, īre.— opto, āvi, ātum, āre.— suadeo, suāsi, suāsum, ēre.— finio, īvi, ītum, īre.— fatigo, āvi, ātum, āre.— pietas, ātis.— umerus, i.— venio, vēni, ntum, īre.— reperio, repperi, repertum, īre.

42. — 1 ὅταν. — 2 δ.τ.κ πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμεν. στό appropinquāret. — 3 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 4 ἔτσι. — 5 ἐδῶ, σ' αὐτόν τόν τόπο. — 6 ἄν καί. — 7 ὅπως. — 8 ἔτσι. — 9 ἄν δέν. 10 ἀφαιρετκ. πού δηλώνει τό ποιητικὸ αἶτιο.

Sirēnes, um.— appropinquo, āvi, ātum, āre.—divīnus, a, um.— flos, ris.— vestio īvi ἢ īi, ītum, īre.— dulcis, e.— cura, ae.— lenio, īvi ἢ īi, ītum, īre.—scio, īvi, ītum, īre.— vincūlum, i.— relīgo, āvi, ātum, āre.

43. — a) 1 στήν ἀρχή, ἀρχικά. — 2 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 3 ante Christum natum = πρὶν ἀπ' τῆ γέννηση τοῦ Χριστοῦ. — 4 ἀφαιρετκ. τοῦ ἔμμεσου ἀντικείμεν. στό liberavērunt. — 5 = ante Chistum natum. — 6 qui... administrarent = γιά νά διοικήσουν (αὐτοί). — 7 praeterea = ἀκόμη. — 8 νά, γιά νά. — 9 σχεδόν. — 10 ἔκαμαν. — 11 στόν πόλεμο. — 12 γνκ. ἀντικείμεν. στό bello. — 13 ab = ἀπό.

Duo, duae, duo.— creo, āvi, ātum, āre.— administro, āvi, ātum, āre.— censor, ōris,— praetor, ōris.— aedīlis, is.— quaestor, ōris.— amplīfīco, āvi, ātum, āre.— Samnītes, um.

b) 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 2 ἀπό + αἰτ. — 3 usque ad = μέχρι, ὡς + αἰτιατ. — 4 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 5 σέ διαφοροετικὸς χρόνους. — 6 summa imperii = ἡ ἀρχηγία. — 7 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὑπάτος τό 222 π.Χ.) καί ὁ Γναῖος Σκιπίων (ὑπάτος τό 205 π.Χ.), ὁ γιός τοῦ Πόπλιου Σκιπίωνα πού σκοτώθηκε στήν Ἰσπανία. — 9 ἢ per μέ αἰτιατ. ἐδῶ ἔχει θέση ἀπλῆς αἰτιατ. πού δηλώνει χρόν. διάρκεια. — 10 κατηγερμ. = (ὡς) νικητής. — 11 αἰτιατ. πού δηλώνει χρόν. διάρκεια.

Punicus, a, um.— idem, eādem, idem.— saecūlum, i.— Fabius, i.— dictātor, ōris.— diversus, a, um.— flagro, āvi, ātum, āre.

c) 1 αἰτιατ. πού δηλώνει χρόν. διάρκεια. — 2 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. Atrōx, ōcis.

d) 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 2 bellum civīle = ἐμφύλιος πόλεμος. — 3 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 4 ματαίωσε, χάλασε. — 5 τέλος. — 6 ut... viderētur = ὥστε φαινόταν. — 7 conjurātus, i = συνωμότης. — 8 pugna navalis = ναυμαχία. — 9 post Christum natum = πού γεν-

νήθηκε μετά Χριστόν, (μ.Χ.). — 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ἐμμ. ἀντικειμ. στό privavērunt.

Nefarius, a, um.— legio, ōnis.— Octaviānus, i.— heres, ēdis,

44. — 1 in somnis = στόν ὕπνο. — 2 supra μέ αἰτιατ. = πάνω ἀπό κάτω. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου. — 4 ἀφαιρτκ. πού δηλώνει ἰδιό-τητα. — τότε (ὅταν δηλ. τόν σκότωσε ὁ Ἀχιλλέας) — 6 γιατί; — 7 mi, κλητική ἐνικ. τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας meus, a, um. — 8 a = ἀπό. — 9 ὄσπου. — 10 utinam ne (= μακάρι νά μή) μέ ὑποτακτ. παραγ. χρόνου δηλώνει εὐχή ἀνεκπλήρωτη. — 11 a = ἀπό. — 12 vero = ὅμως. — 13 nondum = ὄχι ἀκόμη, ἀκόμη δέν. — 14 νά, γιά νά. — 15 ἀφαιρτκ. πού δηλώνει τό ποιητικό αἷτιο. — 16 ἀφαιρτκ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό solutus est. — 17 ἀμέσως.

Turpis, e.— lacēro, āvi, ātum, āre.— jaceo, ūi, ēre.— lectus, i.— metuo, ūi, ēre.— constituo, ūi, ūtum, ēre.— ruo, rūi, rūtum, ēre.— litus, ōris.— saevio, ii, itum, ire.— evertō, rti, rsum, ēre.— converto, rti, rsum, ēre.— infēri, ōrum.— descendo, ndi, nsum, ēre.— elīgo, lēgi, lectum, ēre.— comprehendo, ndi, nsum, ēre.— solvo, lvi, solūtum, ēre.— indūō, dūi, dūtum, ēre.

45. — 1 ὅταν. — 2 ἀφαιρτκ. ποιητικό αἷτιο στό incensus. — 3 cum μέ ἀφαιρτκ. — μέ + αἰτιατ. — 4 cum conflixeritis = ἀφοῦ συγκρουστεῖτε. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου. — 6 utinam ne = μακάρι νά μή (βλ. 44, 10).

Abdūco, xi, ctum, ēre.— incendo, ndi, nsum, ēre.— prae-
dīco, xi, ctum, ēre.— addūco, xi, ctum, ēre.— redūco, xi, ctum,
ēre.— deprehendo, ndi, nsum, ēre.— conflīgo, flixi, flictum, ēre.
— rego, xi, ctum, ēre.— intellēgo, lexi, lectum, ēre.— veritas,
ātis.— avertō, rti, rsum, ēre.— dirīgo, rexi, rectum, ēre.— ne-
glīgo, exi, ectum, ēre.— contemmo, mpsi, mptum, ēre.— auris, is.

46. — 1 ὅταν. — 2 ita... ut = ὅσο... ὥστε. — 3 apud μέ αἰτιατ.
= σέ + αἰτ. (σ' αὐτούς, ἐνώπιόν τους). — 4 meis auspiciis (ἀφαιρτκ.
τοῦ τρόπου) μέ τήν ἀρχηγία μου. — 5 magno proelio = σέ μεγάλη
μάχη. — 6 ἐρωτηματικό μόριο στό τέλος τῶν λέξεων πού κάνουν τήν
ἐρώτηση = ἄραγε? metuitisne? = ἄραγε φοβάστε; — 7 μήπως. — 8

νά, γιά νά. — 9 προτοῦ νά. — 10 γνκ. τῆς αἰτίας. — 11 γιατί. — 12 G = Gaius (προφ. Gajus). — 13 μποροῦν. — 14 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 15 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου.

Suēbi, ōrum.— indīco, xi, ctum, ěre.— gero, gessi, gestum, ěre.— vinco, vici, victum, ěre.— duco, xi, ctum, ěre.— metuo, ůi, ěre.— mitto, misi, missum, ěre.— committo, mīsi, missum, ěre.— restituo, stitūi, stitūtum, ěre.— dico, xi, ctum, ěre.— credo, dīdi, dītum, ěre.— acuo, ůi, ūtum, ěre.— posco, poposci, ěre.

47. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 γιατί. — 3 ἀφαιρτκ. τῆς ἀναφορᾶς. — 4 βρισκόταν. — 5 ὅταν. — 6 ἡ πρόθεση cum μέ ἀφαιρτκ. προσωπ. ἀντωνυμίας μπαίνει στό τέλος. — 7 νά, γιά νά.

Priēna, ae.— Caria, ae.— capio, cēpi, captum, ěre.— fugio fūgi, fugītum, ěre.— asporto, āvi, ātum, āre.— nonnullus, a, um.— facio, feci, factum, ěre.— permitto, misi, missum, ěre.

48. — 1 σέ. — 2 ἀφοῦ. — 3 accidit, ut = ἔτυχε νά. — 4 ἀμέσως. — 5 δτκ. — 6 contigit, ut = accidit, ut. — 7 μόνο. — 8 νά μή, γιά νά μή. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου. — 10 ἀφαιρτκ. πού δηλώνει τό ποιητ. αἷτιο. — 11 κυριευμένος. — 12 omnimo non = πάντως δέν, καθόλου. — 13 δτκ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό praecipio. — 14 νά, γιά νά.

Vedius, ii.— Pollio, ōnis.— convivium, ii.— accumbo, cubūi, cubītum, ěre.— vas, vasis.— frango, frēgi, fractum, ěre.— crystallinus, a, um.— piscīna, ae.— rapio, rapūi, raptum, ěre.— jubeo, jussi, jussum, ěre.— objicio, jēci, jectum, ěre.— muraena, ae.— excīdo, cīdi, ěre.— evādo, si, sum, ěre.— comprehendo, ndi, nsum, ěre.— confugio, fūgi, fugītum, ěre.— peto, īvi, ītum, ěre.— piscis, is.— interficio, fēci, fectum, ěre.— misericordia, ae.— moveo, mōvi, motum, ěre.— compleo 2.— praecipio, cēpi, ceptum, ěre.

49. — 1 bello = στόν πόλεμο. — 2 παθ. παρακείμε. τοῦ vinco. — 3 cum μέ ἀφαιρτκ. = μέ + αἷτ. — 4 cum. — data esset = ὅταν δόθηκε. — 5 cum... non possent = ἐπειδὴ δέν μποροῦσαν, δέν εἶχαν τή δύναμη. — 6 oraculum consulo = συμβουλευόμαι τό μαντεῖο. — 7 consilium edo = παίρνω ἀπόφαση, ἀποφασίζω. — 8 oraculum

edo = δίνω χρησμούς, χρησιμοδοτώ. — 9 ἀφαιρτικ. πού δηλώνει κίνηση (ἀπό τόπο) = ἀπ' τήν Ἀθήνα. — 10 μάταια. — 11 peto ab aliquo aliquid = ζητώ ἀπό κάποιον κάτι. — 12 ἄλλά. — 13 re militaris = τά πολεμικά. — 14 στήν ἀρχή. — 15 ignominia aliquem afficio = κατηγορώ κάποιον. — 16 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 17 facti sunt = ἐγιναν. — 18 ὥστε. — 19 ἐνν. τό est. — 20 εὐτυχέστατα.

Jugum, i.—servitus, ūtis.—indignatio, ōnis.—tolero 1.—deficio, fēci, fectum, ěre.—dejicio, jēci, jectum, ěre.—Delphicus, a, um.—consulo, sului, sultum, ěre.—edo, edidi, editum, ěre.—peto, petivi, petitum, ěre.—accipio, cēpi, ceptum, ěre.—arcesso, īvi, itum, ěre.—qualis, e.—ignarus, a, um.—decipio, cēpi, ceptum, ěre.—afficio, fēci, fectum, ěre.—alacer, cris, cre.—pario, pepēri, partum, ěre.—concutio, cussi, cussum, ěre.—conficio, fēci, fectum, ěre.

50. — 1 ὅταν. — 2 ὅπου. — 3 πολύ. — 4 ne... quidem = οὔτε. — 5 ἀφαιρτικ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμεν. στό uti (ἀπαρμφ. τοῦ utor) — 6 καλύτερα. — 7 iratus, a, um = ὀργισμένος. — 8 repeto poenas ab aliquo = τιμωρώ κάποιον. — 9 ξαφνικά. — 10 ὥστε. — 11 ἐπειδή. — 12 τέλος. — 13 ventus secundus = εὐνοϊκός ἄνεμος (οὔριος).

Aulis, idīs.—moror, ātus sum, āri.—venor, ātus, sum, āri.—soleo, itus sum, ěre.—gaudeo, gavisus sum, ěre.—arcus, ūs.—utor, usus sum, uti.—talis, e.—audeo, ausus sum, ěre.—repeto, īvi, itum, ěre.—consequor, consecutus, sum, sequi.—egredior, gressus sum, gredi.—possum, potui, posse.—Calchas, antis.—vates, is.—irascor, ātus sum, sci.—vereor, itus sum, ěri.—verum, i.—profiteor, fessus sum, ěri.—polliceor, citus sum, ěri.—tutor, ātus sum, āri.—nanciscor, nactus sum, nancisci.—cogo, coēgi, coactum, ěre.

51. 1 profecturus sum, περιφρ. συζυγία = σκοπεύω νά πάω (νά μεταβῶ). — 2 ὅταν. — 3 πολύ. — 4 ἀρκετά. — 5 acturus sum, περιφρ. συζυγία = σκοπεύω (πρόκειται) νά κάμω. — 6 nonne. ἐρωτηματικό μόριο σέ εὐθεία ἐρώτηση = πῶς δέν; — 7 in animo habeo = σκέπτομαι. — 8 num. ἐρωτημ. μόριο σέ εὐθεῖες ἐρωτήσεις = μήπως, ἔραγε; — 9 φαινομενικά, κατά τό φαινόμενο. — 10 νά, γιά νά. — 11

renēra = στήν πραγματικότητα (ὅμως). — 12 castra pono = στρατοπεδεύω. — 13 δτκ. πού χρησιμεύει ὡς ποιητικό αἴτιο τοῦ moriendum est = πρέπει νά πεθάνουμε.

Proficiscor, fectus, sum, sci.— ephōrus, i.— ego, egi, actum, ēre.— barbārus, a, um.— aditus, ūs.— morior, mortūus sum, mori.— pono, posūi, positum, ēre.— allōquor, locūtus sum, lōqui.— licet, ūit, ēre.— consulatio, ōnis.— concūmo, sumpsī, sumptum, ēre.

52. — 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 2 = ante Christum natum = πρὶν ἀπ' τῆ γέννηση τοῦ Χριστοῦ π.Χ. — 3 ἀφαιρετκ. πού χρησιμεύει ὡς ἀντικείμε. στό fungebantur : fungor consulatu = ἐκτελῶ καθήκοντα ὑπάτου. — 4 ad μέ αἰτιατ. = σέ, κοντά σέ + αἰτ. — 5 invito collega = χωρίς τῆ θέληση τοῦ συνάρχοντα. — 6 νά μή, γιά νά μή. — 7 equestre proelium = ἵππομαχία. — 8 manum consero = ἔρχομαι στά χέρια, συγκρούομαι, κάνω μάχη. — 9 ne quidem = οὔτε. — 10 rem bene gero = τό πράγμα (τόν πόλεμο) διεξάγω (βγάζω πέρα) μέ ἐπιτυχία, νικῶ. — 11 γιά κάμποσο χρόνο. — 12 quoque : σύνδ. πού μπαίνει στό τέλος λέξεων = καί. — 13 tribunus militum = χιλιάρχος (διοικητής λεγεώνας). — 14 ἔταν. — 15 ἔπιπρος. — 16 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 18 non jam = ὄχι ἀκόμη, δέν... πλέον. — 19 γνκ. πληθ. τῆς προσωπ. ἀντων. τοῦ ἀ' προσ. — 20 γνκ. πού δηλώνει στάση σέ τόπο = στή Ρώμη. — 21 νά, γιά νά. — 22 dum μέ ἐνεστ. στή θέση παρακειμ. dum colloquuntur = ἐνῶ συνομιλοῦσαν. — 23 ἴστορ. ἐνεστῶτας.

Consulātus, ūs.— fungor, nctus sum, i.— Poenus, i. — Cannae, ārum.— edūco, xi, ctum, ēre. — sequor, secūtus sum, sequi.— desēro, ūi, rtum, ēre.— pello, pepūli, pulsum, ēre.— verto, rti, rsum, ēre.— consēro, ūi, rtum, ēre.— fundo, fūdi, fūsum, ēre.— praetervēhor, vectus sum, i.— sedeo, sedi, sessum, ēre.— saxum, i.— tueor, tuītus sum, ēri.— fatālis, e.— convalesco, valūi, ēre.— uterque, utrāque, utrumque.— opprīmo, pressi, pressum, ēre.— munio, īvi, itum, ire.— collōquor, locūtus sum, lōqui.— obrūo, ūi, rūtum, ēre.— epipio, ripūi, reptum, ēre.

53. — 1 σκοπεύοντας νά πάει, νά προχωρήσει. — 2 ἀπό τήν Καρχηδόνα. — 3 αὐτή ὅμως. — 4 ἐνῶ, ὅσο. — 5 quaero ex filio = ρωτῶ τό

γιά. — 6 ἄν. — 7 μέ μεγάλη εὐχαρίστηση. — 8 νά μή, γιά νά μή. — 9 κλητ. τῆς ἄντων. merus, a, um, δικός μου· mi fili = γιέ μου. — 10 καί. — 11 per μέ αἰτιατ. = σέ + αἰτ.· per totam vitam = σ' ὅλη τή ζωή. — 12 tam... ut = τόσο... ὥστε 13 πιστά. — 14 ποτέ.

Conficio, fēci, fectum, ἔρε. — sto, stēti, stātum, ἄρε. — quaero, quaesīvi, quaesītum, ἔρε. — accipio, cēpi, ceptum, ἔρε. — cupio, pīvi, pītum, ἔρε. — blanditia, ae. — do, dēdi, dātum, ἄρε. — infestus, a, um.

54. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 νά, γιά νά. — 3 propter = γιά + αἰτ. — 4 secunda fortuna = μέ εὐνοϊκή τύχη — 5 ἔταν. — 6 ξαφνικά. — 7 adversus μέ αἰτ. = ἐναντίον.

Hasdrūdal, ālis. — illustris, e. — indōles, is. — transgredior, gressus sum, i. — gero, gessi, gestum, ἔρε. — subīgo, ēgi, actum, ἔρε. — collīgo, lēgi, lectum, ἔρε. — indicō, dixi, dictum, ἔρε. — medītor, ātus, sum, āri. — Vettōnes, um. — cado, cecīdi, casum, ἔρε.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Λ Ε Ξ Ι Λ Ο Γ Ι Ο

A

- a, ab, και abs, πρόθεση με αφαιρετικ. = 1) από 2) από + αιτ. για να δηλώσει τό ποιητικό αίτιο. abdūco, xi, ctum, ěre, 3 άπομακρύνω.
- absum, afui, abesse, άπουσιάζω, είμαι μακριά.
- ac, συνδ. και.
- accipio, cēpi, ceptum, ěre, 3 παίρνω, δέχομαι, παραδέχομαι.
- accumbo, cubūi, cubitum, ěre 3 πλαγιάζω.
- accūso, āvi, ātum, āre, 1 κατηγορώ.
- acer, cris, cre, φοβερός, σφοδρός. acerbus, a, um, πικρός.
- Achilles, is, άρ. Ἀχιλλέας.
- acies, ēi, θ. 1) όξύτητα· acies oculorum όξύδερκεια· 2) (τάξη μάχης) παράταξη· in acie με παράταξη, κατά μέτωπο· 3) μάχη.
- acūo, ūi, ūtum, ěre, 3 έρεθίζω, (παρ)οξύνω.
- ad, πρόθεση με αιτιατ. = 1) κοντά
- σε κάποιον ή σε κάτι· 2) σε, (ένώπιον).
- adduco, xi, ctum, ěre, 3 όδηγώ κοντά, όδηγώ.
- adhibeo, ui, itum, ěre, 2 μεταχειρίζομαι.
- adhuc, έπίρρ. άκόμη
- aditus, us, άρ. είσοδος.
- administro, āvi, atum, āre, 1 διοικώ.
- admoneo, ūi, itum, ěre, 2 παρακινώ, προτρέπω.
- adōro, āvi, ātum, āre, 1 λατρεύω.
- Adriaticus, a, um, Ἀδριατικός.
- adsum, affūi, adesse, είμαι κοντά, παραστέκομαι, βοηθώ.
- adulescentūlus, i, άρ. νέος, νεαρός.
- advēna, ae, άρ. νεοφερμένος.
- adventus — ūs, άφιξη.
- adversarius, ii, άρ. έχθρός.
- adversus, προθ. με αιτιατ. = 1) = σε + αιτ. 2) = έναντίον.
- adversus, a, um, αντίθετος· res adversae = συμφορές, άτυχίες.
- advōlo, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω, τρέχω.
- aedifico, āvi, ātum, āre, 1 χτιζώ,

κατασκευάζω, οικόδομῶ.
 aedilis, is, ἄρ. ἀγορανόμος.
 Aegaeum mare, Αἰγαῖο πέλαγος.
 aeger, gra, grum, ἄρρωστος
 Aemilius, ii, ἄρ. Αἰμίλιος.
 aermūlus, a, um, ἀντίζηλος.
 Aenēas, ae, ἄρ. Αἰνεΐας.
 Aequi, ōrum, ἄρ. Αἴκουος (ἄρ-
 χαῖος Ἰταλικός λαός στὴν ὕρεινὴ
 χώρα τοῦ (ἄνω) Ἄνια, παρα-
 πόταμου τοῦ Τίβερη.
 aequo, āvi, ātum, āre, 1 ἐξισώνω
 aequo solo = γκρεμίζω, κατε-
 δαφίζω.
 aequus, a, um, ὀμαλός, ἴσος· aequus
 animus, ἀπάθεια, ἀταραξία ψυ-
 χῆς.
 aēr, aēris, ἄρ. ἀέρας.
 Aesculapius, ii, ἄρ. Ἀσκληπιός.
 aestas, ātis, θ. καλοκαίρι· aestāte
 = στή διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ.
 aestīmo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκτι-
 μῶ· parvi aestimo = δίνω μικρὴ
 ἀξία.
 aetas, ātis, θ. χρόνος (ζωῆς),
 ἐποχή.
 Aetna, ae, θ. Αἴτνα.
 afficio, fēci, fectum, ēre, 3 περι-
 βάλω· afficio ignominia = κακο-
 λογῶ, κατηγορῶ.
 Africa — ae, θ. Ἀφρική.
 Africānus, a, um, Ἀφρικανός (ἐ-
 πωνυμία τοῦ Πόπλιου Κορνήλιου
 Σκιπίωνα, τοῦ νικητῆ τοῦ Ἄν-
 νίβη).
 Agamemnon, onis, ἄρ. Ἀγαμέ-

μων.
 ager, gri, ἄρ. ἄγρός, χωράφι.
 ago, egi, actum, ēre, 3 ὀδηγῶ,
 κάνω.
 agricola, ae, ἄρ. γεωργός.
 agricultūra, ae, θ. γεωργία.
 alācer, cris, e, πρόθυμος.
 albus, a, um, ἄσπρος.
 Alexander, dri, ἄρ. Ἀλέξανδρος.
 aliēnus, a, um, ξένος.
 aliquandiu, ἐπίρρ. γιά λίγο χρονικό
 διάστημα.
 aliquando, ἐπίρρ. κάποτε.
 alius, a, ud, ἄλλος.
 Allia, ae, ἄρ. μικρός παραπόταμος
 τοῦ Τίβερη στό Λάτιο.
 allīco, āvi, ātum, āre, 1 δένω.
 allōquor, locutus sum, lōqui, 3
 προσφωνῶ, ἀπευθύνω τό λόγο.
 Alpes, ium, θ. Ἄλπεις.
 alter, ěra, ěrum, ὁ ἄλλος.
 altus, a, um, ψηλός.
 alvus — i, θ. κοιλιά.
 ambo, ae, o, καί οἱ δύο.
 ambūlo, āvi, atum, āre, 1 περ-
 πατῶ.
 amicitia, ae, θ. φιλία.
 amicus, i, ἄρ. φίλος.
 amo, āvi, ātum, āre, 1 ἀγαπῶ.
 amor, ōris, ἄρ. ἀγάπη· amor pa-
 triae = ἡ ἀγάπη γιά τήν πα-
 τρίδα, ἡ φιλοπατρία.
 amplifīco, āvi, ātum, āre, 1 αὐ-
 ξάνω, ἐπεκτείνω, ἀπλώνω.
 amplus, a, um, εὐρύχωρος, μεγά-
 λος.

Ancus, i, ἄρ. Ἄγκος.
 animus, i, ἄρ. ψυχὴ, νοῦς, φρόνημα,
 θάρρος.
 annus, i, ἔτος, χρόνος.
 ante, προθ. μέ αιτιατ. = πρίν +
 αἰτ., πρίν. ἀπό + αἰτ. (τοπικ.
 καί χρονικ.).
 antea, ἐπίρρ. πρίν, πρωτότερα.
 antiq̄uus, a, um, ἀρχαῖος, παλαιός.
 Antonius, ii, ἄρ. Ἄντωνιος.
 Apenninus, i, ἄρ. τὰ Ἄπέννινα
 ὄρη.
 aper, pri, ἄρ. κάπρος.
 apertus, a, um, ἀνοχτός.
 Apollo, onis, ἄρ. Ἀπόλλων.
 appareo, ūi, ītum, ēre, 2 φαίνομαι.
 appello, āvi, ātum, āre, 1 ὀνομάζω.
 apporto, āvi, ātum, āre, 1 φέρνω,
 προσκομίζω.
 appropinquo, āvi, ātum, āre, 1
 πλησιάζω.
 apud, προθ. μέ αιτιατ. = κοντά σέ
 κάτι ἢ σέ κάποιον.
 aqua, ae, θ. νερό.
 aquila, ae, θ. ἀετός.
 ara, ae, θ. βωμός.
 aratrum, i, οὐδ. ἄροτρο.
 arbor, ōris, θ. δένδρο.
 arcesso, īvi, ītum, ēre, 3 στέλνω
 καί προσκαλῶ, προσκαλῶ.
 arcus, us, ἄρ. τόξο.
 argentum, i, οὐδ. ἀσήμι.
 arguo, ūi, ūtum, ēre, 3 κατηγορῶ.
 Ariovistus, i, ἄρ. Ἀριόβιστος.
 Aristides, is, Ἀριστείδης.
 arma, ōrum, οὐδ. ὅπλα (ἀμυντι-

κά) ἀντιθ. tela, ōrum, ὅπλα (ἐ-
 πιθετικά).
 armatus, a, um, ὀπλισμένος.
 armentum, i, οὐδ. κοπάδι.
 aro, āvi, ātum, āre, 1 ὀργώνω,
 καλλιεργῶ.
 ars, artis, θ. τέχνη.
 arx, arcis, θ. ἀκρόπολη.
 Asia, ae, θ. Ἀσία.
 aspectus, ūs, ἄρ. θέα, ὄψη.
 asper, ēra, ērum, τραχύς.
 asporto, avi, atum, āre, 1 ἀπο-
 κομίζω.
 at, συνδ. ἀλλά, ὅμως.
 ater, tra, um, σκοτεινός, μαῦρος·
 dies ater ἀποφράδα μέρα, μέρα
 δυστυχίας.
 Athēnae, ārum, θ. Ἀθήνα.
 Atheniensis, e, Ἀθηναῖος· οὐσ. A-
 thenienses, ium, ἄρ. πληθ. οἱ Ἀ-
 θηναῖοι.
 atque, συνδ. καί.
 atrox, ōcis, φοβερός, δεινός.
 Attica, ae, θ. Ἀττική.
 auctoritas, ātis, θ. κύρος, ὑπό-
 ληψη.
 audacia, ae, θ. τόλμη.
 audax, ācis, τολμηρός.
 audeo, ausus sum, ēre, 2 τολμῶ.
 audio, īvi, ītum, īre, 4 ἀκούω.
 Augustulus, i ἄρ. Αὐγουστύλος.
 Augustus, i, ἄρ. Αὐγουστος.
 Aulis, īdis, θ. Αὐλῖδα.
 auris, is, θ. τό ἀφτί· praebeo aures
 alicui προσέχω, ἀκούω κάποιον.
 aurum, i, οὐδ. χρυσάφι.

auspicium, ii, οὐδ. 1) οἰωνοσκοπία·

2) ἀρχηγία.

aut, συνδ. = ἤ (διαζευκτικός).

autem, συνδ. ὅμως.

auxilium, ii, οὐδ. βοήθεια.

averto, rti, rsum, ěre, 3 ἀποτρέπω,
ἀπομακρύνω.

avia, ae, θ. γιαγιά.

avus, i, ἀρ. παππούς.

B

Babylonii, ōrum, ἀρ. Βαβυλώνιοι.

Bacchus, i, ἀρ. Βάκχος.

barbārus, a, um, βάρβαρος.

beatus, a, um, εὐτυχησμένος.

bellicōsus, a, um, πολεμικός.

bellīcus, a, um, πολεμικός· res

bellīca, οἱ πολεμικές ὑποθέσεις.

bello, āvi, ātum, āre, 1 πολεμῶ.

bellum, i, πόλεμος.

bene, ἐπιρρ. καλά.

benignus, a, um, εὐνοϊκός.

bestia, ae, θ. θῆριο, ζῶο.

Βίας, antis, ἀρ. Βίας.

Bithynia, ae, θ. Βιθυνία.

blanditia, ae, θ. χάδι, κολακεία
(συνήθως στὸν πληθυντικό).

bonus, a, um, καλός.

Brennus, i, ἀρ. Βρέννος (ἀρχηγός
τῶν Γαλατῶν).

brevis, e, μικρός, λίγος, brevis
(tempore), σέ μικρό χρονικό διά-
στημα.

Britanni, ōrum, ἀρ. Βρεταννοί.

Brutus, i, ἀρ. Βρούτος.

C

G = Gaius, i (προφ. Gajus), ἀρ.

Γάιος.

cado, cecīdi, casum, ěre, 3 πέφτω
(στή μάχη), σκοτώνομαι.

cadūcus, a, um, μάταιος, φθαρτός.

caedes, is, θ. σφαγή.

caeruleus, a, um, γαλάζιος.

Caesar, āris, ἀρ. Καῖσαρ.

Calchas, antis, ἀρ. Κάλχας.

callidus, a, um, πανούργος.

Camillus, i, ἀρ. Κάμιλλος, Ρω-
μαῖος στρατηγός καί πολιτικός
πού ἔζησε στὸν Δ' αἰώνα π.Χ.

Campania, ae, θ. Καμπανία, χώρα
στή Δ. παραλία τῆς Ἰταλίας.

campus, i, ἀρ. πεδιάδα, κάμπος.

Cannae, ārum, θ. Κάννες (πόλη
τῆς Ἀπουλίας, χώρας πού βρι-
σκόταν στή Ν.Δ. πλευρά τῆς
Ἰταλίας).

canto, āvi, ātum, āre, 1 τραγουδῶ,
ψάλλω.

capio, cēpi, captum, ěre, 3 κυ-
ριεύω (παίρνω).

capillus, i, ἀρ. τὰ μαλλιά.

Capitolium, ii, οὐδ. Καπιτώλιο (ἡ
ἀκρόπολη τῆς ἀρχαίας Ρώμης
ἐπάνω στὸν Καπιτωλίνο λόφο).
Capitolius, a, um, Καπιτωλίνος
λόφος.

carpo, āvi, ātum, āre, 1 κυνηγῶ,
πιάνω.

caput, capitis, οὐδ. πρωτεύουσα
(ἀναφ. σέ τόπο).

- Caria, ae, θ. Καρία.
- carmen, inis, οὐδ. τραγούδι, ποίημα.
- Carthaginienses, ium, ἀρ. οἱ Καρχηδόνιοι.
- Carthāgo, inis, θ. Καρχηδώννα.
- carus, a, um, ἀγαπητός.
- casa, ae, θ. καλύβη.
- castīgo, āvi, ātum, āre, 1 τιμωρῶ.
- castra, ōrum, θ. στρατόπεδο.
- catēna, ae, θ. ἀλυσίδα.
- Catilina, ae, ἀρ. Κατιλίνας.
- Cato, ōnis, ἀρ. Κάτων, Ρωμαῖος πολιτικός καὶ συγγραφέας (234 - 149 π.Χ.).
- causa, ae, θ. αἰτία.
- celeb̄er, bris, bre, ὀνομαστός, περίφημος.
- celebro, āvi, ātum, āre, 1 ψάλλω, ὑμνῶ.
- celer, ēris, ěre, γρήγορος.
- celeritas, ātis, θ. ταχύτητα.
- cena, ae, θ. δεῖπνο.
- sensor, ōris, ἀρ. τιμητής.
- centesim̄us, a, um, ἑκατοστός.
- certāmen, inis, οὐδ. ἀγώνας.
- cerva, ae, θ. ἐλάφι.
- cetēri, ae, a, οἱ ὑπόλοιποι.
- Christus, i, ἀρ. Χριστός.
- cibus, i, ἀρ. τροφή.
- cicāda, ae, θ. τζίτζικας - τζίτζικι.
- Cicēro, ōnis, ἀρ. Κικέρων.
- Cimbri, ōrum, ἀρ. Κίμβροι.
- Cinciunātus, i, ἀρ. Κιγκινάτος.
- circa, πρόθεση με ἀίτιατ. = γύρω ἀπό + αἶτ.
- Cisalpīnus, a, um, ὁ ἀπό τὴν ἐδῶ πλευρά τῶν Ἄλπεων (Gallia C. = ἡ Ἰταλία).
- civīlis, e, πολιτικός· bellum civīle = ἐμφύλιος πόλεμος.
- civis, is, ἀρ. πολίτης, συμπολίτης.
- civitas, ātis, θ. πολιτεία.
- clades, is, θ. συμφορά, καταστροφή.
- clamo, āvi, ātum, āre, 1 κραυγάζω.
- clamor, oris, ἀρ. κραυγή.
- clarus, a, um, ἔνδοξος, ὀνομαστός, περίφημος.
- classis, is, θ. στόλος.
- claudus, a, um, κουτσός.
- Clusium, ii, οὐδ. Κλούσιο (πόλη τῆς Ἐτρουρίας).
- coactus, a, ctum, ἀναγκασμένος.
- coērc̄eo, uī, itum, ěre, 2 συγκαταῶ.
- cogito, āvi, ātum, āre, 1 σκέπτομαι.
- cogo, coegi, coactum, ěre, 3 ἀναγκάζω.
- Collatīnus, i, ἀρ. Κολλατίνος.
- collēga, ae, ἀρ. συνάρχοντας.
- collīgo, lēgi, lectum, ěre, 3 συγκεντρώνω.
- collis, is, ἀρ. λόφος.
- collōco, āvi, ātum, āre, 1 τοποθετῶ, ἰδρῶ.
- colloquium, ii, οὐδ. συνδιάλεξη, συνομιλία.
- collōquor, locūtus, sum, loqui, 3 συνδιαλέγομαι (συνομιλῶ).
- colonia, ae, θ. ἀποικία.
- coma, ae, θ. τὰ μαλλιά.

comes, itis, ἄρ. ὀπαδός, σύντροφος.
 commemoro, āvi, ātum, āre, 1 μνη-
 μονεύω, ἀναφέρω.
 commeo, āvi, ātum, āre, 1 προ-
 χωρῶ, πηγαίνω, περπατῶ.
 committo, mīsi, missum, ěre, 3
 συνδέω, συνενώνω, προσαρμόζω.
 commōdo, āvi, ātum, āre, 1 δίνω,
 δανείζω.
 communis, e, κοινός.
 comparo, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
 κτῶ, ἐτοιμάζω.
 compleo, ēvi, ētum, ěre, 2 γεμίζω.
 comprehendo, udi, usum, ěre,
 3 παίρνω.
 concilio, āvi, ātum, āre, 1 συν-
 ταιριάζω, συνάπτω.
 concutio, cussi, cussum, ěre, 3
 σείω δυνατά, τραντάζω, παρα-
 λύω.
 condicio, ōnis, θ. κατάσταση.
 conditor, ōris, ἄρ. ιδρυτής.
 conficio, feci, lectum, ěre, 3 1)
 ἐκτελῶ 2) τελειώνω κάτι, ἀπο-
 περατώνω.
 confirmo, āvi, ātum, āre, 1 ἐνι-
 σχύω, δυναμώνω.
 confligo, flixi, flictum, ěre, 3
 συμπλέκομαι, συγκρούομαι.
 confugio, fūgi, fugitum, ěre, 3
 καταφεύγω.
 conjurātus, i, ἄρ. συνωμότης.
 consciētia, ae, θ. συνείδηση.
 consēquor, secūtus sum, sēqui,
 3 ἐπακολουθῶ.
 consēro, serūi, rtum, ěre, 3 con-

sēro manum, συμπλέκομαι, κά-
 νω μάχη.
 conservo, avi, atum, āre, 1 δια-
 τηρῶ.
 consilium, ii, οὐδ. σκέψη, σχέδιο,
 συμβουλή, γνώμη, συμβούλιο, ἄ-
 πόφαση.
 constans, utis, σταθερός, καρτε-
 ρικός, ὑπομονετικός.
 constantia, ae, θ. σταθερότητα,
 καρτερία, ὑπομονή.
 constituo, ūi, ūtum, ěre, 3 στέ-
 κομαι, παρατάσσω, ἀποφασίζω.
 consul, ūlis, ἄρ. ὕπατος.
 consulātus, us, ἄρ. ὑπατεία.
 consūlo, sului, ltum, ěre, 3 συμ-
 βουλευομαι, ρωτῶ.
 consulatio, onis, θ. σύσκεψη.
 consūmo, sumpsi, sumptum, ěre
 3. καταναλώνω, ξοδεύω.
 contemno, mpsi, mtum, ěre, 3
 περιφρονῶ, καταφρονῶ.
 contentus, a, um, εὐχαριστημένος.
 contio, ōnis, θ. συνέλευση.
 contra, προθ. μέ αιτ. = ἀπέναντι,
 ἐναντίον.
 convalesco, valūi, ěre 3 εἶμαι σέ
 ἀνάρρωση.
 converto, ti, rsum, ěre 3 μετα-
 βάλλω, μετατρέπω.
 convivium, ii, οὐδ. συμπόσιο.
 convoco, āvi, ātum, āre, 1 συγ-
 κεντρώνω.
 copia, ae, θ. ἀφθονία· στὸν πληθ.
 copiae, ārum = δύναμη (στρα-
 τιωτική), στρατός.

Corinthus, i, θ. Κόρινθος.
 Cornelia, ae, θ. Κορνηλία.
 corona, ae, θ. στεφάνι.
 cornu, us, οὐδ. πτέρυγα (στρατοῦ).
 corpus, ōris, οὐδ. σῶμα.
 cotidie, ἐπίρρ. καθημερινά.
 cras, ἐπίρρ. αὔριο.
 creber, bra, brum, πολυάριθμος.
 credo, didi, ditum, ěre, 3 πιστεύω.
 cremo, āvi, ātum, āre, 1 καίω.
 Cremōna, ae, Κρεμόνα.
 creo, avi, ātum, āre, 1 εκλέγω.
 cresco, crēvi, crētum, ěre, 3 αυξά-
 νομαι, μεγαλώνω.
 Groesus, i, ἄρ. Κροῖσος.
 cruciātus, ūs, ἄρ. βασανισμός.
 crudēlis, e, σκληρός.
 crystallinus, a, um, κρυστάλλινος.
 culpa, ae, θ. σφάλμα, ἀμάρτημα.
 cum, προθ. μέ αφαιρετκ. = μαζί μέ
 + αἰτ., πρὸς + αἰτ. — συνδ. ὅταν
 ἀφοῦ, ἐπειδὴ.
 cunctus, a, um, ὅλοι (ὅλοι μαζί).
 cupiditas, ātis, θ. ἐπιθυμία.
 cupio, pīvi, pītum, ěre, 3 ἐπιθυμῶ.
 cupidus, a, um, ἐπιθυμητικός.
 cur, ἐπιρρ. γιατί;
 cura, ae, θ. φροντίδα, μέριμνα,
 περιποίηση.
 currus, us, ἄρ. ἄρμα.
 Cyrus, i, ἄρ. Κύρος.

D

de, προθ. μέ αφαιρετκ. = γιά + αἰ-
 τιατ.

dea, ae, θ. θεά.
 debeo, ui, ĩtum, ěre, 2 ὀφείλω,
 χρωστῶ.
 decem, δέκα.
 decĭmus, a, um, δέκατος.
 decipio, cēpi, ceptum, ěre, 3 ἀ-
 πατῶ.
 Decius, ii, ἄρ. Δέκιος.
 deficio, fēci, fectum, ěre, 3 ἀπο-
 στατῶ.
 defleo, ēvi, ētum, ěre, 2 θρηνῶ,
 κλαίω κάποιον ἢ κάτι.
 deide, ἐπίρρ. ἔπειτα.
 dejicio, jēci, jectum, ěre, 3 ἀπο-
 βάλλω, ἀπορρίπτω.
 delecto, āvi, ātum, āre, 1 εὐχα-
 ριστῶ, (κάποιον).
 deleo, ēvi, ētum, ěre, 2 καταστρέ-
 φω, ἀφανίζω.
 Delphĭnus, a, um, Δελφικός.
 Delus, i, θ. Δῆλος.
 demum, ἐπίρρ. τέλος, τελευταῖο.
 denĭque, ἐπιρρ. τέλος.
 denŭo, ξανά, πάλι.
 deprehendo, ndi, usum, ěre, 3
 συλλαμβάνω, πιάνω.
 descendo, ndi, usum, ěre, 3 κατε-
 βαίνω.
 desēro, rŭi, rtum, ěre, 3 ἐγκατα-
 λείπω, ἀφήνω στή μέση.
 despĕro, āvi, ātum, āre, 1 ἀπελπί-
 ζομαι, χάνω κάθε ἐλπίδα.
 desum, defŭi, deesse, λείπω, ὅστε-
 ρῶ.
 detereo, ŭi, ĩtum, ěre 2 ἐμποδίζω,
 ἀποτρέπω.

deus, i, ἄρ. θεός.
 dexter, xtra, xtrum, δεξιός.
 Diāna, ae, θ. Ἄρτεμη.
 dico, xi, ctum, ἔρε, 3 λέγω.
 dictātor, ōris, ἄρ. δικτάτορας.
 dictum, i, οὐδ. ρητό.
 Dido, ōnis, θ. Διδώ (κόρη τοῦ Βήλου, βασιλιᾶ τῆς Τύρου) Ἰδρυσέ τήν Καρχηδόνα τό 888 π.Χ.
 dies, ēi, ἄρ. ἡμέρα.
 dignitas, ātis, θ. ὑπόληψη.
 diligens, ntis, ἐπιμελής.
 diligenter, ἐπίρρ. μέ ἐπιμέλεια.
 dimīco, āvi, atum, āre, 1 ἀγωνίζομαι, μάχομαι.
 Diomēdes, is, Διομήδης.
 dirīgo, rexi, rectum, ἔρε, 3 διευθύνω.
 disciplina, ae, θ. τάξη, πειθαρχία.
 discordia, ae, θ. διχόνοια, φιλονεικία.
 displiceo, ūi, itum, ēre, 2 δέν ἀρέσω.
 dissimilis, e, ἀνόμοιος.
 diu, γιά πολύ, πολύ χρόνο.
 diversus, a, um, διαφορετικός.
 dives, itis, πλούσιος.
 divinus, a, um, θεϊκός.
 divitiae, ārum, θ. πλούτη.
 do, dēdi, datum, dare, 1 δίνω.
 doctrīna, ae, θ. ἐπιστήμη, παιδεία.
 doctus, a, um, μορφωμένος, σοφός.
 deleo, ūi, ēre, 2 λυπούμαι.
 dolor, ōris, ἄρ. λύπη, πόνος.
 dolus, i, ἄρ. δόλος, ἀπάτη.
 domesticus, a, um, σπιτικός, οικια-

κός.
 domicilium, ii, οὐδ. κατοικία.
 dominatio, ōnis θ. ἐξουσία, κυριαρχία.
 dominus, i, ἄρ. κύριος, ἀφεντικό.
 dono, āvi, ātum, āre, 1 δίνω δῶρα, φιλοδωρῶ.
 donum, i, οὐδ. δῶρο.
 dubito, āvi, ātum, āre, 1 ἀμφιβάλλω.
 dubius, a, um, ἀμφίβолос· res dubia = κρίσιμη περίσταση.
 ducentesimus, a, um, διακοσιοστός.
 duco, duxi, ductum, ἔρε 3 ὀδηγῶ, παίρνω (κάποιον) μαζί μου.
 dulcis, e, γλυκός.
 dum, σύνδ. ὅσο, ὥσπου, ἐνῶ.
 duo, duae, duo, δύο.
 duodecim, δώδεκα.
 duodesexagesimus, a, um, πεντηκοστός ὕγδοος.
 durus, a, um, σκληρός.
 dux, ducis, ἄρ. ἀρχηγός, στρατηγός.

E

ecce, νά (δεικτικό).
 edo, dīdi, dītum, ἔρε, 3 ἐκδίδω.
 edūco, xi, ctum, ἔρε, 3 βγάζω ἔξω, ἐξάγω.
 effigies, ēi, θ. ὁμοίωμα, εἰκόνα.
 efflo, āvi, ātum, āre, 1 efflo vitam = ξεψυχῶ, πεθαίνω.
 ego, ἐγώ.
 egredior, egressus sum, egrēdi, 3

βγαίνω ἔξω, βγαίνω ἀπ' τό λιμάνι.
 elīgo, elēgi, electum, ěre, 3 ἐκλέγω.
 eloquentia, ae, θ. εὐφράδεια, εὐ-
 γλωττία.
 emīgro, āvi, ātum, āre, 1 ξεση-
 κώνομαι, μεταναστεύω.
 emineo, ūi, ěre, 2 ἐξέχω, διαπρέ-
 πω.
 enim, συνδ. γιατί.
 Ephialtes, is, Ἐφιάλτης.
 ephōrus, i, ἄρ. ἔφορος στή (Σπάρτη).
 Epidaurus, i, θ. Ἐπίδαυρος.
 eques, equītis, ἄρ. ἱππέας.
 equester, stris, stre, ἱππικός· co-
 piae equestres = τό ἱππικό. eque-
 stre proelium = ἱππομαχία.
 equitātus, us, ἄρ. ἱππικό.
 equus, i, ἄρ. ἄλογο.
 erga, προθ. μέ αίτιατ. = πρός +
 αίτιατ.
 eripio, ripūi, reptum, ěre, 3 ἄρ-
 πάζω, σώζω.
 esurio, īvi, itum, ĩre, 4 πεινῶ.
 et, σύνδ. καί.
 etiam, σύνδ. καί (προσθετικός).
 etiamsi, ἄν καί.
 Etruria, ae, θ. Ἐτρουρία (ή τω-
 ρινή Τοσκάνη)· χώρα στή Δ.
 παραλία τῆς Ἰταλίας.
 Etrusci, ōrum, ἄρ. Ἐτροῦσκοι
 (Τυρηννοί).
 Eurōpa, ae, θ. Εὐρώπη.
 Eurōtas, ae, ἄρ. Εὐρώτας.
 evādo, si, sum, ěre, 3 διαφεύγω.
 evertō, ti, sum, ěre, 3 ξεθεμελιώ-
 νω, καταστρέφω.

ex, πρόθ. μέ ἀφαιρετκ. = ἀπό +
 αίτ.
 excīdo, cīdi, ěre, 3 χάνω τό ἀξίωμα.
 exclāmo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
 φωνῶ, κραυγάζω, φωνάζω.
 exercītus, us, ἄρ. στρατός.
 exītus, us, ἄρ. τέλος, ἔκβαση.
 expīlo, āvi, ātum, āre, 1 λεηλατῶ.
 expugnatio, ōnis, θ. ἐκπόρθηση,
 κατάληψη.
 expugno, āvi, ātum, āre, 1 πο-
 λιορκῶ, κυριεύω, νικῶ.
 exsilium, ii, οὐδ. ἐξορία.
 exspecto, āvi, ātum, āre, 1 περι-
 μένω.

F

fabūla, ae, θ. μύθος.
 faciūs, ōris, οὐδ. πράξη, ἔργο
 (συνήθως πονηρό, κακό).
 facio, fēcī, factum, ěre, 3 κάνω.
 factum, i, οὐδ. ἔργο, πράξη.
 falsus, a, um, ψεύτικος.
 fama, ae, θ. φήμη.
 fames, is, θ. πείνα.
 fatālis, e, μοιραῖος, καταστρεπτι-
 κός.
 fatīgo, āvi, ātum, āre, 1 κουράζω,
 καταπονῶ.
 Favius, ii, ἄρ. Φάβιος.
 fecundus, a, um, εὐφορος.
 felicissime, εὐτυχέστατα.
 felicītas, ātis, θ. εὐτυχία.
 felix, īcis, εὐτυχισμένος.
 femīna, ae, θ. γυναίκα.
 fenestra, ae, παράθυρο.

fere, ἐπίρρ. σχεδόν.
 fertilis, e, εὐφορος.
 festino, āvi, ātum, āre 1 τρέχω,
 σπεύδω.
 fidelis, e, πιστός.
 fideliter, ἐπίρρ. πιστά, μέ ἀκρίβεια.
 fides, εἰ, θ. 1) πίστη· 2) υπόσχεση
 μέ ὄρκο· 3) προστασία, βοήθεια.
 fidus, a, um, πιστός.
 figūra, ae, μορφή.
 filia, ae, θ. θυγατέρα, κόρη.
 filius, ii, ἀρ. γιός.
 finio, īvi, ītum, īre, 4 τελειώνω
 finis, is, θ. τέλος· στόν πληθ. χώρα,
 σύνορα.
 finitimus, a, um, γειτονικός
 fio, factus sum, fiēri, γίνομαι
 firmo, āvi, ātum, āre, 1 στερεώνω,
 ὀχυρώνω.
 firmus, a, um, ὀχυρός.
 flagro, āvi, ātum, āre, 1 καίγο-
 μαι.
 flamma, ae, θ. φλόγα.
 floreo, ūi, ēre, 2 ἀκμάζω.
 flos, floris, ἀρ. ἄνθος.
 flumen, mīnis, οὐδ. ποτάμι.
 fluvius, ii, ἀρ. ποτάμι.
 focus, i, ἀρ. ἐστία.
 formīca, ae, θ. μερμήγκι.
 fortis, e, γενναῖος.
 fortīter, γενναῖα, μέ ἀνδρεία.
 fortitūdo, īnis, θ. δύναμη, ἀνδρεία.
 fortuna, ae, θ. τύχη.
 fossa, ae, θ. τάφος.
 frango, frēgi, fractum, ēre, 3 σπά-
 ζω.

frater, tris, ἀρ. ἀδελφός.
 fraus, fraudis, θ. ἀπάτη.
 frons, ndis, θ. φύλλωμα.
 fructus, us, ἀρ. καρπός.
 frugifer, ěra, ěrum, καρποφόρος
 frumentum, i, οὐδ. σιτάρι.
 frustra, ἐπίρρ. μάταια, ἄσκοπα.
 fuga, ae, θ. φυγή.
 fugio, fūgi, fugitum, ěre, 3 φεύγω.
 fugo, āvi, ātum, āre, 1 φυγαδεύω,
 διώνω.
 fungor, uctus sum, i, 3 κάνω, πρα-
 γματοποιῶ, ἐπιτελῶ.
 fundo, fudi, fūsum, ěre, 3 δια-
 σκορπίζω.
 futurus, a, um, μελλοντικός, futū-
 rum tempus, τό μέλλον.

G

galea, ae, θ. κράνος, περικεφαλαία.
 Gallia, ae, θ. Γαλλία.
 gallina, ae, θ. κότα.
 Gallus, i, ἀρ. Γάλλος.
 gallus, i, ἀρ. κόκορας, πετεινός.
 gaudeo, gavīsus sum, ēre, 2 χαί-
 ρομαι.
 gaudium, ii, οὐδ. χαρά.
 generōsus, a, um, μεγαλόψυχος.
 gens, ntis, θ. ἔθνος.
 Germania, ae, θ. Γερμανία.
 Germanus, i, ἀρ. Γερμανός.
 gero, gessi, gestum, ěre, κάνω,
 κατορθώνω· gero bellum = κάνω
 πόλεμο, πολεμῶ.
 gladius, ii, ἀρ. ξίφος.

gloria, ae, θ. δόξα.
 Graechus, i, ἀρ. Γράκχος.
 Graecia, ae, θ. Ἑλλάδα.
 Graecus, i, ἀρ. Ἕλληνας.
 gratia, ae, θ. χάρη, εὐγνωμοσύνη.
 gratus, a, um, ἀρεστός.
 gravis, e, βαρύς, ἐνοχλητικός.
 graviter, ἐπίρρ. βαριά.

H

habeo, ūi, ĭtum, ēre 2. ἔχω· in
 animo habeo = ἔχω στό νοῦ μου,
 σκέπτομαι· gratiam habeo =
 χρωστῶ χάρη, εὐγνωμοσύνη· ha-
 beo oratiōnem = ἀπαγγέλλω λό-
 γο.
 habitō, āvi, ātum, āre, 1 κατοικῶ.
 Hamilcar, āris, ἀρ. Ἀμίλκας.
 Hannibal, ālis, ἀρ. Ἀννίβας.
 Hasdrūbal, ālis, ἀρ. Ἀσδρούβας.
 hasta, ae, θ. δόρυ.
 Hector, ōris, ἀρ. Ἑκτορας.
 Hecūba, ae, θ. Ἑκάβη.
 Helēna, ae, θ. Ἑλένη.
 Helvetii, ōrum, ἀρ. Ἑλβετοί.
 herba, ae, θ. χόρτο, χλόη.
 heres, ēdis, ἀρ. κληρονόμος.
 heri, ἐπίρρ. χθές.
 hic, ἐπίρρ. ἐδῶ.
 hic, haec, hoc, αὐτός, αὐτή, αὐτό.
 hiems, ĕmis, θ. χειμῶνας· hiēme =
 στή διάρκεια τοῦ χειμῶνα.
 Hispania, ae, θ. Ἰσπανία.
 historia, ae, θ. ἱστορία.
 hodie, ἐπίρρ. σήμερα.

Homērus, i, ἀρ. Ὅμηρος.
 homo, ĭnis, ἀρ. ἄνθρωπος.
 honestus, a, um, ἔντιμος, τίμιος.
 Horatius, ii, ἀρ. Ὁράτιος.
 hortor, ātus sum, āri, 1 προτρέπω,
 παρακινῶ.
 hortus, i, ἀρ. κήπος.
 hospes, ĭtis, ἀρ. ξένος, φιλοξενού-
 μενος.
 hospitium, ii, οὐδ. φιλοξενία.
 hostia, ae, θ. σφάγιο, θύμα.
 Hostilius, ii, ἀρ. Ὅστιλιος.
 hostis, is, ἐχθρός.
 huc, ἐπίρρ. ἐδῶ, σ' αὐτόν τόν τόπο.
 hūmānus, a, um, φιλόανθρωπος, ἀν-
 θρώπινος.
 hydra, ae, θ. νερόφιδο.

I

ibi, ἐπίρρ. ἐκεῖ.
 idem, eadem, idem, ὁ ἴδιος.
 igitur, συνδ. λοιπόν.
 ignārus, a, um, ἄπειρος.
 ignavia, ae, θ. δειλία.
 ignāvus, a, um, δειλός, ἄτολμος.
 ignominia, ae, θ. μομφή, ντροπή,
 κατηγορία.
 ignōro, āvi, ātum, āre, 1 ἄγνωῶ.
 ille, a, ud, ἐκεῖνος.
 illustris, e, λαμπρός.
 illustro, āvi, ātum, āre, 1 ὑμνῶ.
 imbellis, e, ἀπόλεμος.
 immīgro, āvi, ātum, āre, 1 μετοι-
 κίζω.
 immineo, ēre, 2 ἀπειλῶ.

- immōlo, āvi, ātum, āre, 1 θυσιάζω.
- immortālis, e, ἀθάνατος.
- impavidus, a, um, θαρραλέος.
- impedio, īvi, itum, ire, 4 ἐμποδίζω.
- imperātor, ōris, ἄρ. αὐτοκράτορας στρατηγός.
- imperium, ii, οὐδ. κράτος, ἀρχή, ἐξουσία, προσταγή.
- impēro, āvi, ātum, āre, 1 ἐξουσιάζω, διατάζω, προσταζώ.
- impertio, īvi, itum, ire, 4 δίνω μέρος ἀπό κάτι.
- impētus, us, ἄρ. ἔφοδος, ἐπίθεση.
- impleo, ēvi, ētum, ēre, 2 γεμίζω.
- implōro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπικαλοῦμαι, παρακαλῶ.
- imprōbus, a, um, φαῦλος, κακός.
- in, πρόθ. 1) μέ αἰτ. = σέ, πρὸς (κίν.) 2) μέ ἀφαιρτικ. = σέ (στάση).
- incautus, a, um, ἀπροφύλακτος, ἀπερίσκεπτος, ἄμυαλος.
- incendium, ii, οὐδ. πυρκαϊά.
- incendo, ndi, nsum, ěre, 3 ἀνάβω, ἐξάπτω, καίω.
- incertus, a, um, ἀβέβαιος.
- incito, āvi, ātum, āre, 1 προτρέπω, παροτρύνω, παρακινῶ.
- incola, ae, ἄρ. κάτοικος.
- inde, ἐπίρρ. ἀπό κεῖ, ἀπ' αὐτό.
- indico, dixi, dictum, ěre, 3 ἀναγγέλλω, γνωστοποιῶ.
- indignatio, ōnis, θ. ἀγανάκτηση.
- indōles, is, θ. εὐφύτα, ἐξυπνάδα.
- indūo, dūi, dūtum, ěre, 3 ντύνω.
- industria, ae, θ. ἐργατικότητα, φιλοπονία.
- infēlix, icis, δυστυχημένος.
- inferi, ōrum, ἄρ. οἱ κάτω, οἱ θεοὶ τοῦ "Αδη = ὁ "Αδης.
- infestus, a, um, ἐχθρικός.
- infīdus, a, um, ἄπιστος.
- infirmus, a, um, ἄρρωστος, ἀδύνατος.
- inflammo, āvi, ātum, āre, 1 παρακινῶ, ἐνθουσιάζω.
- ingens, ntis, πάρα πολύ μεγάλος, ἄπειρος.
- inimicus, a, um, ἐχθρικός· inimicus, i, οὐσ. ἄρ. ἐχθρός.
- initium, ii, οὐδ. ἀρχή· initio, ἀφαιρ. τοῦ χρόνου = στήν ἀρχή, ἀρχικά.
- injicio, jēci, jectum, ěre, 3 ρίχνω μέσα.
- injucundus, a, um, δυσάρεστος, ἀηδιαστικός.
- injuria, ae, θηλ. ἀδικία.
- inquit, εἶπε.
- insidiae, ārum, θ. ἐνέδρα, ἐνέδρες.
- insignis, e, ἐνδοξος, ὀνομαστός.
- insula, ae, θ. νησί.
- insum, fui, esse, εἶμαι, βρίσκομαι, ὑπάρχω μέσα.
- intellēgo, exi, ectum, ěre, 3 ἐνοῶ, καταλαβαίνω.
- inter, πρόθ. μέ αἰτιατ. = μεταξύ.
- interfico, fēci, fectum, ěre, 3 σκοτώνω.
- interim, ἐπίρρ. στό μεταξύ.
- interitus, us, ἄρ. καταστροφή, συμ-

φορά.
 interrōgo, āvi, ātum, āre, ρωτῶ.
 intersum, fui, esse, εἶμαι κοντά,
 ἀνάμεσα intersum bellis = παίρ-
 νω μέρος στους πολέμους.
 intra, πρόθ. μέ αιτιατ. = μέσα.
 intro, āvi, ātum, āre, 1 μπαίνω.
 invito, āvi, ātum, āre, 1 προ-
 σκαλῶ.
 invitus, a, um, ἀθέλητα.
 Iphigenia, ae, θ. Ἰφιγένεια.
 ipse, a, um, ὁ ἴδιος.
 ira, ae, θ. ἡ ὀργή, θυμός.
 irascor, irasci, 3 ὀργίζομαι, θυ-
 μώνω.
 iratus, a, um, ὀργισμένος.
 irritus, a, um, μάταιος, ἄσκοπος.
 is, ea, id, αὐτός.
 iste, ista, istud, αὐτός.
 ita, ἐπίρρ. ἔτσι· ita... ut = 1)
 τόσο ὥστε· 2) ἔτσι... ὥστε.
 Italia, ae, θ. Ἰταλία.
 itaque, συνδ. γι' αὐτό.
 itērum, ἐπίρρ. δεύτερη φορά, πάλι
 Ithāca, ae, θ. Ἰθάκη.

J

jaceo, ūi, ēre, 2 κείτομαι, εἶμαι
 πεσμένος.
 jam, ἐπίρρ. ἤδη, κιόλας· non jam =
 ὄχι ἀκόμη, ἀκόμη δέν· jam din =
 ἐδῶ καί πολύ καιρό.
 Jauns, i ἄρ. Ἰανός.
 jubeo, jussi, jussum, ēre, 2 διατά-
 ζω, προστάζω.

jucundus, a, um εὐχάριστος, γλυ-
 κός.
 jugum, i, οὐδ. ράχη (βουνοῦ), ζυ-
 γός (σκλαβιάς).
 Julius, ii, ἄρ. Ἰούλιος.
 Juppiter, jovis, ἄρ. Δίας.
 jure, δίκαια.
 juro, āvi, ātum, āre, ὀρκίζομαι.
 jus, juris, οὐδ. δίκαιο.
 jus-jurandum, juris-jurandi, οὐδ.
 ὄρκος.
 jussus, us, ἄρ. τό βρισκουε μόνο
 στήν ἀφαιρ. ἐν. jussu = μέ δια-
 ταγή.
 justus, a, um, δίκαιος.
 juvenis, is, ἄρ. νέος, νεαρός.

L

labor, ōris, ἄρ. κούραση, ταλαι-
 πωρία, μόχθος.
 laboro, avi, atum, āre, 1 κοπιᾶζω,
 ἐργάζομαι.
 Lacaena, ae, θ. Σπαρτιάτισσα.
 Lacedaemonius, a, um, Λακεδαι-
 μόνιος· οὐσ. Lacedaemonii, o-
 rum, ἄρ. Λακεδαιμόνιοι.
 lacēro, āvi, atum, āre, 1 σπαράζω
 διασχίζω, κομματιάζω.
 lacrima, ae, θ. δάκρυ.
 lacrimo, āvi, ātum, āre, 1 δα-
 κρῶζω, κλαίω.
 lacus, us, ἄρ. λίμνη.
 laetus, a, um, ἀστεῖος, εὐθυμος.
 Laocoon, ntis, ἄρ. Λαοκῶν.
 lateo, ūi, ēre 2 κρύβομαι.

Latini, ōrum, ἄρ. Λατίνοι.
 Latinus, i, ἄρ. Λατίνος.
 Latium, ii, οὐδ. τό Λάτιο.
 Latana, ae, θ. ἡ Λητώ.
 latus, a, um, πλατύς.
 laudabilis, e, ἀξιόπαινος.
 laudo, āvi, ātum, āre, 1 ἐπαινῶ,
 δοξάζω.
 laurus, i, θ. δάφνη.
 laus, laudis, θ. ἔπαινος.
 lectus, i, ἄρ. κρεβάτι.
 legātus, i, ἄρ. πρεσβευτής.
 legio, ōnis, θ. λεγεῶνα· (στρα-
 τωτικό σῶμα τῶν ἀρχαίων Ρω-
 μαίων μέ δύναμη 4.000-6.000
 πεζούς καί ἵππεῖς).
 lenio, īvi, καί ii, ītum, īre, 4 μα-
 λακώνω, ἀνακουφίζω.
 Lentūlus, i, ἄρ. Λέντουλος
 Leonīdas, ae, ἄρ. Λεωνίδας
 levitas, ātis, θ. κουφότητα, ἐλα-
 φρότητα.
 levo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνακου-
 φίζω.
 lex, legis, θ. νόμος.
 libenter, ἐπιρρ. μέ εὐχαρίστηση.
 liber, ĕra, ĕrum, ἐλεύθερος, ἀπαλ-
 λαγμένος.
 liber, bri, ἄρ. βιβλίο.
 libĕri, ōrum, ἄρ. τά παιδιά, οἱ
 ἀπόγονοι.
 libĕro, āvi, ātum, āre 1 ἐλευθερώ-
 νω.
 libertas, ātis, θ. ἐλευθερία.
 licet, licĕit, ĕre, 2 ἐπιτρέπεται
 ligneus, a, um, ξύλινος.

littĕrae, ārum, θ. γράμματα, ἐπι-
 στῆμες.
 litus, ōris, οὐδ. ἀκτή, παραλία.
 locus, i, ἄρ. τόπος, θέση.
 longinquus, a, um, μακρινός.
 longus, a, um, μακρός.
 lorīca, ae, θ. θώρακας.
 luctus, ūs, ἄρ. πένθος.
 lucus, i, ἄρ. ἱερό δάσος, ἄλσος.
 ludus, i, ἄρ. παιγνίδι· στὸν πληθ. =
 ἀγῶνες.
 lupus, i, ἄρ. λύκος.
 luxuria, ae, θ. τρυφή, πολυτέλεια.
 Lydi, ōrum, ἄρ. Λυδοί.
 Lysander, dri, ἄρ. Λύσανδρος.

M

Maecēnas, ātis, ἄρ. Μαικήνας· πλού-
 σιος Ρωμαῖος, φίλος τοῦ αὐτο-
 κράτορα Αὐγούστου.
 magis, ἐπίρρ. περισσότερο.
 magistrātus, us, ἄρ. ἀρχή, ἐξου-
 σία· στὸν πληθ. ἄρχοντες.
 magnitūdo, īnis, θ. μέγεθος.
 magnus, a, um, μέγας, πολὺς.
 Maharbal, ālis, ἄρ. Μάαρβας.
 major, jus, μεγαλύτερος· majores,
 um = πρόγονοι.
 malitia, ae, θ. κακία.
 malum, i, οὐδ. τό κακό.
 malus, a, um, κακός, φαῦλος.
 mando, āvi, ātum, āre, 1 παραγ-
 γέλνω· maudo memoriae = τυ-
 πώνω, χαράζω στή μνήμη.
 manus, us, θ. χέρι· manum consĕ-

- ro = ἔρχομαι στά χέρια, συμπλέκομαι, κάνω μάχη.
- Marāthon, ōnis, ἄρ. Μαραθῶνας.
- Marcus, ii, ἄρ. Μάρκιος.
- mare, is, οὐδ. θάλασσα.
- Marius, ii, ἄρ. Μάριος.
- mater, matris, θ. μητέρα.
- matrimonium, ii, οὐδ. γάμος.
- maximus, a, um, πάρα πολύ μεγάλος.
- Maximus, i, ἄρ. Μάξιμος.
- medicīna, ae, θ. ἰατρική.
- medicus, i, ἄρ. γιατρός.
- Mediolānum, i, οὐδ. Μιλάνο.
- meditor, ātus sum, āri, 1 σκέπτομαι.
- Medus, i, ἄρ. Μῆδος.
- mel, llis, οὐδ. μέλι.
- melior, us, καλύτερος.
- memor, ōris, αὐτός πού θυμᾶται.
- memoria, ae, θ. μνήμη.
- Menelāus, i, ἄρ. Μενέλαος.
- mensa, ae, θ. τραπέζι.
- meo, āvi, ātum, āre, 1 προχωρῶ, ἔρχομαι, πορεύομαι.
- mercator, ōris, ἄρ. ἔμπορος.
- mercaturā, ae, θ. ἐμπόριο.
- Mercurius, ii, ἄρ. Ἑρμῆς.
- mereo, ūi, ēre, 2. εἶμαι ἄξιος. mereo bene de aliquo = εὐεργετῶ, ὠφελῶ κάποιον.
- Messenii, ōrum, ἄρ. Μεσσήνιοι.
- metuo, ūi, ēre, 3 φοβοῦμαι.
- metus, us, ἄρ. φόβος.
- meus, a, um, δικός μου.
- migro, āvi, ātum, āre, 1 πηγαίνω, μεταβαίνω.
- miles, litis, ἄρ. στρατιώτης.
- militāris, e, πολεμικός· res militāres = οἱ πολεμικές ὑποθέσεις.
- militia, ae, θ. ἐκστρατεία.
- mille, χίλιοι· στόν ἐνικό ἄκλιτο ἐπίθετο, στόν πληθ. milia, um, κλιτό οὐσιαστικό.
- Miltiades, is, ἄρ. Μιλτιάδης.
- Minerva, ae, θ. Ἀθηνᾶ.
- minister, stri, ἄρ. ὑπηρέτης.
- ministra, ae, θ. ὑπηρέτρια.
- minimus, a, um, ἐλάχιστος.
- minor, us, μικρότερος.
- mirus, a, um, θαυμαστός, ἀξιοθαύμαστος.
- miser, ĕra, erum, ἄθλιος, ἐλεεινός, δυστυχισμένος.
- misericordia, ae, θ. οἶκτος, εὐσπλαχνία.
- mito, misi, missum, ĕre, 3 στέλλω.
- modestus, a, um, συνετός, μυαλωμένος.
- modo, ἐπίρρ. μόνο.
- modus, i, ἄρ. τρόπος.
- moenia, um, οὐδ. τείχη.
- molestia, ae, θ. δυσχέρεια, ἐνόχληση.
- molestus, a, um, βαρὺς, ἐνοχλητικός.
- mollis, e μαλακός, ἀπαλός.
- moneo, ūi, itum, ēre, 2 προτρέπω, συμβουλεύω.
- mons, ntis, ἄρ. βουνό.
- monstro, āvi, ātum, āre, 1 δείχνω.

monstrum, i, οὐδ. τέρας.
 morbus, i ἄρ. ἀρρώστια, ἀσθένεια.
 morior, mortuus sum, mori, 3 πε-
 θαίνω.
 moror, ātus sum, ari 1 χρονοτρι-
 βῶ, καθυστερῶ.
 mors, rtis, θ. θάνατος.
 morsus, us, ἄρ. τσίμπημα, δάγκωμα.
 mortalis, e, θνητός.
 moveo, movi, mōtum, ēre, 2 κινῶ.
 Mucius, ii, ἄρ. Μούκιος.
 mulier, ēris, θ. γυναίκα.
 multitūdo, inis, θ. πλῆθος.
 multo, āvi, ātum, āre, 1 τιμωρῶ
 multo exsilio, ἐξορίζω.
 multus, a um, πολὺς· ἡ αἰτιατ.
 multum καὶ ἡ ἀφαιρετικ. multo
 (ὅταν δηλώνουν σύγκριση) ἐπιρ.
 = πολὺ, πολὺ χρόνο.
 munio, īvi, ītum, īre, 4 ὀχυρώνω.
 muraena, ae, θ. σμέρνα (ψάρι).
 murus, i, ἄρ. τό τεῖχος.
 Muae, ārum, θ. Μοῦσες
 muto, āvi, ātum, āre, 1 ἀλλάζω,
 μεταβάλλω.

N

nam, συνδ. γιατί.
 nanciscor, nactus sum, nancisci,
 3 τυχαίνω.
 narro, āvi, ātrum, āre, 1 διηγού-
 μαι.
 natio, onis, θ. ἔθνος.
 natus, a, um, αὐτός πού ἔγινε, πού
 γεννήθηκε.
 nauta, ae, ἄρ. ναύτης.

navālis, e, ναυτικός· navalis pu-
 gna = ναυμαχία.
 navigiūm, ii, οὐδ. πλοῖο, καράβι.
 navigo, āvi, ātum, āre, 1 πλέω.
 navis, is, θ. πλοῖο.
 ne, ἐρωτημ. μόριο στό τέλος τῆς
 λέξεως πού κάνει τήν ἐρώτηση =
 ἄραγε.
 ne, σύνδεσμος = μήπως, γιά νά μή·
 ne - quidem = οὔτε.
 necessarius, a, um, ἀναγκαῖος, ἀπα-
 ραίτητος.
 neco, āvi, ātum, āre, 1 σκοτώνω.
 nefarius, a, um, ἀνόσιος.
 negligo, ēxi, ectum, ēre, 3 παρα-
 μελῶ.
 nego, āvi, ātum, āre, 1 ἀρνούμαι.
 negotiūm, ii, οὐδ. ὑπόθεση, ἀσχο-
 λία.
 nemo, γενκ. nulliūs, δτκ., nemini,
 αἰτ. neminem, ἀφ. nullo, ἄρ. κα-
 νένας.
 Neptūnus, i ἄρ. Ποσειδῶνας.
 neque, καί nec, σύνδ. οὔτε, καί
 δέν.
 Nereus, i, ἄρ. Νηρέας (θεός τῆς
 θάλασσας)· κόρες του ἦταν οἱ
 Νηρηίδες.
 nescio, īvi καί īi, ītum, īre, 4
 ἀγνοῶ, δέ γνωρίζω.
 nihil, οὐδ. ἄκλιτο = τίποτε, μηδέν.
 nimis, ἐπίρρ. (πάρα) πολὺ.
 nisi, συνδ. ἐκτός ἄν, ἄν δέν.
 nobilis, e, εὐγενής, σπουδαῖος, γνω-
 στός.
 noceo, ūi, ītum, ēre, 2 βλάπτω,

ζημιώνω.
 nomen, īnis, οὐδ. ὄνομα.
 nomino, āvi, ātum, āre, 1 ὀνομά-
 ζω.
 non, δέν.
 nondum, ὄχι ἀκόμη.
 nonne, ἐρωτηματικό μόριο σέ εὐ-
 θεία ἐρώτηση = πῶς δέν;
 nonnullus, a, um κάποιος.
 nonus, a, um, ἕνατος.
 noster, stra, strum, δικός μου.
 notus, a, um, γνωστός.
 novem, ἕνέα.
 novus, a, um, καινούργιος, ἀσυνή-
 θιστος.
 nox, noctis, θ. νύχτα.
 nullus, a, um, κανένας.
 num, ἐρωτηματικό μόριο· 1) σέ
 εὐθεία ἐρώτηση = μήπως, 2) σέ
 πλάγια ἐρώτηση = ἄν.
 Numa, ae, ἄρ. Νουμᾶς.
 numero, āvi, ātum, āre, 1 μετρῶ,
 ἀριθμῶ.
 numerus, i, ἄρ. ἀριθμός.
 nunc, ἐπιρρ. τώρα.
 nunquam, ἐπιρρ. ποτέ.
 nuntio, āvi, ātum, āre, 1 ἀναγ-
 γέλλω.
 nuntius, ii, ἀγγελιαφόρος.
 nuper, ἐπιρρ. πρίν ἀπό λίγο.
 nutrio, īvi, itum, ire, 4 τρέφω.

Ο

oboedio, īvi, itum, ire, 4 ὑπακούω.
 obijcio, jeci, jectum, ěre, 3 ρίχνω.

obrũo, rũi, rũtum, ěre, σκεπάζω
 ἐντελῶς, κατακλύζω.
 obsecro, āvi, ātum, āre, 1 ἱκε-
 τεύω.
 obtempĕro, āvi, ātum, āre, 1 ὑπα-
 κούω.
 occasio, ōnis, θ. εὐκαιρία.
 occũro, āvi, ātum, āre, 1 κυρι-
 εύω.
 Octaviānus, i, ἄρ. Ὀκταβιανός.
 octo, ὀκτώ.
 ocũlus, i, ἄρ. τό μάτι.
 odium, ii, οὐδ. τό μίσος.
 officium, ii, οὐδ. καθήκον, ὑπο-
 χρέωση.
 olim, ἐπιρρ. κάποτε.
 omnis, e, ὅλος.
 omnĩno, ἐπιρρ. πάντως· omnĩno
 non, καθόλου.
 onĕro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπιβα-
 ρύνω.
 opes, um, θ. πλοῦτος, θησαυροί,
 εὐπορία.
 oppĩdum, i, οὐδ. πόλη.
 opprĩmo, pressi, pressum, ěre, 3,
 καταπιέζω, καταστρέφω, μαται-
 ώνω.
 oppugno, āvi, ātum, āre, 1 πο-
 λιορκῶ.
 optimus, a, um, ἄριστος.
 opto, āvi, ātum, āre, 1 εὐχομαι,
 παρακαλῶ, ἐπιθυμῶ.
 opulentus, a, um, πλούσιος.
 ora, ae, ἀκτή, παραλία.
 oraculum, i, μαντεῖο, χρησμός.
 oratio, ōnis, ὁ λόγος.

ornamentum, i, οὐδ. κόσμημα.
 orno, āvi, ātum, āre, 1 στολίζω.
 oro, āvi, ātum, āre, 1 παρακαλῶ.
 otiōsus, a, um, ἀργός, ἀπρακτός.
 Ovidius, ii, ἄρ. Ὀβίδιος.

P

P. = Publius, ii, ἄρ. Πόπλιος.
 Padus, i, ἄρ. Πάδος, ποτάμι τῆς
 Ἰταλίας.
 paene, ἐπίρρ. σχεδόν.
 paeniunsūla, ae θ. χερσόνησος.
 pagus, i, ἄρ. μεγάλο χωριό.
 paluster, stris, stre, βαλτώδης,
 ἐλώδης.
 pareo, ūi, ēre, 2 ὑπακούω.
 pario, pep̄eri, partum, ěre, 3 πα-
 ρασκευάζω, παρέχω, γεννῶ.
 Paris, ĩdis, ἄρ. Πάρης.
 paro, āvi, ātum, āre, 1 παρασκευά-
 ζω, ἐτοιμάζω, παρέχω, προξενῶ.
 paro bellum = ἐτοιμάζω πόλεμο,
 ἐτοιμάζομαι γιά πόλεμο.
 pars, partis, θ. μέρος.
 parvus, a, um, μικρός.
 pascuum, i, οὐδ. βοσκή.
 pateo, ui, ēre, 2. ἀπλώνομαι, ἐκτεί-
 νομαι.
 pater, tris, ἄρ. πατέρας· patres,
 um = οἱ πατρίκιοι.
 patria, ae, θ. πατρίδα.
 patricii, ōrum, ἄρ. πατρίκιοι.
 patrius, a, um, πατρικός.
 Patrōclus, i, ἄρ. Πάτροκλος.
 paucus, a, um, (σχεδόν μόνο στόν

πληθυντικό) = λίγοι.
 paulātim, ἐπίρρ. λίγο - λίγο, σιγά-
 σιγά.
 paulo, ἐπίρρ. ἀφαιρτικ. λίγο paulo
 post = ὕστερα ἀπό λίγο.
 Paulus, i, ἄρ. Παῦλος.
 pauper, ěris, φτωχός.
 Pausanias, ae, ἄρ. Παυσανίας.
 pax, pacis, θ. εἰρήνη.
 pecco, āvi, ātum, āre, 1 ἀμαρτά-
 νω.
 pecunia, ae, θ. χρήματα, περιου-
 σία.
 pedes, ĩtis, ἄρ. ὁ πεζός (στρα-
 τιώτης).
 pedester, stris, stre, πεζικός· co-
 piae pedestres = τό πεζικό.
 peditatus, us, ἄρ. πεζικό.
 pello, pep̄uli, pulsum, ěfe, 3 ἀπο-
 κρούω.
 per, πρόθ. μέ αιτιατ. = κατά + αιτ.
 διαμέσου, σέ + αιτ.
 peregrīnus, a, um, ξένος.
 periculōsus, a, um, ἐπικίνδυνος.
 pericūlum, i, οὐδ. κίνδυνος.
 perītus, a, um, ἔμπειρος.
 permagnus, a, um, πολύ μεγάλος.
 permitto, mīsi, missum, ěre, 3
 ἐπιτρέπω, παραδίνω.
 permultus, a, um, πάρα πολύς.
 pernicies, ěi, θ. καταστροφή.
 perniciōsus, a, um, καταστρεπτι-
 κός.
 Persae, ārum, ἄρ. Πέρσες.
 perterreo, ūi, ĩtum, ēre, 2 φοβίζω
 πολύ, κατατρομάζω.

perturbo, avi, atum, are, 1 τα-
ράζω.
pes, pedis, ἄρ. πόδι· pedibus = μέ-
τά πόδια.

pessimus, a, um, πάρα πολύ κακός.
pestilentia, ae, θ. ἀρρώστια (ἐπι-
δημική).

peto, īvi, καί ii, itum, ěre, 3 ζητῶ,
παρακαλῶ.

pietas, atis, θ. εὐσέβεια.

piger, gra, grum, ἀργοκίνητος, νω-
θρός.

pilum, i, οὐδ. ἀκόντιο.

piscina, ae, θ. ἰχθυοτροφεῖο.

piscis, is, ἄρ. ψάρι.

pius, a, um, εὐσεβής.

placeo, ūi, itum, ěre, 2 ἀρέσω.

placo, avi, atum, āre, 1 ἐξιλεώνω,
μαλακώνω.

planities, ēi, θ. πεδιάδα, κάμπος.

Plataeae, ārum, θ. Πλαταιές.

platānus, i, θ. πλάτανος.

plebs, plebis, θ. πλῆθος, πληβεῖοι.

plenus, a, um, γεμάτος.

plerumque, ἐπίρρ. τό πῖό πολύ.

roena, ae, θ. ποινή.

Roeni, ōrum, ἄρ. Καρχηδόνιοι.

Roenus, i, ἄρ. Καρχηδόνιος.

roēta, ae, ἄρ. ποιητής.

polliceor, cītus sum, cēri, 2 ὑπό-
σχομαι.

Pollio, ōnis, ἄρ. βλ. Vedius.

pomifer, ěra, ěrum, ὀπωροφόρος.

Pompējus, i ἄρ. Πομπήιος.

Pompilius, ii, ἄρ. Πομπίλιος.

pono, posūi, positum, ěre, 3 βάζω

τοποθετῶ· pono castra = στρα-
τοπεδεύω.

populus, i, ἄρ. λάρος.

populus, i, θ. λεύκα.

Porsenna, ae, ἄρ. Πορσήνας.

porto, āvi, ātum, āre, 1 φέρνω.

portus, us, ἄρ. λιμάνι.

posco, poposci, poscere, 3 ζητῶ.

possum, potūi, posse, μπορῶ, ἔχω
τῇ δύναμη.

post, πρόθ. μέ αίτιατ. = ὕστερα
ἀπό κάτι.

postea, ἐπίρρ. ὕστερα.

posterus, μεταγενέστερος· postero
die, τήν ἐπόμενη μέρα.

postquam, σύνδ. χρον., ἀφοῦ.

postrēmo, ἐπίρρ. τελευταῖα, τέλος.

postulo, āvi, ātum, āre, 1 ἀπαιτῶ.

potens, ntis, δυνατός, ἰσχυρός, ἰκα-
νός.

potentia, ae, δύναμη.

praebeo, būi, bītum, ěre, 2 πα-
ρέχω, δίνω.

praecceptum, i, οὐδ. συμβουλή.

praecipio, cēpi, cēptum, ěre, 3
προστάζω, δίνω διαταγή.

Praeclārus, a, um, ὀνομαστός, ἔν-
δοξος, σπουδαῖος.

praeda, ae, θ. λάφυρο.

praedīco, xi, ctum, ěre, 3 προλέγω.

praesidium, ii, οὐδ. φρουρά.

praesum, fui, esse, εἶμαι ἐπικεφα-
λῆς, ἀρχηγός.

praeter, πρόθ. μέ αίτιατ. = πλὴν,
ἐκτός, παρά.

praeterea, ἐπίρρ. ἀκόμη.

praetervēhor, vectus sum, i, 3
περνῶ.
praetor, oris, ἄρ. παρίτορας, στρα-
τηγός.
preces, precum, θ. παράκληση.
pretiōsus, a, um, πολύτιμος.
Priamus, i, ἄρ. Πρίαμος.
Priēna, ae, θ. Πριήνη.
primo, ἐπίρρ. πρῶτα πρῶτα.
primus, a, um, πρῶτος.
princeps, cīpis, ἄρ. ἡγεμόνας, ἄρ-
χηγός.
priscus, a, um, ἀρχαῖος.
Priscus, i, ἄρ. Πρίσκος.
priusquam, συνδ. προτοῦ νά...
privo, avi, atum, are, 1 στερεῶ.
pro, πρόθ. μέ ἀφαιρικ. = ἀντί γιά
κάτι, γιά κάτι, σύμφωνα μέ κάτι.
probo, āvi, ātum, āre, 1 ἐπιδοκι-
μάζω, παραδέχομαι.
probus, a, um, ἀγαθός, ἔντιμος.
procul, ἐπίρρ. μακριά.
proditor, ōris, ἄρ. προδότης.
proelium, ii, οὐδ. μάχη.
proficiscor, profectus sum, profi-
cisci, 3 πηγαίνω, προχωρῶ.
profiteor, fessus sum, eri, 2 ὁμο-
λογῶ, λέγω, ὑπόσχομαι.
prohibeo, būi, bītum, ēre, 2 ἐμπο-
δίζω.
promissum, i, οὐδ. ὑπόσχεση.
prope, προθ. μέ αἰτιατ. = κοντά
σέ κάτι, ἤ σέ κάποιον.
propēro, āvi, ātum, āre, 1 τρέχω,
προχωρῶ βιαστικά, σπεύδω.
propinquus, a, um, αὐτός πού βρί-

σκεται κοντά, ὁ πλησίον, γειτο-
νικός.

propter, πρόθ. μέ αἰτ. = ἐξαιτίας.
propterea, ἐπίρρ. γι' αὐτό.
propulso, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
κρούω, ἀπωθῶ.
provideo, vīdi, vīsum, ēre, 2 προ-
βλέπω.
provincia, ae, θ. ἐπαρχία.
prudens, ntis, συνετός, μυαλωμένος.
prudenter, ἐπίρρ. μέ σύνεση, μέ
φρόνηση.
prudentia, ae, θ. σύνεση, φρόνη-
ση.

Prusia, ae, ἄρ. ὁ Προυσίας.
publicus, a, um, δημόσιος.
puella, ae, θ. κορίτσι.
puer, ěri, ἄρ. παιδί, δοῦλος.
pugna, ae, μάχη.
pugno, āvi, ātum, āre, 1 μάχομαι,
πολεμῶ.
pucher, chra, chrum, ὠραῖος.
pulchitūdo, inis, θ. ὠραιότητα.
Punīcus, a, um, Καρχηδονιακός.
punio, īvi, ītum, īre, 4 τιμωρῶ.
puto, āvi, ātum, āre, 1 νομίζω.
Pyrenaei, ōrum, ἄρ. τὰ Πυρηναῖα.
Pythagōras, ae, ἄρ. Πυθαγόρας, με-
γάλος σοφός τῆς ἀρχαιότητος ἀπό
τῆ Σάμο (572 - 500 π.Χ.).

Q

quadragesīmus, a, um, τεσσαρα-
κοστός.
quadrīngentesīmus, a, um, τετρα-

κοσιοστός.
 quaero, sīvi, situm, ěre, 3 ρωτῶ.
 quaestor, ōris, ἄρ. ταμίαις.
 qualis, e, αὐτός πού, πού.
 quam, ἐπίρρ. 1) μέ ἐπίθετο = πόσο
 πολύ· 2) μετά ἀπό συγκριτικό =
 παρά, ἀπ' ὅ,τι.
 quamdiu, ἐπίρρ. ὅσο (χρόνο).
 quamquam, συνδ., ἄν καί.
 quantus, a, um, πόσος.
 quartus, a, um, τέταρτος.
 quasi, ἐπίρρ. ὅπως ἀκριβῶς.
 quattuor, τέσσερες, α.
 -que, ἐγκλιτ. καί
 qui? quae? quod? ποιός; τί;
 qui, quae, quod, αὐτός πού, πού.
 quia, συνδ. γιατί, ἐπειδή.
 quicumque, quaecumque, quod-
 cumque = ὁποιοσδήποτε.
 quidam, quaedam, quiddam ἢ
 quoddam, κάποιος, κάτι.
 quiētus, a, um, ἡσυχος.
 quindēcim, δέκα πέντε.
 quingentesimus, a, um, πεντακο-
 σιοστός.
 quingenti, ae, a, πεντακόσιοι.
 quinquagesimus, a, um, πεντηκο-
 στός.
 quinque, πέντε.
 quintus, a, um, πέμπτος.
 quis? quid? ποιός; τί;
 quod, σύνδ. γιατί, ἐπειδή.
 quomīnus, συνδ. πού μπαίνει (ἀντί
 τοῦ ne) ὕστερα ἀπό ρήματα πού
 σημαίνουν ἐμπόδιο = γιά νά μή,
 ὥστε νά μή.

quomōdo, ἐπίρρ. μέ ποιόν τρόπο,
 πῶς.
 quondam, ἐπίρρ. κάποτε.
 quoniam, συνδ. ἐπειδή.
 quoque, συνδ. πού μπαίνει στό τέλος
 τῶν λέξεων, καί, ἀκόμη.
 quotannis, ἐπίρρ. κάθε χρόνο
 quoties, ἐπίρρ. ὅσες φορές, κάθε
 φορά.

R

rapio, rapūi, raptum, ěre, 3 ἄρ-
 πάζω, σέρνω.
 raptō, āvi, ātum, āre, 1 ἄρπάζω
 raptus, a, um, ἄρπάγμένος.
 raro, ἐπίρρ. σπάνια.
 ratio, ōnis, θ. τρόπος.
 recito, āvi, ātum, āre, 1 διαβάζω.
 recupĕro, āvi, ātum, āre, 1 ξανα-
 παίρνω, ξανακερδίζω, παίρνω πί-
 σω.
 redītus, us, ἄρ. ἐπιστροφή, γυρι-
 σμός.
 redūco, xi, ctum, ěre, 3 ἐπανα-
 φέρω, ξαναφέρνω.
 regīna, ae, θ. βασίλισσα.
 regio, onis, θ. χώρα.
 regius, a, um, βασιλικός.
 regnum, i, βασίλειο.
 rego, xi, ctum, ěre, 3 κυβερνῶ,
 διοικῶ.
 relĕgo, āvi, ātum, āre, 1 ἐξορίζω.
 relīgo, āvi, ātum, āre, δένω (κά-
 ποιον).
 reliquiae, ārum, θ. ἀπομεινάκια, λεί-
 ψανα.

reliquus, a, um, ὑπόλοιπος.
 remedium, ii, οὐδ. φάρμακο, για-
 τρικό.
 remigro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπι-
 στρέφω.
 Remus, i, ἄρ. Ρέμος.
 renovo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνανεώ-
 νω, ξαναρχίζω.
 reperio, repperi, pertum, ire 4 βρί-
 σκω.
 repeto, īvi, itum, ěre, 3 ἀπαιτῶ·
 repeto poenas ab alīquo = τι-
 μωρῶ κάποιον.
 repudio, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
 δοκιμάζω.
 res, rei, θ. πράγμα· res adversae =
 ἀτυχίες· res bellīca = οἱ πολε-
 μικές ὑποθέσεις· res militāris =
 τὰ πολεμικά· res publīca = πολι-
 τεία· res secundae = εὐτυχίες.
 respondeo, spondi, sponsum, ěre,
 2 ἀπαντῶ, ἀποκρίνομαι.
 restituo, stitūi, stitūtum, ěre, 3
 ἐπανορθώνω, ἀποκαθιστῶ, ξανα-
 στηλώνω.
 revēra, ἐπίρρ. πραγματικά, στ' ἀλή-
 θεια.
 revōco, āvi, ātum, āre, 1 ἐπανα-
 φέρω, ἀνακαλῶ, παίρνω πίσω.
 rex, regis, ἄρ. βασιλιάς.
 rogo, āvi, ātum, āre, 1 παρακαλῶ·
 2) rogo legem, προτείνω νόμο.
 rogius, i, ἄρ. φωτιά.
 Roma, ae, θ. Ρώμη.
 Romanus, a, um, Ρωμαϊκός.
 Romanus, i, ἄρ. Ρωμαῖος.

Romulus, i, ἄρ. Ρωμύλος.
 rosa, ae, θ. τριαντάφυλλο.
 ruo, rui, rutum, ěre 3, ὀρμῶ.
 rusticus, a, um, ἀγροτικός.
 rutilus, a, um, ξανθός.

S

Sabīna, ae, θ. Σαβίνη.
 Sabīnus, i, ἄρ. Σαβίνος.
 sacer, cra, crum, ιερός.
 sacrificatio, ōnis, θ. θυσία.
 sacrificium, ii, οὐδ. θυσία.
 sacrifico, āvi, ātum, āre, 1 θυσιά-
 ζω.
 saeculum, i, οὐδ. αἰώνας.
 saepe, ἐπίρρ. πολλές φορές.
 saevio, īi, itum, ire, 4 εἶμαι ἔξω
 φρενῶν, μαρνάζω.
 saevus, a, um, ἄγριος.
 sagitta, ae, θ. βέλος.
 saguntum, i, οὐδ. Σάγουντο (ἄρ-
 χαία πόλη τῆς Ἰσπανίας).
 Salāmis, īnis, θ. Σαλαμίνα.
 salūber, bris, bre, ὑγιεινός.
 salutāris, e, σωτήριος, χρήσιμος.
 salūto, āvi, ātum, āre, 1 χαιρετίζω.
 salveo, ěre, 2 χρησιμοποιεῖται μόνο
 ἢ προστ. γιά χαιρετισμό (salve
 = χαῖρε).
 Samnītes, tum, ἄρ. Σαμνίτες (λαός
 τῆς κάτω Ἰταλίας).
 sano, avi, atum, āre, 1 θεραπεύω.
 sanus, a, um, ὑγιής, γερός.
 sapiens, ntis, σοφός.
 sapientia, ae, θ. σοφία.

- Sardes, ium, Σάρδεις.
- Sarpēdon, ōnis, ἄρ. Σαρπηδών, βασιλιάς τῶν Λυκίων.
- satis, ἐπίρρ. ἀρκετά, ἀρκετό, satis est, ἀρκεῖ.
- Saturnus, i, Κρόνος.
- saxum, i, οὐδ. πέτρα.
- Scaevōla, ae, ἄρ. Σκαιβόλας.
- scelus, ēris, οὐδ. ἔγκλημα, ἀνοσιούργημα.
- schola, ae, σχολεῖο.
- scio, scīvi, scītum, scīre, 4 γνωρίζω, ξέρω.
- Scipio, ōnis, ἄρ. Σκιπίωνας.
- scriba, ae, ἄρ. γραφέας.
- scriptor, oris, ἄρ. συγγραφέας.
- scutum, i, οὐδ. ἀσπίδα.
- secum = cum se, μαζί του.
- secundus, a, um, δεύτερος, εὐνοϊκός· planities secunda = πεδιάδα κατάλληλη· secundus ventus = εὐνοϊκός ἄνεμος· secunda fortuna = εὐνοϊκή τύχη.
- sed, συνδ. ἀλλά· sed etiam = ἀλλά καί.
- sedeo, sedi, sessum, ēre, 3 κάθομαι.
- seditio, ōnis, θ. στάση, ἐπανάσταση
- sedūlus, a, um, πρόθυμος, ἐργατικός.
- semel, ἐπίρρ. ἀριθ. μιὰ φορά.
- semper, ἐπίρρ. πάντοτε.
- senātor, ōris, συγκλητικός.
- senātus, us, ἄρ. σύγκλητος.
- senex, senis, ἄρ. γέρος (σέ βαθιά γεράματα).
- sententia, ae, θ. γνώμη· mea sententia = κατὰ τή γνώμη μου.
- sentio, sensi, sensum, īre, 4 καταλαβαίνω, ἐννοῶ.
- sepāro, āvi, ātum, āre, 1 χωρίζω.
- septem, ἑφτά.
- septendēcim, δεκαεφτά.
- septīmus, a, um, ἑβδομος.
- septingentesīmus, a, um, ἑπτακοσιοστός.
- septuagesīmus, a, um, ἑβδομηκοστός.
- sequor, secūtus, sum, sequi 3 ἀκολουθῶ.
- sermo, ōnis, ἄρ. λόγος.
- servio, īvi, ītum, īre, 4 εἶμαι δοῦλος, ὑπηρετῶ σάν δοῦλος.
- servītus, tūtis, θ. δουλεία, σκλαβιά.
- Servius, ii, ἄρ. Σέρβιος.
- servo, āvi, ātum, āre, 1 σώζω, διατηρῶ.
- servus, i, ἄρ. δοῦλος.
- severitas, ātis, θ. αὐστηρότητα.
- sevērus, a, um, αὐστηρός.
- sex, ἕξι.
- sexagesīmus, a, um, ἑξηκοστός.
- sextus, a, um, ἕκτος.
- si, σύνδ. ἄν.
- sic, ἐπίρρ. ἔτσι.
- Sicilia, ae, θ. Σικελία.
- sileo, ūi, ēre, 2 σιωπῶ.
- silva, ae, θ. δάσος.
- simīlis, e, ὅμοιος.
- simulacrum, i, οὐδ. ὁμοίωμα, εἰκόνα, ἄγαλμα.
- sine, προθ. μέ ἀφαιρτ. χωρίς + αἰτ.

- singuli, ae, a, ἕνας - ἕνας.
 sinister, stra, strum, ἀριστερός.
 Sirēnes, um, θ. Σειρήνες.
 situs, a, um, πού βρίσκειται· situs
 sum βρίσκομαι.
 socius, ii, ἀρ. σύμμαχος, φίλος, ὁ-
 παδός.
 Socrātes, is, ἀρ. Σωκράτης.
 soleo, solitus, sum, ēre, 2 συνη-
 θίζω.
 solum, i, οὐδ. ἔδαφος· aequo solo =
 κατεδαφίζω, γκρεμίζω.
 solus, a, um, μόνος· solum, ἐπίρρ.
 μόνο. non solum = ὄχι μόνο.
 solvo, solvi, solūtum, ēre, 3 λύνω,
 ἀπελευθερώνω.
 somnus, i, ἀρ. ὕπνος.
 sonītus, us, ἀρ. ἤχος.
 Sparta, ae, θ. Σπάρτη.
 spatium, ii, οὐδ. διάστημα.
 species, ēi, θ. μορφή, ὄψη· specie =
 κατά τό φαινόμενο, φαινομενικά.
 specto, āvi, ātum, āre, 1 βλέπω,
 παρατηρῶ.
 spero, avi, atum, are, 1 ἐλπίζω.
 spes, spei, θ. ἐλπίδα.
 spiro, āvi, ātum, āre, ἀναπνέω,
 ζῶ.
 statim, ἐπίρρ. ἀμέσως.
 statua, ae, θ. ἀγαλμα.
 sto, steti, statum, āre, 1 στέκο-
 μαι, εἶμαι.
 strenuus, a, um, δραστήριος.
 strepitus, us, ἀρ. κρότος, θόρυβος.
 studeo, dui, ēre, 2 προσπαθῶ.
 stultus, a, um, ἀνόητος.
- suadeo, suāsī, suāsum, ēre, 2 πεί-
 θω, συμβουλεύω.
 suāvis, e, γλυκός, εὐχάριστος, ὠφέ-
 λιμος.
 sub, πρόθ. μέ αιτ. = γύρω ἀπό κάτι,
 σχετικά μέ κάτι.
 subīgo, hēgi, bactum, ēre, 3 ὑπο-
 δουλώνω.
 subīto, ἐπίρρ. ξαφνικά.
 Suēbi, ōrum, ἀρ. Σουῆβοι (γερμα-
 νικό ἔθνος).
 sui, sibi, se, ἀντων. αὐτοπαθ. τοῦ
 ἑαυτοῦ του, τῶν ἑαυτῶν τους.
 Sulla, ae, ἀρ. Σύλλας.
 sum, fui, esse, εἶμαι.
 summa, ae, θ. τό σύνολο· summa
 imperii = ἀρχηγία, ἡγεμονία.
 summus, a, um, ἀνώτατος, ὁ μεγα-
 λύτερος.
 superbia, ae, θ. ὑπερηφάνεια.
 superbus, a, um, ὑπερήφανος.
 superbus, i, ἀρ., Σούπερβος.
 supēro, āvi, ātum, āre, νικῶ, ἐπι-
 κρατῶ.
 supersum, fui, esse, ἀπομένω, ἐπι-
 ζῶ.
 supplicium, ii, οὐδ. τιμωρία καί
 μάλιστα ὁ θάνατος.
 supra, ἐπίρρ. παραπάνω.
 supra, προθ. μέ αιτ. πάνω ἀπό + αιτ.
 sustento, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
 μένω.
 sustineo, tinui, tentum, ēre 2 ὑπο-
 μένω.
 suus, a, um, ὁ δικός του, ἡ δική
 του, τό δικό του.

T

taceo, ūi, ĭtum, ĕre, 2 σιωπῶ.
 talis, e, τέτοιος, παρόμοιος.
 tam, ἐπίρρ. τόσο (πολύ).
 tamen, σύνδ. ὅμως.
 tandem, ἐπίρρ. ἐπιτέλους.
 tantus, a, um, τόσο μεγάλος.
 Tarquinius, ii, ἄρ. Ταρκύνιος.
 taurus, i, ἄρ. ταῦρος.
 Tellus, i, ἄρ. Τέλλος.
 telum, i, οὐδ. βέλος· πλ. tela,
 ōrum = ὄπλα ἐπιθετικά (ἀντίθ.
 arma, ōrum).
 templum, i, οὐδ. ναός.
 tempto, avi, atum, are, ἐπιχειρῶ,
 προσπαθῶ.
 tempus, ōris, οὐδ. χρόνος, καιρός.
 Tenēdus, i, θ. Τένεδος.
 teneo, tenui, tentum, ĕre, 2 κρατῶ,
 ἔχω, διατηρῶ· memoria teneo =
 κρατῶ στή μνήμη, θυμᾶμαι.
 ter, ἐπίρρ. τρεῖς φορές.
 Terentius, ii, ἄρ. Τερέντιος.
 tergum, i, οὐδ. πλάτη· terga verto
 = στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι σέ
 (ἄτακτη) φυγή.
 termino, āvi, ātum, āre, 1 τελειώ-
 νο.
 terra, ae, θ. γῆ, χώρα.
 terreo, rūi, ritum, ĕre, 2 τρομάζω,
 φοβίζω, ταράζω.
 terribilis, e, φοβερός.
 terror, ōris, ἄρ. τρόμος.
 tertius, a, um, τρίτος.
 testamentum, i, οὐδ. διαθήκη.

Teutoni, ōrum, ἄρ. Τεύτονες.
 Themistōcles, is, ἄρ. Θεμιστοκλῆς.
 Thermopylae, ārum, οἱ Θερμοπύ-
 λες.
 Ti = Tiberius, ii, ἄρ. Τιβέριος.
 Tiberīnus, a, um, αὐτός πού ἀνή-
 κει στὸν Τίβερη.
 Ticīnus, i, ἄρ. Τίκινος (παραπότα-
 μος τοῦ Πάδου).
 timeo, ūi, ĕre, 2 φοβοῦμαι.
 timor, ōris, ἄρ. φόβος.
 tolēro, āvi, ātum, āre, 1 ὑπομένω,
 ἀνέχομαι.
 tormentum, i, οὐδ. βασανιστήριο.
 totus, a, um, ὅλος, ὁλόκληρος.
 tranquillitas, ātis, θ. γαλήνη, νη-
 νεμία.
 tranquillus, a, um, ἤσυχος, ἀτά-
 ραχος.
 transgredior, gressus sum, i, 3 δια-
 βαίνω, διαπλέω.
 transporto, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
 φέρω.
 Trasimēnus, i, ἄρ. Τρασιμένη (λίμνη
 τῆς Ἐτρουρίας).
 tres, tria, τρεῖς, τρία.
 tribūnus, militum, χιλιάρχος.
 tribūnus plebis, δήμαρχος.
 tribunus, i = δήμαρχος.
 tricesīmus, a, um, τριακοστός.
 tristis, e, θλιβερός.
 triumphātor, ōris, ἄρ. θριαμβευ-
 τής.
 triumpho, āvi, ātum, āre, 1 θριαμ-
 βεύω.
 Troja, θ. Τροία.

Trojanus, a, um, Τρωικός· Tro-
jani, ōrum = Τρώες.

tu = σύ.

tueor (tutatus sum), ēri, 2 δια-
σώζω, προφυλάγω.

Tullius, ii, ἄρ. Τύλλιος.

Tullus, i, ἄρ. Τύλλος.

tum, ἐπίρρ. τότε, ἔπειτα.

turpis, e, αἰσχρός.

tutor, tātus, sum, tārī, 1 προστα-
τεύω.

tutus, a, um, ἀσφαλισμένος.

tuus, a, um, δικός σου.

Tyrii, ōrum, ἄρ. Τύριοι (κάτοικοι
τῆς Τύρου πού ἦταν πόλη τῆς
Συρίας).

Tyrrhēnus, a, um, Τυρρηνικός.

Tyrtaeus, i, ἄρ. Τυρταῖος.

U

ubi? ἐπίρρ. ποῦ;

ubi, ἐπίρρ. ὅπου.

Ulixes, is, ἄρ. Ὀδυσσεάς.

ultimus, a, um, τελευταῖος.

umbra, ae, θ. σκιά.

umērus, i, ἄρ. ὤμος.

unda, ae, θ. κύμα.

unde, ἐπίρρ. ἀπ' ὅπου.

undesexagesimus, a, um, πεντη-
κοστός ἕνατος.

universus, a, um, ὅλος, ὀλόκληρος

unquam (ὅταν προηγεῖται ἄρνηση)
ποτέ.

unus, a, um, ἕνας, μόνος· una
cum = μαζί μέ.

urbs, bis, θ. πόλη.

ursus, i, ἄρ. ἀρκούδα.

usque ad, μέχρι, ὡς.

ut,νά, γιά νά, καθώς, ὥστε.

uter, utra, um, ποιός ἀπ' τοὺς δύο·

utrum — an ποιό ἀπ' τὰ δύο — ἦ.

uterque, utrāque, utrumque, καί

οἱ δύο (καί ὁ ἕνας καί ὁ ἄλλος).

utilis, e, ὠφέλιμος.

utinam, μακάρι, εἴθε.

utor, usus sum, uti, 3 μεταχειρί-
ζομαι.

uva, ae, θ. σταφύλι.

V

valde, ἐπίρρ. πάρα πολύ.

valeo, lūi, ēre, 2 ὑγιαίνω, εἶμαι
καλά.

valetūdo, īnis, θ. κατάσταση ὑγείας.

bona valetūdo, ὑγεία.

validus, a, um, δυνατός, ρωμαλέος.

vallum, i, οὐδ. χαράκωμα, πρόχωμα.

varius, a, um, πολύμορφος, ποικί-
λος, διαφορετικός.

vas, vasis. οὐδ. ἀγγεῖο· ὁ πληθ.

μόνο στή β' κλίση, vasa, ōrum.

vasto, āvi, ātum, āre, 1 λεηλατῶ,
ἐρημώνω.

vates, is, ἄρ. μάντης.

Vedius Pollio, ἄρ. Βῆδιος Πολλίων,
πλούσιος Ρωμαῖος ἱππέας.

vehēmens, ntis, ὀρμητικός, ἰσχυ-
ρός, σφοδρός.

velut, ἐπίρρ. ὅπως ἀκριβῶς.

venenum, i, οὐδ. δηλητήριο.

- venio, veni, ventum, ire, 4 έρχομαι, πηγαίνω.
 venor, ātus sum, āri 1 κυνηγώ.
 ventus, i, άρ. άνεμος.
 Venus, ěris, θ. Αφροδίτη.
 verbum, i, ουδ. λόγος, λέξη.
 vereor, ritus sum, rēri, 2 φοβοῦμαι.
 Vergilius, ii, άρ. Βεργίλιος.
 veritas, ātis, θ. αλήθεια.
 vero, σύνδ. αλλά, όμως.
 Verona, ae, θ. Βερόνα.
 verto, rti, rsum, ěre, 3 στρέφω.
 verto terga, στρέφω τὰ νῶτα (τὴν πλάτη)· τρέπομαι σέ (άτακτη) φυγή.
 verum, i, ουδ., τό αληθινό.
 vesper, ěri, άρ. τό τέλος τῆς ἡμέρας, έσπέρα.
 Vesta, ae, θ. Έστία.
 vester, stra, strum, δικός σου (δικός σας).
 vestimentum, i, ουδ. ρούχο, φόρεμα.
 vestio, īvi, itum, ire, 4 ντύνω, σκεπάζω.
 Vettōnes, um, άρ. Βέττωνες, έθνος τῆς Ίσπανίας.
 vetus, teris, παλαιός, αρχαίος.
 vexo, āvi, ātum, āre, 1 βλάπτω, σκοποῦ, βασανίζω, ρημάζω.
 via, ae, όδός, δρόμος.
 vicinus, a, um, γειτονικός.
 victor, ōris, άρ. νικητής.
 victoria, ae, θ. νίκη.
 victus, us, άρ. τὰ αναγκαία, τὰ άπαραίτητα για τὴ ζωή.
 vicus, i, άρ. μεγάλο χωριό, κωμόπολη.
 video, vidi, visum, ěre, 2. βλέπω παθ. videor, visus sum, ěri, φαίνομαι.
 viginti, εἴκοσι.
 villa, ae, έξοχική κατοικία.
 vincio, nxi, nctum, ire, 4 δένω, δεσμεύω.
 vinco, vīci, victum, ěre, 3 νικῶ.
 vinculum, i, ουδ. δεσμός, άλυσίδα.
 vinum, i, ουδ. κρασί.
 violo, āvi, ātum, āre, 1 βιάζω, σκοποῦ, βλάπτω.
 vir, viri, άρ. άντρας.
 virgo, gīnis, θ. παρθένα.
 vis, αίτ. vim, άφ. vi· πληθ. vires, virium, κ.τ.λ. θ. δύναμη.
 visito, āvi, ātum, āre 1 επισκέπτομαι.
 vita, ae, θ. ζωή.
 vitupero, āvi, ātum, āre, 1 κατηγορῶ.
 voco, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ, προσκαλῶ.
 voluntas, ātis, θ. θέληση.
 vox, vocis, θ. φωνή.
 vulněno, āvi, ātum, āre, 1 πληγώνω.
 vulnus, neris, ουδ. τραῦμα, πληγή. χτύπημα.
 vultus, us, άρ. όψη, πρόσωπο.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΠΟΥ ΔΙΑΣΚΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Α. Αφαιρετικά

1. Αφαιρετική του όρου. Παραδείγματα: 1, 3-11, 13, 15, 16, 20, 21, 23, 25, 27, 28, 31, 37
2. Αφαιρετική του προσώπου. Παραδείγματα: 1, 3, 11, 13, 15, 16, 20, 21, 23, 25, 27, 28, 31, 37
3. Αφαιρετική του τρόπου. Παραδείγματα: 15, 21, 23, 28, 40, 44
4. Αφαιρετική από διάφορα τοπικά στοιχεία. Παραδείγματα: 15, 17, 18, 20, 22, 23, 27, 28, 40, 42, 44, 45
5. Αφαιρετική από διάφορα αναγνωριστικά μέτρα. Παραδείγματα: 15, 21, 23, 25, 27
6. Αφαιρετική της άνωδοσης. Παραδείγματα: 11, 13, 25, 28, 37
7. Αφαιρετική του χρόνου. Παραδείγματα: 28, 35, 32, 33, 37, 40, 41, 47, 50, 54

Β. Προθέσεις

1. αὐτῶν. Παραδείγματα: 16, 18, 20, 27, 29, 34, 31
2. ἐν. Παραδείγματα: 5, 11, 12, 16, 17, 20, 21, 31
3. ἐπι. Παραδείγματα: 3, 9, 19, 23, 32
4. ἀπὸ. Παραδείγματα: 10, 14, 21, 24, 36, 44
5. ἐντὶ. Παραδείγματα: 11-13, 15-18, 22-25, 33
6. δε. Παραδείγματα: 22, 35
7. ἐκ. Παραδείγματα: 2, 9, 11-13, 17, 18, 20, 24, 24, 42
8. ἡ. Παραδείγματα: 1, 3-5, 9-16
9. ἰστέ. Παραδείγματα: 8, 19, 23, 30, 43
10. ἔσθ. Παραδείγματα: 9, 16, 18, 25, 32
11. ἔνε. Παραδείγματα: 9, 14, 15, 17, 27, 34, 39

Γ. Σύνθετα

1. ἐπι. α) χρονικά. Παραδείγματα: 11, 12, 16, 17, 21, 24, 28, 30, 36, 40, 52, 54
β) Αἰτιατικά. Παραδείγματα: 11, 12, 16, 18, 21, 48, 50
2. ὑποθέσας. Παραδείγματα: 22, 27, 29, 37, 43
3. ἰστέ. (ἐπιθετικῶς). Παραδείγματα: 3, 11, 15, 23, 27, 31, 36
4. ἐπὶ α) τοπίου. Παραδείγματα: 11, 12, 15, 17, 18, 24, 28, 29, 31, 32, 40, 41, 43
β) ἀντικειμενικά. Παραδείγματα: 11, 15, 22, 48, 52, 53
5. ἐν. (τόπου). Παραδείγματα: 11, 15, 22, 48, 52, 53
6. ἐν. Παραδείγματα: 9, 11, 13, 19, 16, 20, 21, 24
7. ἐκ. Παραδείγματα: 9, 14, 18, 21, 40, 50
8. ἐπιθετικῶς. Παραδείγματα: 1, 5, 27, 35, 37, 39

ΑΝΕΞΟΝΤΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ

Α'. Ἀφαιρετική.

1. Ἀφαιρετική τοῦ ὀργάνου. Περικοπές : 1, 3 - 11, 13, 17, 18, 20, 21, 23 - 25, 27, 28, 31 - 37.
2. Ἀφαιρετική ποῦ δηλώνει ιδιότητα. Περικοπές : 15, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 38, 41, 44.
3. Ἀφαιρετική τοῦ τρόπου. Περικοπές : 14, 25, 28, 39, 46, 48
4. Ἀφαιρετική ποῦ δηλώνει τό ποιητικό αἴτιο: Περικοπές : 16, 17, 18, 20, 22, 23, 27, 38, 40, 42, 44, 45.
5. Ἀφαιρετική ποῦ δηλώνει τό ἀναγκαστικό αἴτιο. Περικοπές: 12, 13, 15, 23, 33.
6. Ἀφαιρετική τῆς ἀναφορᾶς. Περικοπές : 11, 13, 26, 28, 33, 47.
7. Ἀφαιρετική τοῦ χρόνου. Περικοπές: 28, 29, 32, 33, 37 - 41, 43, 46, 47, 52, 54.

Β'. Προθέσεις.

1. a ἢ ab Περικοπές : 16, 18, 20, 23, 25, 28, 31.
2. ad Περικοπές : 8, 11, 12, 16, 17, 20, 21, 30.
3. ante. Περικοπές : 3, 9, 19, 25, 32.
4. apud. Περικοπές : 10, 14, 21, 26, 38, 46.
5. cum. Περικοπές : 11-13, 15-18, 22-25, 28.
6. de. Περικοπές : 32, 39.
7. ex. Περικοπές : 2, 9, 11-13, 17, 18, 20, 22-24, 48.
8. in. Περικοπές : 1, 3-5, 9-18.
9. inter. Περικοπές : 8, 10, 13, 30, 43.
10. post. Περικοπές : 9, 16, 18, 25, 32.
11. pro. Περικοπές : 9, 14, 19, 33, 37, 38, 39.

Γ'. Σύνδεσμοι.

1. cum. α) χρονικός. Περικοπές : 11, 12, 16, 17, 23, 24, 28, 36, 39, 40, 52, 54.
β) Αἰτιολογικός. Περικοπές : 11, 12, 14, 18, 21, 49, 50.
2. postquam. Περικοπές : 18, 27 - 29, 37, 43.
3. quod. (αἰτιολογικός) Περικοπές : 8, 11, 15, 23, 27, 31, 39.
4. ut. α) τελικός. Περικοπές : 11, 12, 15, 21 - 23, 26, 28, 35, 37, 38, 40, 41, 53.
β) ἀποτελεσματικός. Περικοπές : 11, 19, 22, 48, 52, 53.
5. ne. (τελικός). Περικοπές : 11, 19, 22, 48, 52, 53.
6. si. Περικοπές : 9, 11, 13, 14, 16, 20, 22, 24.
7. nisi. Περικοπές : 9, 12, 16, 42, 49, 50.
8. quamquam. Περικοπές : 7, 8, 27, 33, 37, 39.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΩΜΕΝΑ
 ΣΤΟ ΑΛΛΑΞΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΟΧΕΙΟ

- Α. Αποκλιση
1. Αποκλιση του ορθού Παιχνίδι : 7-11, 13, 15, 18, 20, 21, 23-25, 27, 28, 31-37
  2. Αποκλιση του ορθού Παιχνίδι : 13, 17, 19, 20, 22, 26, 29, 30, 41, 44
  3. Αποκλιση του ορθού Παιχνίδι : 14, 22, 26, 30, 40, 45
  4. Αποκλιση του ορθού Παιχνίδι : 17, 18, 20, 22, 25, 27, 28, 40, 42, 45
  5. Αποκλιση του ορθού Παιχνίδι : 12, 13, 15, 22, 23, 24
  6. Αποκλιση της ορθότητας Παιχνίδι : 11, 12, 24, 28, 32, 42
  7. Αποκλιση του ορθού Παιχνίδι : 28, 29, 32, 33, 41, 42, 43, 47, 50, 54
- Β. Προβλεψη
1. α. ε. Παιχνίδι : 16, 18, 20, 23, 27, 28, 31
  2. α. Παιχνίδι : 8, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 28
  3. α. Παιχνίδι : 3, 6, 14, 23, 32
  4. α. Παιχνίδι : 10, 14, 17, 20, 28, 45
  5. α. Παιχνίδι : 11-13, 15-18, 22-23, 26
  6. α. Παιχνίδι : 22, 32
  7. α. Παιχνίδι : 2, 5, 14-15, 17, 18, 20, 22-26, 48
  8. α. Παιχνίδι : 1, 2, 2-3-12
  9. α. Παιχνίδι : 6, 10, 13, 20, 42
  10. α. Παιχνίδι : 9, 15, 18, 22, 32
  11. α. Παιχνίδι : 2, 14, 19, 22, 27, 28, 38
- Γ. Σύνταξη
1. α. α. Παιχνίδι : 11, 12, 14, 17, 22, 24, 26, 28, 30, 40, 42, 44
  - β. Αποκλιση Παιχνίδι : 11, 12, 14, 18, 22, 40, 42
  2. α. Παιχνίδι : 16, 27, 28, 43
  3. α. Παιχνίδι : 8, 11, 12, 22, 27, 31, 38
  4. α. α. Παιχνίδι : 11, 12, 15, 21, 22, 28, 29, 32, 36, 40, 41, 43
  - β. Αποκλιση Παιχνίδι : 11, 15, 22, 48, 52, 53
  5. α. Παιχνίδι : 11, 16, 22, 48, 52, 53
  6. α. Παιχνίδι : 9, 11, 12, 14, 16, 20, 22, 24
  7. α. Παιχνίδι : 9, 12, 15, 42, 49, 50
  8. α. Παιχνίδι : 7, 8, 27, 32, 37, 38

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 — 2. Πρώτη κλίση. Ἐνεστώτας τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
3. Πρώτη κλίση. Παρατατικός τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
4. Γιά ἐπανάληψη.
- 5 — 7. Οὐσιαστικά δευτέρως κλίσεως σέ - us καί - um. Ἐπίθετα δεύτερης κλίσεως σέ - us, - a, - um.
8. Παρακείμενος καί Ὑπερσυντέλικος τῆς ὀριστικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
9. Ἐνεστώτας τῆς Προστακτικῆς καί οἱ μέλλοντες τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
10. Οὐσιαστικά δευτέρως κλίσεως σέ - er καί - ir. Ἐπίθετα δευτέρως κλίσεως σέ - er, (ē)ra, (ē)rum.
- 11 — 12. Ἐνεστώτας καί Παρακείμενος τοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας. Οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 13 — 14. Τό βοηθητικό esse.
15. Σύνθετα τοῦ esse.
16. Τέταρτη κλίση. Οἱ τύποι πού σχηματίζονται ἀπό τό θέμα τοῦ ὑπίου τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
17. Πέμπτη κλίση.
18. Γιά ἐπανάληψη.
- 19 — 20. Οἱ τύποι πού σχηματίζονται ἀπό τό θέμα τοῦ Ἐνεστώτα τῆς Παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 21 — 22. Δεύτερη συζυγία. Ἐνεργητική φωνή.
23. Δεύτερη συζυγία. Παθητική φωνή.
- 24 — 25. Οὐσιαστικά τρίτης κλίσεως, ἀρσενικά.
- 26 — 27. Οὐσιαστικά τρίτης κλίσεως, θηλυκά.
28. Οὐσιαστικά τρίτης κλίσεως, οὐδέτερα.
29. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως σέ - is, - e.
30. Ἐπίθετο τρίτης κλίσεως σέ - er, (ē)ris, (ē)re.
31. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως μονοκατάληκτα.
32. Γιά ἐπανάληψη.
33. Ὁμαλή σύγκριση ἐπιθέτων.
34. Ἀνώμαλη σύγκριση ἐπιθέτων.
35. Προσωπικές καί κτητικές ἀντωνυμίες.
- 36 — 37. Δεικτικές ἀντωνυμίες.
38. Ἀναφορικές καί ἐρωτηματικές ἀντωνυμίες.
39. Γιά ἐπανάληψη.
- 40 — 42. Τέταρτη συζυγία.
43. Ἀριθμητικά.
- 44 — 46. Τρίτη συζυγία.
- 47 — 49. Ρήματα τρίτης συζυγίας σέ - io.
- 50 — 52. Ρήματα ἀποθετικά καί ἡμιαποθετικά.
- 53 — 54. Γιά ἐπανάληψη.

ΠΙΣΤΑΣΙΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9
10	10	10
11	11	11
12	12	12
13	13	13
14	14	14
15	15	15
16	16	16
17	17	17
18	18	18
19	19	19
20	20	20
21	21	21
22	22	22
23	23	23
24	24	24
25	25	25
26	26	26
27	27	27
28	28	28
29	29	29
30	30	30
31	31	31
32	32	32
33	33	33
34	34	34
35	35	35
36	36	36
37	37	37
38	38	38
39	39	39
40	40	40
41	41	41
42	42	42
43	43	43
44	44	44
45	45	45
46	46	46
47	47	47
48	48	48
49	49	49
50	50	50
51	51	51
52	52	52
53	53	53

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΣΕ)

ΕΚΔΟΣΗ ΚΔ', 1977 (V) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 68.000 — ΣΥΜΒΑΣΗ 2832/14-4-77
Έκτύπωση — Βιβλιοδεσία ΑΦΟΙ Γ. ΡΟΔΗ — Άμαρυστον 59 — Μαρούσι

